

bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşin!

İŞÇİ-KÖYLÜ KURTULUŞU

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ / MARKSİST-LENİNİST MERKEZİ YAYIN ORGANI

AFRİKA BOYNUZU SOMALİ!

Her gün daha da ağırlaşarak hükümünü sürdürmekte olan emperyalist sistemin yapısal krizi, 2. Dünya Savaşı sonrasında yaşanan en ciddi ve en büyük kriz niteliğindedir. Emperyalistler, tıkanan pazarlarını açmak ve birbirinin aleyhine genişletmek için, üretici güçleri ve toplumlara açmasız bir yıkıma sürükleyen savaş aracını, bölgesel çatışmaları kışkırtarak, körükleyerek son kertesine kadar kullanmaktadırlar. Bu yolla hem ekonomilerini askerileştirerek bunalımı fazla zarara uğramadan atlatmayı, hem de dünya ölçeğinde olan, stratejik ve taktik köprü başlarını tutmayı amaçlamaktadırlar.

Bugün bölgesel savaşlar bölge

devletlerini birbirine saldırtmanın yanı sıra, esas olarak, çok uluslu devletlerde ulusları birbirine karşı kışkırtarak, bu devletleri parçalamak şeklinde, ya da ulusal bir bütünlük arz etmesine rağmen, ulusu oluşturan güçlü kabile yapısının egemen olduğu ülkelerde, kabileleri birbirine karşı kışkırtarak ulusal birliği parçalama şeklinde sürdürülmektedir.

Savaşın getirdiği yıkımla birlikte ekonomik, toplumsal ve siyasi istikrarını tümüyle yitirmiş, zayıf düşmüş ülke, devlet ya da ulusları, emperyalizm, ciddi bir direnişle karşılaşmadan, iyiliksever bir kurtarıcı edasıyla gidip teslim almaktadır. Büyüklük ve güç hiyerarşisinin şekillendirdiği dengeler içinde her emperyalist payına düşeni almaktadır. Dün

Irak; bugün, Somali; yarın Bosna-Hersek; öbür gün Kamboçya, Peru vs. sürüp giden bir sırasıyla emperyalistlerin saldırıları daha da artacaktır. Birbirine karşı üstünlük sağlamanın yanı sıra, emperyalist sistemi tehdit eden sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerini daha beşiğinde iken boğmak için ortak bir davranış içine gereceklerdir. Günümüzde emperyalistler, güçlü bir direnişle karşılaşacaklarını bildikleri sınıfsal ve ulusal kurtuluş hareketlerinden çok, birbirine karşı kışkırtılıp iyice güçten düşürülmüş devlet ya da uluslara karşı müdahalede bulunmaktadırlar. Açıkçası, gerilla savaşının uzun süreli karakterinin yıkıcı etkisinden korkmaktadırlar.

Devamı Sf. 4 de

BAŞ YAZI

Her yeni yıl insanlar için bir umuttur; yapılan planların, kurulan hayallerin gerçekleşmesi için. Bizim için de önemlidir yeni yıl. Ancak bizim için bir başka güzeldir, bir başka anlamlıdır. Yeni yılı güzel ve anlamlı kılan, kurulan hayallerin gerçek olmasını, yapılan planların kendiliğinden yaşam bulmasını dilemek değil, objektif koşulları iyi değerlendirip ona uygun yeni taktik politikalar üretip onun ışığında mücadelenin geliştirilmesi, eksikliklerimizin giderilmesi, yaralarımızın sarılması amacıyla, enerjimizi toparlayıp, güçlerimizi iyi konumlandırıp var gücümüzle mücadeleye atılma azmimizi ortaya koymayla birlikte inancımızın daha üst boyutlara çıkarılmasıdır. Çünkü, biz komünistleri diğerlerinden ayıran özellik,

somut koşulların somut tahlili ışığında hareket etmemiz ve sorunlara iradi müdahalede bulunarak azimli ve kararlı bir şekilde üzerine gitmemizdir.

Bilerek ve hesap edilerek ileri atılmış bir adım ilerlemenin ve gelişmenin siyasal plandaki gelişmesinin dayanak noktasıdır. Plansız, programsız ve hesapsız atılan bir adım ne kadar çaba sarfedilirse edilsin, ne kadar emek harcanırsa harcansın sağlıklı gelişmenin dayanak noktası olamaz. Olsa, olsa işlerin daha karmaşık hale gelmesi ve işlerin üst üste birikmesinin nedeni olabilir. Bu anlamda sarfedilen çaba, harcanan emek boşa gitmiş demektir. Bu, niyetlerden öte objektif bir olgudur. O halde doğru siyasetin belirleyiciliği yanında o siyasetin hayata uygulanıp verimli sonuçların alınmasında planlama ve iradi yönlendirme başta gelen olgulardır.

Devamı Sf. 3 de

İÇİNDEKİLER;

Sunu	Sf.2
CMUK Kanunu	Sf. 7
Rüzgarın Savurduğu görüşlere Tipik Örnek Enver Hoca	Sf. 10
Yükselen Faşist-Irkçı Şovenist ..	Sf. 11
Sosyalizmin Sorunları	Sf. 15
Güneşin Alnına Düşenlere	Sf. 18
Devrimci Aydın Olmak Zor	Sf. 19
Ulusal Sorun	Sf. 20
O, Savaş Koşullarına	Sf. 23
Artvin Halkını Susturamaz	Sf. 25
TMLGB 1. Kongresi	Sf. 28
Gerilla Savaşı. Siyasal Çizgisi ..	Sf. 29
Semt Çalışması Üzerine	Sf. 31
Yaşam Şehit Yoldaşlarımızı	Sf. 35

TMLGB 1. KONGRESİNİ BAŞARIYLA SONUÇLANDIRDICI!

Yeni bir İKK ile birlikte olmanın büyük sevinci içindeyiz.

Parti güçlerimizin birliğinden sonra daha düzenli bir İKK'ya ulaşma çabamız halen devam etmektedir. 81-82. sayılarımızda belirttiğimiz sorunları henüz aşmış değiliz. Merkezi illegal yayın organımızı katkılarıyla güçlendirme sorumluluğu henüz yeterince kavranmamış durumdadır. Yoldaşlarımızın ezici çoğunluğu "nasıl olsa birileri dergiyi çıkarmakla görevli" anlayışıyla hareket etmektedirler. Yine aynı çoğunluk İKK'nun illegal olması nedeniyle dağıtımının sınırlı ve dolayısıyla kitlelere daha az ulaştığını düşünmektedirler. Ve bu yanlış düşünceler bu yoldaşları fena halde yanılmakta kalmamakta, bu anlayışta olanları muazzam bir şekilde legalciliğe çekmektedir. Bu anlayışın yol açtığı tehlikede hiç kuşkusuz büyüktür ve partimizin konuyla ilgisi olan anlayışı ile küçümsenmeyecek oranda çelişmektedir. "Legal olduğu için daha çok kitleye ulaşıyor" düşüncesiyle hareket eden yoldaşlar, bu yanlış anlayışa sahip oldukları için yazı, haber vb. katkılarını esirgerken, aynı zamanda dağıtım ve daha geniş kitlelere ulaşması yönündede ciddi bir faaliyet yürütmemekteler. Söz konusu bu yanlış anlayışlar hiç kuşkusuz, burjuvazinin illegal örgütleri legalizm batağına çekme taktiğinin yansımasıdır.

İKK'nun 83. sayısını da 2 aylık olarak çıkarmak zorunda kaldık. oysa MK'mızın olaganüstü 1. toplantısındaki kararı aylık çıkarılması yönündeydi. Bugün henüz aylık çıkarabilecek alt yapıyı tamamen oturtmuş değiliz. Bu alt yapının tamamen oluşturulmamasının bir nedeni yukarıda belirttiğimiz yanlış anlayıştır. Diğer nedeni ise, dizgisi için basımı için gerekli teknik hazırlıkların bitmemesidir. Mart sayımızda en azından teknik yapının bittiği ve çıkacağı haberi ile hareket etmekteyiz.

İKK'mızın bu sayısında, Dünyada ve Türkiye'deki en önemli gelişmelere ilişkin yanı sıra, haber ve teorik yazılarımız devam etmektedir.

ABD önderliğinde emperyalistler (Türkiye Pakistan gibi levazımcı uşakları bir işgalde oynadıkları rol nedeniyle bir kenara bırakırsak) Somali'yi işgal ettiler. Emperyalist ittifak olan BM şemsiyesi altında "Somali'deki mazlum halka yardımların ulaştırılması" (!) gerekçesi ile girişilen işgal bütün vahşeti ile devam etmektedir. Somali'nin bölgedeki coğrafi konumu ABD'nin

SUNU

"Yeni Dünya Düzeni" politikası açısından kontrolün bölge ülkeleri ve Kızıl denizi üzerinde hakimiyeti için gerekli idi.

Somali işgalinin siyasal yanı sıra esas nedeni bu iken gerek Somali'deki zengin Uranyum gerekse de petrol yatakları işgalin ekonomik hedeflerin nedenini oluşturmaktadır. Ayrıca, Somali'deki iç savaş başta ABD olmak üzere bütün emperyalistleri rahatsız etmektedir. Savaşan güçler arasında komünist bir örgütün bulunmaması ise, Somali proletaryası ve halkı için önemli bir talihsizliktir. İşte İKK'nın bu sayısında "Afrika Boynuzu Somali" başlıklı yazıda Somali işgalinin gerçek nedenleri ve olası gelişmeler irdelenmektedir.

Baş yazımızı parti sorunlarına ve örgütün yönelimine ayırdık. Özellikle GBMK'in 1. olaganüstü toplantısında da birkez daha belirtildiği gibi bütün parti örgütlerini yeniden merkezi görev olan KSI'ler için Köylü Gerilla Savaşına göre uyarlanması gerekliliği üzerinde durmaktadır.

Komprador patron-ağa devletinin hukukta yeni bir altadmacası Ceza Mahkemeleri Usulü Kanunu (CMUK) özellikle iktidarda bulunan DYP-SHP koalisyon hükümetinin iflas eden "sosyal demokrat"lığına (!) yeni can simidi olabilecek bir manevra özelliği taşımaktadır. Komünistleri, devrimcileri ve bütün ilerici bu yasa kapsamının dışında tutan bu iki yüzlü manevra kauoyuna büyük demokrasi söylemleri ile tanıtıldı. İşte, patron-ağa devletinin bu sahtekarlığını "komprador patron-ağa devletinin yeni bir sahtekarlığı ; CMUK" başlıklı yazıda ele aldık ve CMUK'un gerçek özünü ortaya koymaya çalıştık.

Emperyalist ülkelerde ırkçı, şöven saldırılar her geçen gün daha da artarak devam etmektedir. Emperyalist metropollerdeki bu şövenfaşist saldırılar yabancı emekçiler hedef seçilmektedir. Saldırıları, emperyalist burjuvazinin ve medyalarının iddia ettiği gibi sadece bir avuç Neo-Nazi tarafından oluşturulan bir politika değildir. Günümüzde, em-

peryalistler arası çelişkiler kızışmaktadır. Dünyanın baş haydutu ABD emperyalizmi kitada "Yeni Kölelik" politikasıyla egemenliğini Almanya başta olmak üzere vb. emperyalistlerle paylaşımından yanadı pazarlarının yeniden sinden yana olan A. peryalistler ülke için meyi tirmandırarak, daha bir sağlamlaştı. Özellikle Almanya'da artan bu ırkçı, şöven, faşist saldırıları "Dünya'da Türkiye ve T.Kürdistan'ında yükselen faşist-ırkçı, şöven dalgayı, proletarya enternasyonalizminin kızıl heybetiyle göğüsleyelim" başlıklı yazıyla konu edindik.

TKP/ML'nin Gençlik örgütü TMLGB 1. Kongresini başarıyla sonuçlandırdı. TMLGB 1. Kongresinin kısa kararlarının bir kısmını yayınlıyoruz.

Büyük dağ kartalı, yetkin komutan Doğan KARADAG ve Karadeniz şehitlerine ilişkin kısa bir anı yazısı var. İKK'nın bu sayısında anı yazısı bizzat o dönemi yaşayan bir gerilla tarafından kaleme alınmıştır. Aynen yayınlıyoruz. Bu vesile ile bir kez daha, o değerli komutanı (Alişer'i) ve şehit yoldaşlarımızı saygıyla anıyoruz.

Ocak ayının son haftası, 1. Konferansımızda; partimiz tarafından "Parti şehitlerini anma haftası" olarak ilan edilmişti. Bu vesile ile bütün komünizm ve devrim şehitlerini birkez daha saygıyla anıyoruz. Yazılarımızdan "Yaşam şehit yoldaşlarımızı doğrulamaya devam ediyor!" başlıklı olanı şehitlerimize ayırılmıştır.

Semt örgütlenmesi üzerine kısa bir perspektif yazısı var. Tabii, özgüle uyarlamak ve özgüne göre hareket etmek semt faaliyetlerinin bu perspektif doğrultusunda usta politikalarıyla bütünleştiğinde hayat bulacaktır.

Aydınlar üzerine bir yazımız var. Aydınları sorgulayan bu yazı, devrimci aydın olmanın erdemlerini ortaya koyarken, burjuva aydını olmanın kolaylığını ve rezilliğini irdellemeye çalışıyor. "Devrimci Aydın Olmak Zor İştir" başlıklı yazıyı sayfalarımızda bulacaksınız.

BAŞ YAZI

İşlerin iyi niyetlerle çözülmediği ni herkes bilir. İşlerin yürümesi, sorunların çözülmesi için iyi niyet temelinde harcanan çabalar da burada belirleyici öge değildir, olamaz da. Herşeyden önce tespit edilen doğru politikayı kavramak, onun gereklerini yerine getirmek için bulunulan alanın özelliklerini anlamak, öncelik sonralık ilişkisini çözmek, uzun ve kısa vadeli hesaplar yapmak, yaratıcı ve insiyatifli hareket ederek tespit edilen politikayı veya alınan bir kararı uygulamak için güçleri verimli ve rasyonel bir şekilde konumlandırarak yönetici ve yönlendirici bir pozisyonda olduğunu unutmadan kontrol ve denetim mekanizmasını elinde bulundurmaktır. Gerekliğinde ve bazı durumlarda alanın kollektif gücünü kullanmak. Bunlar yapıldıktan sonra işlerin iyi yürümemesi, sorunların çözülmemesi için bir sebep yoktur. Buna rağmen hala işler gitmiyor ve sorunlar çözülüyorsa orada başka sebepler aramak gerekiyor demektir.

1992 yılı bölünen parti güçlerimizin yeniden birleşmesi açısından tarihi bir öneme sahiptir. Parti güçleri birleşti ancak sorunlarımız çözülmedi, aksine var olan sorunlar daha da arttı. Güçlerimiz birleşirken sadece iyi ve olumlu yanlarımızı birleştirmedik, olumsuz ve kötü yanlarımızı da birleştirdik. Dolayısıyla birleşmeyle gücümüz arttığı gibi olumsuzluklarımız da arttı. Bugün yaşanan bazı sancılar birleşmenin doğal sonuçlarından bir tanesidir. Bugün, hala birleşen parti güçlerimizin merkezi görev doğrultusunda daha sağlıklı bir yapıya kavuşturulması, sağlamlaştırılması ve kaynaşmanın daha bir üst boyutta gerçekleştirilmesi sorunumuz vardır. Bu sorun GBMK'nın I. Olağanüstü toplantısında tespit edilmiş ve en önemli acil sorunlardan biri olarak partinin önüne bu görev konmuştur.

Partinin gelişip güçlenmesi ve sınıf mücadelesi içinde layık olduğu yeri alabilmesi için, parti, MK veya SB'nin direktifleri ve kararları doğrultusunda hareket etmesi zorunludur. Merkezi olarak bir karar alındıktan sonra görev, o kararı en iyi ve yaratıcı bir şekilde uygulamak ve sonuçlarından dersler çıkarmaktır. GBMK, OPK'nın sağlıklı bir şekilde yapılması görevinin yanısıra ikinci olarak tüm parti güçlerimizin önüne partinin merkezi görev doğrultusunda yeniden şekillendirilmesi ve savaşa göre ör-

gütlendirilmesi görevini koymuştu. Bu durumda tüm yönetici parti organlarının görevi, buldukları alanda parti güçlerini bu kararı uygulamaları için seferber etmek ve kendileri de bu kararın uygulanmasında önderlik fonksiyonu oynamaktır. Bu yapılmadığı müddetçe ne gelişme ve ilerleme sağlanabilir ve ne de alınan kararların bir anlamı kalır.

Şimdiye kadar bu kararın uygulanmadığını gören SB, yaptığı ikinci toplantısında tüm parti organlarını eleştirmekte ve kararın acilen uygulanması için talimat vermektedir. Bu talimat basım-yayın organları da dahil tüm parti organlarıdır. Parti bir bütündür. Parti organları arasında koordine, yardımlaşma ve dayanışma olmadan işler yürümez, kararlar bütünlüklü bir şekilde uygulanmaz. Her organ kendine düşen görevi yaptığı oranda parti gelişip güçlenebilir, kollektivizm uygulanıyor denilebilir ve kollektif parti ruhu daha da gelişebilir. Aksi halde kararlar bütünlüklü olarak uygulanamaz ve kollektivizmden bahsedilemez. Olsa, olsa kendi çalıp kendisi oynayan birbirinden bihaber "bağımsız" organlar durumuna düşülür.

Partinin sınıf mücadelesi içinde güçlerini seferber ederek yer alabilmesi ve dışımızdaki anti-MLMZD güçlere karşı ideolojik ve siyasi mücadele yürütebilmesi için, partimizin, öncelikle kendi iç sorunlarını çözmesi ve buna uygun bir yapılanma oluşturması zorunludur. Aksi halde ne söylersek söyleyelim, ne kadar uğraşsaksak uğraşalım bunlar ya yapılamaz ya da çok yetersiz yapılıdır. Onun için sorunun özü görülmeli ve o doğrultuda pratik adımlar atılmalıdır. Ama tüm bunlar partimizin merkezi görevi "**KIZIL SİYASİ İKTİDARLAR İÇİN KÖYLÜ GERİLLA SAVAŞI**" anlayışına uygun olmalı ve ona hizmet edecek şekilde ele alınmalıdır. Merkezi görev anlayışına uygun yapılmayan ve ona hizmet etmeyen bir uygulama partimizin anlayışına uygun değildir ve boşa giden bir çabadır.

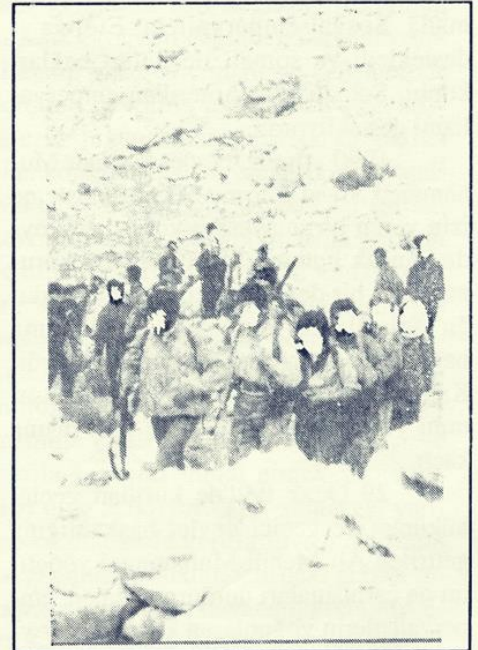
1993 yılında partimizin gerilla savaşını geliştirmesi ve yaygınlaştırması için tüm parti organlarına önemli görevler düşüyor. Önümüzdeki süreçte bu yönde atılacak somut adımlar için şimdiden gerekli faaliyet yürütülmeli ve tüm hazırlıklar bu yönde sürdürülmelidir. Gerilla faaliyeti için gerekli olan savaştı, silah araç-gereçlerinden tutunda, giyecek, para vb. tüm ihtiyaçların sürekli karşılanması için parti örgütü her zaman hazır olmalı ve gerekli mekanizmaları oluşturmalıdır. En önemlisi de insanların

bu yönde hazır olması, yani merkezi anlayışın önemi ve ne olup olmadığı konusunda kafaların siyasi olarak açık ve ideolojik olarak böylesi bir görevi yapmaya hazır olması gereklidir. Bu olduktan sonra diğer sorunların daha kolay ve çabuk çözümlenmesinin zemini yaratılmış demektir.

Parti örgütü, işlerin yürümesi ve kararların uygulanması için siyasi tembelliğin, hantallığın, bürokratik anlayışların, plansız ve programsız bir şekilde yürütülen çalışmaların üzerine iradi olarak gitmelidir. Örgütün içinde bulunduğu bazı olumsuz durumları aşmanın biricik yolu, olumsuzluğun kaynağını doğru tespit edip bizzat yerinde müdahalelerle yılmadan ve ısrarla üzerine gitmek, gerekiyorsa cerrahi müdahaleler yapıp hastayı ameliyat masasına yatırmaktır. Partimiz, tüm sorunların üzerinden gelecek birikim ve tecrübeye sahiptir. Bu konuda kararlıyız ve ısrarlıyız. Parti içinde herkes bu ruha, kararlılığa ve inanca sahip olmalı, merkezi görevin icra edildiği alanlarda yürütülen faaliyet içinde bulunmaya hazır olmalıdır.

Partimiz bizden bunu bekliyor. Sınıf mücadelesi bizden bunu bekliyor. Sınıf mücadelesinin gelişim seyri bunu gerektiriyor. Emperyalizme, faşizme, feodalizme ve her türden gericiliğe karşı etkin ve başarılı mücadeleler yürütmek bunu gerektiriyor. Partimizin politikası ve enternasyonalizm görevleri bunu gerektiriyor.

Çünkü, dünyada ve Türkiye'de sınıf mücadelesinin içinde bulunduğu duruma ve gelişim seyrine baktığımızda partimize çok önemli görevler yüklediğini görüyoruz.

AFRİKA BOYNUZU SOMALİ!

Bu gerçeğin en somut örneği Somali oldu. Kabile savaşlarının iyice güçten düşürdüğü Somali'ye ABD emperyalizminin komutası altında, 9 Aralık 1992'de girilen işgalin ilk çıkartma birliklerini, uluslararası yayın tekellerin muhabirler ordusu karşıladı. Dünya askerlik tarihinde, Holiwood Showlarını aratmayan böylesi bir çıkartmanın bir eşi daha yoktur. Ama, bundan sonra olacağı benzer.

SOMALİ EMPERYALİZME MEZAR OLACAK!

Klasik sömürgecilik döneminde, güneyi İtalya, Kuzeyi İngiltere'nin sömürgesi olarak ikiye bölünmüş olan Somali 1960 yılında "bağımsızlığını" kazandığında tek bir devlet yapısı içinde birleşti. 1969 yılında sosyal-emperyalizmin desteği ile dü-

zenlenen kanlı bir askeri darbeye yüksek devrim konseyi iktidarı ele geçirdi.

Etopya'nın doğusundaki Ogeden bölgesi üzerinde hak iddia eden somali, bu bölgede yaşayan halkın 1977'de giriştiği isyanı fırsat bilerek askeri birlikler gönderdi. Küba askerlerinin yardımıyla Etopya isyanı bastırıp, So-

mali birliklerini geri püskürttü. Bu çatışmada Sosyal-emperyalizm Etopya'yı destekledi ve somali ile bütün bağları koptu. Somali'ye Amerikan emperyalizmi destekliyordu.

1990 yılında, devlet başkanı Muhammed Siyad Barre çok partili sisteme izin veren bir anayasayı yürürlüğe koydu. Ancak bunun, diktatörlüğünü korumak için bir demokrasilik oyunu olduğu anlaşılınca, muhalefet ayaklanma başlatarak Barre yönetimini devirdi. Kanlı çarpışmalarda binlerce insan yaşamını yitirdi, onbinlercesi de yurt dışına kaçtı.

29 Ocak 1991'de kurulan geçici hükümet ve geçici devlet başkanlığına getirilen Ali Mehdi Muhammed yönetimi de çarpışmaları durduramayınca, emperyalistlerin yoğunlaşan kışkırtmalarıyla

la çatışmalar tam anlamıyla kabile savaşlarına dönüştü. Zaten çatışmaların başlangıcı, devlet başkanı Barre'nin mensubu olduğu kabileye tanıdığı ayrıcalıklardan kaynaklanıyordu. Çatışmalar, siyasi istikrarsızlığı artırmakla kalmadı ülke ekonomisinde tamamen çöktü. Açlık kapıya dayanınca kitle halinde ölümler başladı kabile savaşları biçimine bürünen egemen sınıflar arasındaki iktidar dalaşı, uluslararası yardımların en çok ihtiyaç duyulan bölgelere ulaştırılmamasının önündeki en büyük engeldi. Çatışan taraflara ulaştırılan yardımlara el koyarak rakiplerini bir nevi ekonomik ablukaya almaktaydılar; diğer bir etken- de, silahlı çapulculuk yoluyla yapılan ve büyük karlar getiren karaborsa vurgunudur.

İşgalci Yankee emperyalizminin paramiliter güçleri, Somali'de teslim aldıkları masum insanlara karşı "İnsalcıl Yardım" görevlerini yerine getiriyorlar!

Ülkeyi tam bir yıkıma sürükleyen çatışmalar güneyde yoğunlaşmıştır. Somali'nin en büyük kabilelerinin yanyana buldukları coğrafi bölge göneydir. Burada, devrik devlet başkanı Barre, Merahan kabilesi; hala geçici devlet başkanı durumunda olan Ali Mehdi Muhammed, Abgal kabilesi ve şu anda iktidar kavgasında en güçlü durumda görünen general Aideed, Habre Gedir kabilesi'nin liderleri olarak çatışmaları yönlendirmektedirler. Çatışmanın esası Barre ile Aideed arasında sürmektedir. Kuzey nispeten sakin durumda, ufak tefek çatışmalar olmakla birlikte, açlık sorunu yok. Bu bölgeye hakim olan Somali Milli Hareketi (SUM)kendi hükümetini kurarak, bölgeyi Somaliland adıyla ayrı bağımsız bir birim olarak örgütledi.

Somali ekonomik olarak kendi

kendine yeterli bir ülkedir. Açlık, elverişsiz tarım koşullarından değil, iç savaşın, üretimde bulunması gereken üretken emeği, üretimden koparmasındandır.

Diktatör Barre devrildikten sonra, başta İngiliz ve İtalyan emperyalizmi olmak üzere, emperyalistler pazar dalaşında üstünlük sağlayabilmek için güçlü kabileleri kullanmaya başladılar. Barre yönetiminin en önemli destekçisi olan ABD emperyalizmi, Barre'nin devrilmesiyle birlikte kaybettiği, etki alanını tekrar kurabilmek için fırsat kollamaya başladı. Çünkü Somali, dünya ölçeğinde jeostratejik konumuyla gözden çıkarılmayacak kadar önemli bir alandır.

Daha Ağustos ayında, Amerikan yönetimi, BM Güvenlik konseyi'nden yardım operasyonunun yürütülebilmesi için ek önlemler alınmasına yetki tanıyan bir karar tasarısının kabul edilmesini istemişti. Daha o zaman silahlı askeri birlikler çıkartma talebinde bulunmuştu.

Bu amacın önünde büyük bir engel olarak gördüğü BM Genel Sekreteri Gali'nin Somali Özel Temsilcisi ve arabulucusu Ahmed Sehnun'un (Cezayir'in ABD eski Büyük elçisi) çalışmalarını engellemeye, en sonunda BM bürokrasisi içinde ağırlığını koyarak istifa etmek zorunda bıraktı. Sehnun, çatışan taraflar arasında belli bir uzlaş-

ma sağlayarak, kısmen de olsa açlık çeken bölgelere gidecek erzağın korunmasını güvenceye alabildi. İşgalden iki ay önce Ali Mehdi Muhammed ile general Aideed arasında ateşkes ilan edilmişti. Her iki lider güneyde ki duruma hakim görünüyordu. Gali, Sehnun yerine, Irak uyruklu Dr. İsmet Kefani'yi aynı göreve atadığı bir sırada, ABD yönetimi "Somali'deki yardımı güvence altına almak için 30 bin asker göndermeye hazırlanıyoruz" şeklinde "beklenmedik" bir açıklama yaptı. İsteğini onaylatmak için BM Güvenlik Konseyi'ne götürdü. 3 Aralık 1992'de ABD yönetiminin başvurusunu görüşen BM Güvenlik Konseyi, Somali'ye askeri müdahale için ABD'ye yetki veren kararı aldı. Görüşmenin yapıldığı gün, ABD'nin istediği onayı vermemesi durumunda, ABD emperyalizmi, rakip-

lerine zırnık koklatmadan çıkartmayı kendi başına yapma kararlılığında. Karar, "Körfez Krizi"nde olduğu gibi ABD öncülüğünde bir uluslararası güç oluşturulmasını öngörüyor. "Körfez Krizi"nin tersine, diğer emperyalistlerin ve uşaklarının hazırlığını beklemeden ABD işgali başladı. Böylece, ABD emperyalizmine Afrika kapısı daha da açılmış oldu. Soğuk savaş döneminde, Avrupalı dostlarının sömürge mozayigi olan Afrika'ya ciddi adımlar atmayan ABD emperyalizmi, uzun soluklu ilk adımlarını atmış oldu. Bu "karar" uyarınca ABD, açlık olan her Afrika ülkesine girmeye hak kazandığını düşünüyor ve bu düşüncesini, diğer emperyalist haydutlarla uygulamakta tereddüt etmeyecektir. Somali bir başlangıç ve Afrika'dan da ötesi var; ulusal ve sınıfsal mücadelelerin geliştiği alanlar, stratejik önemi olan ülkeler, zengin yer-altı ve yerüstü maden kaynaklarının iştaş kabartan cazibesi... BMkararlarına uydurulup pek ala işgal edilebilir!

Somali'nin işgalinin BM Güvenlik Konseyi'nde onaylanması, BM tarihinde ilk kez olan tarihi bir gelişmedir: BM'ler üyesi olan Somali, BM'den hiçbir talepte bulunmadan, BM onayıyla işgale uğrayan ilk ülkedir. ABD emperyalizmi başvuruyor. (Her hangi bir emperyalistte olabilir), işgal planlarını onaylatıp harekete geçiyor. BM'in bundan sonra oynayacağı rol, en güçlü olanın ya da emperyalist koalisyonların ezilen halklara karşı her türlü saldırı hareketini onaylayan bir noter olmaktan öteye gitmeyecektir. Bu anlamıyla BM çatısı altında yer alan hiçbir yarı-sömürge "devlet bağımsızlığı" BM "güvencesi" altında değildir. II. Dünya Savaşı öncesinde emperyalistler bir ülkeyi işgal ettikleri zaman, kendilerini Milletler Cemiyetinden çıkarıyorlardı, şimdi ise tam tersini yapıyorlar!

Emperyalist cephede bu saldırıganlığa karşı çıkan tek çatlak ses, ABD'nin Kenya Büyükelçisi Smith Hempstone'nin sesi oldu. 1983'te, Beyrut'ta havaya uçurulan Amerikan Karargahında 243 askerin ölümüyle sonuçlanan saldırıyı anımsatarak "Beyrut'tan hoşlandığınız, Mogadişu'ya bayılacaksınız" dedikten sonra "bu riskli operasyonun tek yararlı yanı, biz işgalcilere karşı Somalileri birleştirmek olacaktır.", "Somaliler doğuştan gerilladır, hain ve katildir.", "Ağır kayıplar verebiliriz!" şeklinde sözlerini sürdüren Büyükelçi endişe duymada haklıdır. "Doğuştan gerilla" dediği bir halk karşısında korkmaktan başka elinden ne gelebilir ki!

İşgal 9 aralık 1992'de saat 03.45'te başladı. 1800 kişilik Deniz Piyade gücü limana ulaştığı sırada üç el ateş ediliyor. Eğer bu bir karşı koyma sayılacaksa, olanın hepsi bu! Liman görevlilerini, TV kameraları eşliğinde yere yatırıp aramak isteyen işgalcilerin bu yaptırımına uymak istemeyen bir görevli dipçik darbeleriyle yere seriliyordu. "Umut Operasyonu" Somalileri dipçik darbeleriyle yere serme operasyonu olduğunu bundan daha iyi kanıtlayacak bir şey bulunamazdı. Teşhir olmalarını engileyebilmek için görülmemiş bir sansür uygulanmaktadır.

Çıkarma birliklerinin üniformaları, Vietnam savaşında kullanılanların benzeriydi. Zaten çıkartma komutanı general Robert Johnston kariyerini Vietnam'da (iki kez), Lübnan'da (bir dönem) yapmış uzman bir işgalci. Aynı zamanda nazi hayranı.

Dikkat çekici diğer bir şey de; çıkartma hareketinde, daha önce yapılan açıklamanın tersine Amerikan askerleri BM bayrağı yerine ABD bayrağı taşımalarıydı. İlk iş olarak da, terk edilen ABD büyük elçiliğine gidip Amerikan bayra-

işlemine 20 Ocak'tan önce başlayabileceğini söyledikten sonra bir "ama" çekerek, "Ocak sonunda ve Şubat'ta hala birlikler olacak" diye sürdürüyor. Olabildiğince gerçeği bulandırma ya çalışıyorlar. Sözleriyle pratikleri o denli göze batan çarpıcı çelişkiler sunuyorki, atalarının Afrika'ya "uygarlık" götürmeleri gibi, bunlarda dünyanın en modern askeri yığınının yaparak "umut" götürüyorlar: Yardımı güvence altına almanın ötesinde bir yığınak! Girişi olup çıkışı olmayan bu tür işgallere son verecek olan emperyalistlerin iyi niyetleri değil, işgale uğrayan ülke halklarının özgüçlerine duyularak, enternasyonal dayanışma içinde verecekleri mücadeleden başkası değildir. Bu tür alaycı açıklamaların tek amacı gerçek niyetin gizlenmesidir.

ABD'yi Fransa izledi, Cibuti'den getirilen 120 kişilik lejyoner birliğinin ilk işi iki silahsız Somali'liyi katletmek, yedisini de yaralamak oldu. Aynı eylem türünü Amerikalılar da tekrarladı. Sansürden dolayı tam olarak hiçbir bilgi alınmadığı için kan dökücü eylemlerinin boyutu dünya kamuoyundan gizleniyor. Fransayı, ondan geri kalmıyan Belçika

Somali'li aç-yoksul kitleler, BM temsilcisini "Butrus Gali hoş gelmedi. O bizim düşmanımızdır" sloganlarıyla karşılayarak emperyalist işgale karşı sessiz kalmayacaklarını gösterdiler.

ğını çektiler. Göze batan bu sırtık duruma BM sözcüsünün getirdiği açıklama: "Her ne kadar bu çok ülke tarafından memnunlukla karşılanmış ve BM güvenlik konseyinin kararıyla düzenlenen bir operasyon da, çok uluslu askeri birlik BM komutanlığı altında değil, dolayısıyla BM bayrağını taşımayacak" şeklindeydi. Efendinin katibinden başka bir açıklama beklenemezdi herhalde!

Amerikan halkının, uluslararası kamuoyunun ve bölge ülkelerinin tepkilerini en alt sınırına indirebilmek amacıyla açıklama üstüne açıklama yapan ABD yönetimi, Somali'den geri çekilme

izledi. Almanya, ülke dışına silahlı birlik göndermek için gerekli anayasal düzenlemeyi yapamadığından, bir yolunu bulup anayasayı delmeyi tartışıyor. Alman kamuoyunun iradesine rağmen Somali'ye asker göndermek girişiminde bulunacaktır. Japonya kesenin ağzını açıyor. İngiltere, bu aşamada, zengin olmayan kesesinin yanında nakliye uçakları gönderiyor. Ama, uzun vaadede bölgedeki çıkarlarını korumak için o da askeri güç olarak burnunu sokacaktır. İngiltere'nin uzak kalması düşünülmeyecek bir şeydir. İtalya ikincil bir rol üstlenme pahasına bu eski sömürgesine askeri olarak ka-

tılıyor. Birde, emperyalistlerin uşakları yönetimlerin ön saflara sürmek üzere gönderdikleri "mehmekçik"ler var.

BM Genel Sekreteri Gali, Somali'de tarafların "operasyona" yani işgale "yardımcı olmamaları" durumunda BM bir "geçici yönetim" oluşturacağını duyurdu. Kayıtsız şartsız boyun eğme istenmektedir. ABD emperyalizmi ile en iyi işbirliğini sergileyen gücün geleceğin otoritesi olacağını hesaplayan savaşan tarafların liderleri en küçük bir direniş, protesto göstermemeleri bir yana, ülkenin en güçlü kabile lideri general Aideed, Amerikan CBS televizyonuna yaptığı açıklamada, operasyonu ülkedeki birliği sağlayacağı şeklindeki sözlerle selamlıyordu. Aynı şekilde Ali Mehdi Muhammed de işbirliğine hazır olduğunu duyurdu. Onlar, kendilerini satacak bir efendi arıyorlar, ya halk!

Alınabilen son haberlere bakılırsa, vur-kaç taktikleriyle başkent Mogadişu'da ilk saldırılar 19-20 Aralık günlerinde başladı. İşgalciye karşı ilk gerilla saldırısı niteliğindeki bu eylem gelecek günlerde daha da yoğunluk kazanacaktır. Zafer özgür bir halk olarak yaşama kararlılığında ve kendi gerçek öncü partisini yaratacak olan Somali halkının olacaktır. Somali emperyalizme mezar olacaktır.

SOMALİ İŞGALİNİN GERÇEK YÜZÜ

Emperyalistlerin iki yüzlülüğü, Bosna-Hersek'te sürüp giden azgın faşist terör karşısında kayıtsız kalmalarıdır. Alman televizyonunda yayınlanan Mona Lisa adlı kadın programında belgelendiği gibi bugüne dek 50.000 Boşnak kız ve kadına tecavüz eden Sırp faşistler onları "Çetnik Bebeler" doğuruncaya dek tutuklu tutuyorlar. Ondan sonra ya öldürüyorlar ya da cinsel tacize tabi tutmak üzere sağ bırakıyorlar. Bu açık vahşet karşısında emperyalistler kollarını kıpırdatmak istemezken, Somali'ye azgınca ve utanmazca saldırmalarının haklı bir gerekçesi olamaz. Bosna-Hersek dünya ölçeğinde çok önemli bir stratejik konuma sahip değil, petrol, Uranyum vs. de yok. Oysa Somali'de bunların hepsi var. London Observer gazetesinin yazdığına göre "Somali, bugünlerde CIA ajanlarıyla kaynıyor. Amerikan Kiliseler Birliğine bağlı görevlilerinin anlatımına bakılırsa, Somali topraklarında petrol kaynakları bulundu. ABD'nin amacı bu kaynakları ele geçirmek. Somali'de petrol varsa, Afrika boynuzundaki ülkelerde de bulunması muhtemel" (Özgür Gündem. 11 Aralık)

Amerikan şirketlerinin petrol arama çalışmaları Barre döneminde başladı. Ancak iç çatışmalar, bu çalışmaları önemli ölçüde baltaladı. Bir çok şirket geri çekilmek zorunda kaldı. Somali Uranyum yatakları açısından da oldukça zengin sayılıyor. En önemlisi de jeostratejik konumu. Kızıldeniz ile Hint Okyanusu'nun birleştiği boğazda bulunuyor ve tüm Afrika'da en uzun kıyı şeridine sahip. Petrol hatları buradan geçiyor. Somali'de denetimi kim ele geçirirse, o bütün bölgeyi denetleyebiliyor.

ABD, Somali'nin en güçlü kabilenin lideri general Aideed'inin Sudan ile ciddi ilişkileri olduğunu iddia etmektedir.

Somali'deki iktidar dalaşında en iyi durumda dünyanın bu en önemli stratejik bölgesinde, islam ağırlıklı bir rejimin kurulmasını beraberinde getirebileceği ihtimali, yalnızca ABD değil diğer emperyalistleri de rahatsız ediyordu. Askeri işgalin önemli gerçeklerinden biride bu gerçektir.

BM şemsiyesi altında öncülüğündeki somali işgalinin gerçek nedenlerini şöyle özetleyebiliriz:

Birincisi; işgale siyasal neden olarak göze batan en önemli özellik, Somali'nin jeostratejik konumudur. Afrika boynuzunun kontrolü işgal edilmiş bir Somali'den son derece elverişlidir.

İkincisi; ekonomik nedenlerle zengin Uranyum ve Petrol yataklarına sahiptir. Ayrıca, kökten dinci silahlı akımların ülkenin bir kısmını kontrol altında tutmaları, giderek etki alanlarını yaygınlaştırmaları gibi nedenlerde emperyalistleri rahatsız etmekteydi. Somali'de henüz bir komünist partisi yok. Somali proletaryasının ve halkının en büyük talihsizliği de bu. Ancak somali proletaryası er veya geç kendi gerçek partisine kavuşacaktır. Ve işte, bu partinin önderliğindeki bir mücadele Somali halkını gerçek anlamda kurtaracaktır.

Somali işgalinin ikinci ayağının Sudan olacağı şimdiden konuşulmaya başlandı. Sudan'da işbaşında bulunan Ulusal İslami Cephe ile İran yönetimi arasında sıkı bir işbirliği mevcut. Somali dahil Kenya, Uganda, Mısır ve Kuzey Afrika'daki dinci örgütlerin arkasında Sudan'ın olduğundan kuşku duymayan bölge ülkeleri, çoktandır Sudan'ı tecrit etmek istiyorlardı. Somali'nin işgalinden bir hafta önce BM Genel Kurulunda yapılan bir oylamada Sudan'da insan hakları ihlalleri protesto edilmesi, bu tecrit çabasının ürünüydü. Aynı günlerde ABD senatosu, Sudan'ı kınamakla kal-

mıyor, konuya BM Güvenlik Konseyi'ne götürmesini Bush'tan istiyordu. Sudan'ın bu tür faaliyetlerinin dizginleneceğinden umutlanan bölge yönetimleri Somali'nin işgalini memnunlukla karşıladılar.

Sudan'da yaşanan durumun, Somali'deki durumdan pek farklı olmadığı, dinci-faşist Ulusal İslami Cephe yönetimi ülkenin güneyinde Hristiyanlar ve Puta tapanlara karşı şiddetli bir baskı uyguluyor. Süregelen çatışmalar üç milyondan fazla insanın evsiz kalmasını beraberinde getirmiş. Açlık ve kargaşa Somali'yi pekte aratmayacak düzeyde bulunmaktadır. Bu benzerlikler, Somali benzeri bir işgali çağrıştırmaktadır. El Arap gazetesinde yayınlanan bir haberde Almanya'nın adı açıklanmayan bir bakanı, Arap ülkeleri diplomatlarıyla Bon'da yapılan bir toplantıda "Somali'ye olduğu gibi Sudan'a da çok uluslu bir müdahale yapılabilir" şeklinde konuştuğunu açıkladı. (Özgür Gündem 14 Aralık)

Somali'nin aşırı dinci partilerinden İtikah El İslami Somali'yi, Amerikalılar için Beyrut'ta çevireceği tehditinde bulunduktan hemen kısa bir süre sonra, ABD dışişleri bakanı yardımcısı Herman Cohen, Somali'deki duruma müdahale etmemesi için Sudan'ı uyardı. Kısacası, dinci örgütlerin Amerikalılara ya da diğer güçlere karşı girişecekleri saldırılardan Sudan sorumlu tutulacaktır.

Somali'nin işgaliyle, ABD, Somali'nin karşı-kıyısı Birleşik Yemen Cumhuriyeti'nde ciddi bir baskı altına alacaktır. "Yemen ile Suudi Arabistan arasında yeni petrol kuyularının bulunduğu toprak anlaşmazlığı" (Özgür Gündem) 11 Aralık) olduğu dikkate alınırsa bunun önemi daha iyi anlaşılır.

Somali işgali, "Yeni Dünya düzeni" denen emperyalist saldırganlığın en açık ve öğretici örneğini veren, emperyalist koalisyonların, ezilen halklara karşı birleşik saldırganlığıdır.

Somali halkı ülkeyi emperyalistler karşısında güçsüz bırakıp, teslim eden egemen sınıfların uşak temsilcilerini de hedefleyen uzun süreli anti-emperyalist milli devrimlerini başarıyla sonuçlandırarak zafere ulaştıracaklardır. Türkiye proletaryasının öncü müfrezesi, çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının ve proletaryasının enternasyonal dayanışma sunma çabası içinde olacaktır.

* KAHROLSUN EMPERYALİST "YENİ DÜNYA DÜZENİ"!

* YAŞASIN SOSYALİST-ENTERNASYONAL YENİ DÜNYA DÜZENİ!

KOMPRADOR PATRON-AĞA DEVLETİNİN YENİ BİR SAHTEKARLIĞI: CMUK (Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu)

"Hukuk hiçbir zaman toplumun ekonomik yapısından ve onunla şartlandırılmış kültürel gelişiminden daha yüksek bir düzeyde olamaz." Karl Marks

"Hukuk hiçbir zaman toplumun ekonomik yapısından ve onunla şartlandırılmış kültürel gelişiminden daha yüksek bir düzeyde olamaz." Karl Marks

Kasım 1992 seçimlerinden önce, gerek 12 Eylül generallerinin ve gerekse generallerin sivil uzantısı olan ANAP yönetimlerinin gerici, faşist, anti-demokratik, temel insan haklarını dahi hiçe sayan uygulamalarından gına gelen Türkiye halkının demokrasiye ve insan haklarına yönelik olarak boy veren istemlerini, "insan haklarının bekçisi", "demokrasinin yılmaz savunucusu" pozlarıyla sinsice değerlendiren ve bu istemleri kendi potasında toplayarak seçimleri kazanan ve halen mevcut hükümeti oluşturan DYP ve SHP; seçim öncesi bol keseden savurdıkları ve "demokratikleşme paketi" adıyla açıkladıkları vaatlerinin köşe taşlarından olan CMUK (Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu)'te gerçekleştirdiklerini iddia ettikleri değişikliklerle kitleleri ve halkı kandırmanın ince bir örneğini daha sergilediler. Aylardır gümbürtüyle kamuoyunun gündemine sokulan CMUK olayı, halkı dolandırmanın bir anıtı olarak Türk hukuk mevzuatında yerini aldı.

Türk basını ya da T.C. basını da bu dolandırıcılığın şeriklerinden biri olarak, alışılmış görevlerini aksatmadan yerine getirdi.

Türkiye kamuoyuna büyük bir gümbürtüyle ilan edilen "Demokrasi Paketi", aylarca gündemi işgal, kamuoyunu da meşgul etti. Nice siyaset erbabı "Demokrasi Paketi"ni ballandıra ballandıra anlatırken, nice kalem kurtları da "Türkiye'nin artık gerçek demokrasiye kavuşacağını" müjdelediler! Hele CMUK olayı başlı başına demokrasiyi ülkeye getirecek ve insan haklarını sarsılmaz bir biçimde güvenceye alacaktı...

CMUK bir değiştirilsin artık işkenceler son bulacaktı! Türkiye artık uygar dünyada "işkence yapan ülke" suçlamasından kurtulacaktı!

Karakollar insanların bunalıma düştikleri yerler olmaktan çıkıp, insanların bunalımlarını çözen yerler olacaktı! Devletle toplum tam anlamıyla barışacaktı!!

ANAP döneminde ip atlar gibi çağ atlayan Türkiye artık hukuk alanında da çağ atlıyordu!

CMUK neymiş kimsenin haberi yokmuş! İnsanların bugüne dek yaşadıkları felaketlerin altında meğerse CMUK yatıyormuş!

İnsanın "mademki CMUK'taki şuncacık değişiklikler ülkeye demokrasiyi, insan haklarını, toplumsal barış ve huzuru ve uygarlığı getirecekti, şimdiye kadar neden bu değişiklikleri kimse akıl etmedi?" diye sorası geliyor!

Evet kısa adı CMUK olan Ceza Mahkemeleri Usulü Kanunu'nda bazı değişiklikler yapıldı, yapılmasına ama sözkonusu değişikliklerle, koparılan fırtına arasında ya da komuoyunun beklentisi ile yasanın yeni hali arasında bir uyum var mıdır? Özellikle değişikliklere damgasını vurduğu iddia edilen konuları ele alıp incelediğimizde ortada sadece kuru bir gürlütünün yankılarını bulacağız. Üzülerek diyoruz. Çünkü, CMUK'un özellikle sanık haklarını ve gözaltı ile yargılama sürelerini ilgilendiren bölümlerde sahte de olsa değişikliklere gidilmesine yol açan gelişmeler, iktidar sahiplerinin rızası dışında gelişen ve yıllar yılı sürdürülen demokrasi ve insan hakları mücadelesi sonucu oluşturulan toplumsal baskıların sonucuydu.

Şüphesiz isterdik ki, toplumun duyarlı ve aktif kesimi tarafından oluşturulan ve iktidarı, insan hakları ve -burjuva da olsa- demokrasi konularında köşeye sıkıştırılan muhalefet daha olgun meyveler ortaya çıkarabilseydi. Ama ortada duran dağ gibi bir gerçek varki, o da; mevcut sosyal-ekonomik, siyasal ve kültürel yapının, feodal gerici zorla içiçe geçen faşizm tarafından kısaçla korunma altına alınmış olduğudur. Yani kit-

lelerin tepesinde bir "sistem" olarak duran faşizm ve onun ihtiyaç duyduğu uygulamalar...

Böylesi bir durumda "insan hakları" konusunda ne derece yol alınabileceğini bugüne dek gördüğümüz gibi ileride de görmeye devam edeceğiz.

DEĞİŞİKLİĞE NEDEN GİDİLDİ?

12 Eylül darbesiyle birlikte Türkiye'nin genelinde zincirlerinden boşanırçasına katmerli zulüm uygulaması başlatıldı. İşkence uygulaması T.C tarihi boyunca varolagelmiştir. Ama darbe sonlarında bu uygulamalar, kitlesel bir hal alarak, tüm ülke sathına yaygınlaştırılmaktadır. Ünlü işkencehanelerde sayısız devrimci, demokrat ya öldürüldü ya da sakat bırakıldı. Cezaevleri insanların yargılanmaları ya da cezalarının çektilmesi için bekletildikleri yerler olmaktan çıkıp, insanların kıyıldığı tezgahlar haline getirildi. Yasal kılıflarıyla darağaçları kuruldu, yasal kılıfa ihtiyaç duyulmadan da köşe başlarında, evlerde, köylerde, kırsacı yaşamın her alanında katliamlara girişildi.

Generaller kendilerinin perde arkasına çekilmesinden sonra da istedikleri gibi işleyecek biçimde çarkı kurdular ve düzenledikleri seçim komedisiyle de kendileri gibi Amerikancı olan ANAP'ın hükümet olmasını sağladılar.

ANAP yaygın deyimle "12 Eylül çocuğu" ydu. 12 Eylül generallerinin mirasını iştahla sahiplenerek "sivil yönetim" kisvesi altında, devraldığı mirası daha da zenginleşirdi. Komünistlerin ve ulusalcıların silahlı mücadeleleri geliştiğe iktidar bütün kollarıyla halkın boğazına sarıldı. Uzun yıllar olarak sürdürülen yoğun baskılar, kitlelerin değişiklik istegini kamçılayarak, toplumsal muhalefetin iktidara yönelen tepkilerini bü-yüttü.

İşte tam da bu durumda eskinin ıskartaya çıkarılmış Isparta'lısı Demirel demokrasi havarisi kesilerek, kitlelerde

yeşeren ve gelişmeye başlayan umutları kendi cephesine çekmeyi başardı. Ege-men sınıflar tarafından adeta buruşturularak bir köşeye atılan Demirel, yeniden keşfedildi ve halka "kışkırtıcı" diye sunuldu. Ama sosyal gelişmeler ya da toplumsal gerçeklik, yalancının mumunun yatsıya kadar yanmasına dahi izin vermiyor! Demirel ve -hakkını yememek için belirtelim- SHP'nin mumu ise henüz tan ağırlarken söndü. Hükümet olmalarının hemen ertesinde ilk iş olarak kendilerine destek veren büyük iş adamlarını n , z e n g i n l e r i n

vergi borçlarını affetmek zorunda kalan DYP-SHP ikilisi, iktidar aygıtını kitlelere karşı daha acımasızca kullanmaya başlamalarıyla maskelerinin hemen düştüğünü fark ettiler. Üstelik seçim öncesinde tumturaklı sözlerle halka verdikleri vaatlerde, orta yerde duruyordu. Demirel ve İnönü ikilisi "Demokrasi Paketi"ni cami avlusuna bırakıp kaçmaya çalışıyorlardı. Kürdistan'da yükselen gergin işçi ve diğer dar gelirli kesimlerden duyulan homurdanmalar, meşhur ikiliyi yönetimlerinin hemencecik dökülen makyajını, üstün köürde olsa tazelemeye itti. Ama, ortaya her zamanki aldatici yüzden başka bir yüz çıkaramadılar.!

CMUK operasyonu bu koşullarda zevahiri kurtarma girişimiydi. Şimdi bakalım CMUK'ta neler değiştirildi ya da "değiştirilmedi."

İŞKENCEYİ ÖNLEYECEĞİ İDDİA EDİLEN DEĞİŞİKLİKLER

AVUKAT BULUNDURMA HAKKI: 1412 sayılı CMUK'ta sözkonusu yasanın, işkenceyi önliyeceği idi.

İşkenceyi önemli oranda önleyecek esaslı değişikliğin sorguda avukat bulundurma yöntemi ve gözaltı süresinin çok kısa tutulması olduğu genellikle kabul edilir. Bu büyük ölçüde doğrudur ve haklı gerekçelere dayanmaktadır.

Değişiklikle gözaltına alınan sanığın sorgusu esnasında, yanında avukat bulundurma hakkı hükme bağlandı.

Adli polis yapılanmasının bulunmadığı Türkiye de, gözaltına alınan sanığın sorgusu polis tarafından yapılır. Bugüne dek süregelen uygulamada, gözaltına alınan kimsenin avukatı ile görüşmesi, sorgusu esnasında yanında avukatını bulundurması sözkonusu değildi. Sanığın sorgusu polisin bilinen uygulamaları altında yapılır ve -genellikle- polisin istediği doğrultuda alınan veya hazırlanan ifadelerle, kişi savcılığa havale edilirdi.

Türkiye de hemen hemen istis-

nasız denebilecek ölçüde yaygın olarak işkence altına alınan kesimin "siyasi suç" olarak belirtilen nedenlerle yakalanan sol kesim, devrimci-demokrat kesim ya da "siyasi" olarak adlandırılan kesim olduğu aşikardır. Adli suçlardan dolayı gözaltına alınanlara da işkence yapılmaktadır. Ama işkence uygulamasının esas olarak "es" geçmediği kesim "siyasi" lerdir.

Gözaltında avukat bulundurma hakkına adli veya siyasi olsun herkesin ihtiyacı var, özellikle işkenceye maruz kalan kesimin daha çok ihtiyacı olduğu açıktır. Dolayısıyla Türkiye'de sorgusu esnasında avukat bulundurmaya acilen ihtiyacı olan kesim siyasi nedenlerle gözaltına alınanlar olmaktadır.

Siyasi iktidarın işkenceyi önlemedeki samimiyeti ya da samimiyetsizliğinin kıstası, avukat bulundurma hakkını, yoğun olarak işkenceye maruz kalan kesime tanıyıp tanımamasıyla ölçülür.

İşte siyasi iktidar sahiplerinin, sözünü ettiğimiz yasayı çıkarırken ele verdikleri yüzleri tam da işkenceci yüzleri oldu.

3842 sayılı CMUK değişiklikleri iktidarın, işkenceyi önleme yönünde atılmış adımı değildir. Aksine söz konusu değişikliklerle yürürlüğe giren düzenleme, DGM ve olağanüstü hal kapsamına giren "suç"lardan dolayı gözaltına alınanların eskisi gibi işkenceye tabi tutulmalarına izin vermektedir.

Eğer kanun koyucu, "işkencenin önlenmesi" gerekçesiyle "sorguda avukat bulundurma hakkı"nı tanıdığını açıklıyorsa, ama bir kısım "suç"lardan dolayı gözaltına alınanlara bu hakkın tanınmayacağını da belirtiyorsa, bu suçlardan dolayı yakalananlara işkence yapılmasını da onaylıyor, işkenceyi bu kesim için mübah görüyor demektir.

Egemenlerin "işkenceyi önleyecek yasa" diye piyasaya sürdükleri metin, onların işkenceci yanlarının ilanıdır.

Türkiye'de onlarca yıldır işkence de yaşamını yitirenlerin sakat barıkılanların, ruhsal açıdan yıpratılanların en iyimser tahminle yüzde doksanının yeni yasada avukat bulundurma hakkı tanınmayan ve DGM ile olağanüstü hal kapsamı dahilinde sayılan "suç"lardan dolayı yakalananlar olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Durum açıktır! Yönetenler, yönetimlerini devam ettirebilmek, egemenliklerine yönelebilecek tehditleri bertaraf edebilmek için işkenceye hala ihtiyaç duyuyorlar.

Yasa bu yanıyla, aynı zamanda

"gözdağı" vermeyi amaçlamaktadır. İnsanlara; politik "suç" işlerseniz işkence görürsünüz, karışmam!" denmektedir.

Yasa bu yönüyle işkenceyi önlemeyi değil, kamuoyundaki muhalefeti -hileli yoldan- gidermeyi hedefliyor.

GÖZALTI SÜRELERİ:

Burjuva demokrasilerinde işkenceye yaygın olarak başvurulmaz. Denebilir ki bu demokrasilerde işkence istisnadır.

Batının gelişmiş burjuva hukukunda gözaltı süreleri hem oldukça kısadır, hem de sorgulama "adli polis" denen özel birimler tarafından yapılır. Buralarda sorgulamayı, sanığın ifadeleriyle yürütmekten çok, elde edilecek somut delillere dayanarak yürütmek esastır. Bu nedenle sanığın uzun süre poliste kalması ve dolayısıyla gözaltı süresinin uzun olması pek bir anlam ifade etmez.

Ama Türkiye gibi, burjuva demokrasilerine dahi yabancı geri ülkelerde durum tam tersidir. Sorgulamayı yürüten polis hukuk formasyonuna sahip değildir. Daha doğrusu hukuktan bihaberdir. Bu durum bilinçli olarak korunur. Çünkü kültür düzeyi yüksek, hukuk eğitimine sahip insanlardan meydana gelecek polis teşkilatında, işkenceci bulup çıkarmak bugünkü kadar kolay olmaz. Türk polisi sorgulamayı yürütürken "delil" toplamaz, ele geçirdiği kimseyi "delil" kaynağı olarak görür ve onu konuşurarak "delil" ! elde etmeye çalışır. Bunun için de gözaltı sürelerinin uzun olmasına ihtiyaç duyar.

Gözaltı süresinin uzun tutulması, gözaltına alınan kimseye her yönden baskı ve işkence uygulanması olanağı tanır. İşkenceye uğrayan kimsenin vücudunda beliren işkence izlerinin kaybolması da yine gözaltı sürelerinin uzun tutulmasıyla mümkün olur.

İşkenceyi sadece elektrik verme, dayak, askı vb. olarak algılamamak gerekir. Kişinin uykusuz, aç, susuz bırakılması, tuvalet ihtiyacını gidermesine izin verilmemesi, yakınlarından, çevresinden koparılması, kimseyle görüştürülmemesi, sözsöz hareketlere maruz bırakılması ve hatta başlı başına gözaltı süresinin uzun olması dahi "işkence" ve "insan onuruyla bağdaşmayan davranışlar" kategorisine girerler.

Yeni yasa, "avukat bulundurma hakkı"nda olduğu gibi gözaltı sürelerinde de politik "suç"lara "ayrıcılıklar" içermektedir.

Yasaya göre:

"Devlet Güvenlik Mahkemele-ri'nin görev alanına giren suçlarda yaka-

lanan ve tutuklanan şahıs, tutuklama ve yakalama yerine yakın mahkemeye gönderilmesi gerekli süre hariç en geç 48 saat içinde ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok 15 gün içinde hakim önüne çıkarılır.

Anayasanın 120. maddesi gereğince olağanüstü hal ilan edilen bölgelerde yakalanan veya tutuklanan kimse hakkında yukarıdaki fıkrada belirlenen süreler iki kat olarak uygulanır." Bu demektir ki;

a-Eğer DGM kapsamına giren suçlardan, yani politik suçlardan dolayı gözaltına yalnız alınmışsanız 48 saat, başkalarıyla birlikte alınmışsanız 15 gün,

b-Olağanüstü hal bölgesinde iseniz ve yalnızsanız 96 saat (4 gün), başkalarıyla birlikte alınmışsanız 30 gün gözaltında kalacaksınız.

Üstelik mahkemeye gönderilmemiz için gerekli olan süre, yukardaki süreler dahil değildir. Kolluk güçlerinin insafına bırakılan bu sürenin muğlak bırakılması bilinçlidir. Bir köyde gözaltına alınan kimseyi, zabıta çeşitli ulaşım engelleri yaratıp 48 saatlik gözaltı süresini birkaç katına çıkararak haksız yere alıkoyabiliyor.

Pratik suçlardan dolayı yakalanmalargenellikle toplu olmaktadır, yani birden fazla. Kaldı ki yalnız olsanız dahi, işin "toplu yakalanma"ya dönüştürülmesi polis için hiçte zor değildir.

Polis, yukardaki süreleri yeterli görmediği takdirde, talep üzerine ek süreler alarak, gözaltı süresini üç aya kadar uzatabiliyor.

Burda da durum ve niyetler açıktır!

Böylesine uzun süreli gözaltıların yegane amacının ne olduğunu bilmek "sır" olmasa gerek.

Devlet, suç saydığı fiillerden dolayı yakaladığı insanlar arasında ayıklama yapmakta, kendisine muhalefet yaptığını inandığı insanları "avukat bulundurma hakkı"ndan yoksun bırakarak, aylar sürebilecek gözaltılarına "mahkum" etmektedir.

Egemenler kolluk güçlerine, "bu insanlara işkence yapabilirsiniz" demektedir.

GÖZALTINDA KAYBOLMALAR ÖNLENEBİLECEK Mİ?

Gün geçmiyor ki bir ya da birkaç kişinin birdenbire ortadan "kaybolduğunu", bir yerlerde cesetlerinin bulunduğunu ya da birilerinin sokak ortasında kurşuna dizildiğini duymayalım.

Türkiye özellikle son bir yıldır

gözaltında kaybolmaların, karakollarda ölümlerin, "faili meçhul" cinayetlerin en açık faşist rejimlerle yarışacak düzeyde arttığı ülke durumundadır. Bir yılda yaklaşık 400 kişi ya "faili meçhul" denen - aslında faili malum- cinayetlere kurban gitti. Ya karakollarda katledildi ya da "kayboldu."

Bütün bunlar katliamın ve zulmün abidesi gibi orta yerde dururken, yasalara ya da yasaların bazı maddelerine dayanarak gözaltında kaybolmaların büyük ölçüde sona ereceğine kauoyunu inandırmaya çalışan aklı evveller var.

CMUK'un değiştirilen 154. maddesinin yeni düzenlemesine göre: "Bütün zabıta makam ve memurları, el koydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri Cumhuriyet Savcılıklarına derhal bildirmek..(le) yükümlüdürler."

Buna göre, polis veya jandarma yakaladığı kişileri hemen Cumhuriyet Savcılığına bildirmek zorundadır. Eski yasaya göre böyle bir hüküm yoktu. Ancak savcı bilgi istediği takdirde, polisin istenen bilgiyi verme hükmü bulunuyordu.

İlk bakışta olumlu bir gelişme gibi görünüyor. Polis bir kimseyi yakaladığı zaman derhal savcıya bildirecek, dolaşısıyla da o kişinin sorguda kaybolmasının önüne geçilmiş olacak.

Uygulamanın bu şekilde yürüyebileceğine inanmak için, Türkiye'yi yönetenlerden, Türk polisinden ve kontrgerilla denen şebekeden bihaber olmak gerekir.

Yasanın yeni hali sadece, polisin biraz daha dikkatli "kaybetmeye" başlayacağını gösterir. Polis "kaybetmeyi" amaçladığı kimseyi ele geçirirken, savcılığa haber verme saflığını zaten göstermez.

Gözaltında öldürdüğü kişiyi, savcılığa daha önceden bildirmişse; her zaman yaptığı gibi onun "intihar" ettiğini açıklayacak.

Sadece DYP-SHP hükümeti döneminde, yani bir yılda 11 kişi "kayboldu", karakollarda "intihar" edenlerin sayısı 24. İnsanlar harıl harıl karakollarda intihar ediyorsa ve savcılıklar, mahkemeler soruşturmalar dahi açamıyorsa, bunun üzerine durup düşünmek gerekir. Ve yeni düzenlemenin bu ölümleri önlemeyeceğini anlamak gerekir.

Halen 11 kişi kayıp, ama hiçbir savcılık hiç bir işlem yapamıyor.

Koca kentlerin göbeğinde kameralara alınarak, bakanlar eşliğinde halka açık infazlar gerçekleştiriliyor. Savcılık-

ların soruşturma açması bir yana, infazcılara törenle ödüller veriliyor.

Yüzlerce insan, Hizbullah etiketli kontr-gerilla birimleri tarafından katledildi, ama hiç birinde katili nedense ele geçirilmedi.

Karakollarda kadınlara tecavüz ediliyor, çocuklara dahi işkence yapılıyor.

Faşizmin böylesine azdığı bir ülkede yapılan yasal düzenlemenin tek amacı olabilir. Bu amaç; "halkı aldatma" amacıdır!

T.C. yasalarına göre "işkence yapmak" eskiden de yasaktı!

T.C yasasında "...kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz." (Ay, 17/3) deniyor. Ama anayasadaki bu satırların yazıldığı yıl olan 1982'den bu yana geçen 10 yıl içinde bırakınız binleri yüzbinlerce insan işkenceye maruz kaldı. Halen milyonlarca Kürt "insan haysiyetiyle bağdaşmayan uygulamalar" altında inletilmektedir.

Yine T.C Anayasasında " herkesin yasalar önünde eşit olduğu" belirtilmektedir. Ama sadece yukardaki iki örnek dahi gösteriyor ki, egemenlerin yasaları farklı kesimlere farklı uygulanmaktadır. Bir kesime "sorguda avukat bulundurma hakkı" tanıyıp diğer kesime tanımamak, yine bir bölüm insana daha uzun süreli gözaltılar dayatmak; "eşitlik" ilkesinin kağıt süsü olduğunu kanıtlamaktadır. Anayasasını dahi 'takmayan' egemenlerden kendi yasalarına bağlı kalmalarını beklemek saflık olur.

Devleti ele alırken, kurumlarını bir bütünsellik içinde düşünmek ve değerlendirmek gerekir. Bir zincirin halkalarını oluşturan, yanyana ve/veya üstüste bulunan savcılıklarla polis örgütünün, yine bunların bağlı oldukları bir üst kurumun çıkardığı yasalar aracılığıyla karşı karşıya getirilebileceğini düşünmek; "sosyal-demokrat"lara yaraşan bir aptallıkla mümkün olur ancak.

DiĞER DEĞİŞİKLİKLER ÜZERİNE;

3842 sayılı CMUK değişiklikleri içinde sadece iki en önemli maddeyi ele aldık. Diğer değişiklikler içinde göze çarpan "yasal sorgu yöntemleri" başlıklı madde ile işkence ve baskı altında alınan ifadelerin "delil" olarak değerlendirilmeyeceği hükme bağlanmış, ancak bu yönde daha önce yargıtayın içtihadı birleştirme kararı almasına rağmen, uygulamada etkisi gözlenmedi. Çünkü polis hiçbir zaman "yasak sorgu yöntemlerine" başvurduğunu kabul etmedi ve

bundan sonra da etmeyecek.

İşkence gören sanığa haksız olarak işkence gördüğünü ispat etme yükü bindirilmektedir. Aynı anlayışın yeni yasanın ilgili maddesinin yorumlanmasında da egemen kılınacağı süpriz olmayacaktır. Dolayısıyla uygulamada önemli değişiklikler ortaya çıkmayacaktır.

"Susma hakkı"nın yasada yer alması, bu önemli hakka aynı önemde saygı gösterileceği anlamını taşımaz. Türk polisi bilimden ve teknikten sadece zor kullanmak için yararlanmayı bilir. Bunun dışında "delil" toplamak ya da soruşturmayı bilimsel metodlarla sürdürmek gibi bir alışkanlığı olmadığı için, bilimi ve tekniği dıştalar. Onun en büyük "velinimetisi" sanıktır. Sanıktan en doğal metodu görme alışkanlığını bahsetmiştir. Konuşmayan sanığa Türk Polisi'nin tahammülü yoktur. Türk polisi işkenceye devam etmekte sakınca görmeyecektir. Çünkü kendisi için dişe dokunur herhangi bir caydırıcı önlem dahi öngörülüyor. Dolayısıyla "susma hakkı" fiiliyatla önemli sonuçlar doğurmaya aday bile olamıyor.

SONUÇ;

DYP-SHP ikilisinin hükümete gelmeleriyle, demokrasi ve insan hakları alanında büyük değişiklikler hayal edenler, bugün hüsrana uğradıklarını görmekteler.

Hükümet "şefkat" dedikçe devletin zoru-terörü, "şeffaflık" dedikçe "faili meçhuller" ve "işkence ölümleri" arttı.

Hükümet güven oylarını aldığı Kürt milletvekillerini bugün, idam isteğiyle dava açan savcılarının eline teslim etti.

İktidarı hükümetle sınırlı sanma yanıltıcıdır. Siyasi iktidarın gerçek sahipleri nezdinde hükümetler sadece vitrin işlevi görürler. Hükümetlerin egemenler karşısında güçleri yoktur ve onların çıkarları doğrultusunda çalışmak zorundadırlar. Hükümet olmalarına da zaten bunun için "izin" verilir.

Türkiye burjuva demokrasiden uzak, geri bir ülkedir. Hukuk, "toplumun ekonomik yapısının ve onunda koşullandırılmış kültürel" yapısının aynasıdır. Bazı ekonomik ve sosyal yapıdaki ülkelerden ileri hukuksal düzenlemeler beklemek gerçekçi olmaz.

Türkiye'de de T.C. den ileri hukuksal düzenlemeler beklemek, politika-nın ciddiyetiyle bağdaşmaz.

RÜZĞARIN SAVURDUĞU GÖRÜŞLERE TİPİK ÖRNEK ENVER HOCA

II. BÖLÜM

SINIFSIZ TOPLUMA GİDEN YOLDA BİR ARAÇ OLARAK PARTİ

Enver Hoca, Mao için "Avrupa komünizminin tipik savunucusu" derken Mao'nun "Birkaç partinin olması iyidir. Birbirimizi karşılıklı denetleriz" dediği, "Partiyle halk arasındaki çelişmelerin ele alınması" makalesini örnek gösteriyor. Hoca'nın, Mao'yu eleştirmeye çalışırken sık sık yaptığı bir şey var; olguları zaman ve mekan kavramından soyutlayarak ele almakta, söylenen veya olgunun ne zaman ve hangi koşulda gündeme geldiğini görmeden veya görmek istemeden, her dönemde geçerliymiş gibi göstererek muğlaklaştırmak ve revize etmektir. Olguları zaman ve mekan kavramından soyutlamak revizyonizmin tipik bir örneğidir. Mao'nun bu söylediği dönem, 1950-1960 arası dönemdir. Bu dönemde merkezi görev; yeni demokratik devrimi güçlendirmek ve Leninist kesintisiz devrimle sosyalizme ulaşmaktır. Demokratik devrimden sosyalizme geçiş her ülkede farklılıklar arz edecektir. Ülkelerin özgün durumuna göre: üretici güçlerin gelişmişliğinin seviyesi, proletaryanın niteliğinin ve düşman güçlerinin durumu vs. gibi birçok neden demokratik devrimin süresini ve ittifaklarını etkiler. Demokratik devrimi kurarken ittifaklar daha geniş, sosyalizmde ise daha dar olacaktır. Çin'deki yeni demokratik devrim döneminde olan şey proletarya dışında da halk kesimlerinin iktidarda söz sahibi olmasıdır. Zaten proletarya tek başına iktidarda olsaydı bu, demokratik halk iktidarı değil, sosyalizm olurdu. Demokratik halk iktidarı ne demektir? Hiç çarpıtmadan açıklayalım:

Proletaryanın, kendisi dışında da bazı sınıf ve katmanlarla iktidarı paylaşması demektir. Bu sınıf ve katmanlar devrimden çıkarı olan kesimlerdir. Özellikle yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, sosyalizme geçişte birinci aşama olan demokratik halk devrimi ve demokratik halk iktidarı; işçi sınıfının özellikle köylülük ve diğer devrimci kesimlerle iktidarı paylaşmasıdır. Bunu yadsımak veya muğlaklaştırmak, Hoca'nın yaptığı gibi Leninist ittifaklar anlayışını revize

etmektir. Yarı-sömürge, yarı-feodal olan Çin'de demokratik halk iktidarı özü gereği; işçi sınıfına (komprador bürokrat burjuvaziye karşı olduğu için), köylülüğe (Toprak ağalarına ve tegfeci-tüccara karşı olduğu için), milli burjuvazinin sol kanadına (ülke pazarına tek başına hakim olmak istediğinden komprador bürokrat burjuvaziye, yani emperyalizme karşı olduğu için) dayanır.

Cephe; parti ve Ordu gibi proletaryanın olmazsa-olmaz silahlarından biridir. demokratik halk iktidarında işçi sınıfının insiyatifinde diğer halk kesimleri de cephede yer alırlar. Ve bunlar halkın birleşik cephesini oluştururlar. Kurulan cephede proletaryanın temsilciliğini komünist partisi yapmaktadır. Yine aynı şekilde diğer sınıfların sözcülüğünü yapan partiler olabilir. Çünkü, komünist partisi ne köylünün nede milli burjuvazinin sözcülüğünü yapmaz. O sadece proletaryanın sınıf çıkarlarını gözetir, köylü sorununu ve ulusal sorunu proletaryanın çıkarları açısından ele alır. İşte tamda bu bakış açısından dolayı, demokratik devrim sürecinde demokratik hattaki partiler -demokratik kaldıkları sürece- var olabilirler. Demokratik devrimden sosyalizme geçiş sürecinde, o partilerin yaşama zeminini de yavaş yavaş ortadan kaldırılacaktır. Ama devrimci şiddetle değil "eleştiri, ikna, dönüşüm" formülasyonu yaşama geçirilerek olacaktır. Ama bu hareketler proletarya sınıfına karşı entrikacı ve komprador yolu seçip demokratik içeriklerini yitirirlerse ve bize tek seçenek olarak devrimci şiddeti bırakırlarsa o zaman iş değişir.

Komünistler, partinin, devrim ve altın çağa giden yolda bir araç olduğunu bilir ve o perspektifle hareket ederler. Sınıfsız toplumda partiye de devlete de gerek duyulmayacağı için onlar yok olacaktır. Ama demokratik devrimin yapısı gereği birkaç parti veya grup olabilir. Hoca'nın "Avrupa komünizmi" dediği şey ile ilgisi olmayan bir durumdur bu. Öncelikle bu partiler demokratik bir niteliğe sahiptir. Avrupa'daki partiler gibi

DÜNYADA, TÜRKİYE VE TÜRKİYE KÜRDİSTAN'INDA YÜKSELEN FAŞİST-IRKÇI-ŞÖVENİST DALGAYI, PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİNİN KIZIL HEYBETİYLE GÖĞÜSLEYELİM!

Genel olarak tüm dünyada ve özel olarak da Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda ırkçılık ve şövenizm rüzgarları hızla yayılmaktadır. Avrupa'da başta Almanya olmak üzere, birçok emperyalist ülkede Hitler ve Mussolini taslağı ırkçı-faşist saldırılar, yoğunluğunu daha da artırarak sürmektedir. ırkçılık ve şövenizmin böylesine hızlı bir grafik yükselişine geçmesi elbetteki rastlantı değildir. Geçmişten beri, uzun yıllardır varolan bu gelişmeler; son yıllarda dünya çapındaki emperyalist-kapitalist sistemin içinde bulunduğu konjüktürel değişikliklerle birlikte daha da yoğun bir şekilde göze çarpmaya başlamıştır.

Özellikle, 1989'dan itibaren Sovyetler Birliğinde Gorbaçov'la birlikte başlatılan ve devlet tekeli kapitalizminden direkt serbest pazar kapitalizmine geçmeyi hedef alan "Glasnost ve Perestroika" politikalarının devreye sokulmasıyla beraber, milliyetçilik rüzgarları had safhasına vararak uluslararası kanlı boğazlaşmalar başladı. 1956'dan beri zaten, suratlarında iğreti duran sosyalizm maskesini de fırlatıp atan modern-revizyonistler, kapitalist yüzlerini açıkça sergilemeye başladılar. Sovyetler Birliği dağılarak, yerini ayrı kapitalist ülkelerden oluşan Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT)'ne terketti. Bu modern revizyonizmin açıktan iflası ve çöküşü idi. Bu aşamadan sonra, batılı emperyalistlerle doğrudan işbirliğine giren ve iç pazarlarını sonuna kadar emperyalist şirketlere açan, liberal burjuva kliği Boris Yeltsin'in de emperyalistler nezdinde cömert girişimleriyle birlikte iktidarlarını sağlama almaya başladılar. Fakat, muhafazakar modern-revizyonistlerle, liberal burjuvazi arasındaki iktidar kavgası sona ermedi ve halen de yer yer (son olarak Tüm Rusya Halk Temsilcileri Meclisinde olduğu gibi) sürmektedir. Bütün bu gelişmeler, eski Sovyetler Birliği ve yeni adıyla BDT bünyesinde yer alan ülkele-

rin burjuvalarına da fırsatlar doğurarak, komşu ülkelerin topraklarına, iç pazarlarına göz dikmelerine ve dolayısıyla da ulusal kanlı boğazlaşmalara yolaçtı. Lenin ve Stalin yoldaşların enternasyonalizm ruhu, yerini milliyetçilik rüzgarlarına ve halklar arasındaki düşmanlığa terk etti. Bugün Gürcistan, Ermenistan, Tacikistan'da bunun somut örneklerini yaşamaktayız. Bu gelişmeler, emperyalist "Yeni Dünya Düzeni" politikalarını deşifre ederek, kapitalizmin barbar ve çirkef yüzünü birkez daha sergilemekte ve tek alternatifin enternasyonalizm ruhuyla kurulacak olan sosyalizm olduğunu göstermekte ve her türden revizyonizme, oportünizme inat beyinlere kazımadır. Bu bilinçle hareket eden, BDT'nin sınıf bilinçli işçileri, ellerinde dalgalandırdıkları kızıl bayraklar, Lenin ve Stalin yoldaşların resimleriyle, giderek artan ölçüdeki sayılarıyla sokak ve meydanları doldurarak, burjuva yöneticilerinin üzerlerine dikmeye çalıştığı şövenizm kefenini parçalamaya muktedir olduklarını göstermekte ve dünya halklarına moral kaynağı olmaktadır.

AVRUPA'DA IRKÇI-FAŞİST POLİTİKALARIN DEVREYE SOKUL-

MASI VE BUNA KARŞI TAVIR NE OLMALIDIR?

Bugün, başta Almanya olmak üzere Avrupa'nın dört-bir yanında, Hitler taslağı, ırkçı-faşist saldırılar dolu dizgin sürmektedir. Emperyalist-kapitalist sistemin içinde bulunduğu ekonomik-siyasi kriz durumu, emperyalistleri, bölgesel savaşları kışkırtarak, (Latin-Amerika, Ortadoğu, Afrika ve Yugoslavya'da olduğu gibi), işgaller gerçekleştirerek (Panama, Liberya, Grenada ve daha son zamanlarda Somali'de olduğu gibi) ve kendi pazarlarını sağlama almak için, sosyal hakları kısıarak ve iç-faşistleşme yoluyla bu krizlerini atlattırmaya zorlamaktadır. Tam da bunun sonucudur ki, Almanya'da Neo-Naziler, Fransa'da Le Pen önderliğindeki Ulusal Cepheciler, İtalya'da Mussolini'ciler, İspanyada, Frankocular, Belçika'da Vlaoms Blok'çular vb. türünden Hitler taslağı ırkçı-faşist çeteler rahatça örgütlenmekte ve başta yabancılar olmak üzere önlere gelen her insana saldırmaktadırlar. Bu ırkçı-faşist çeteler, bizzat emperyalist ülkelerin tekeli burjuvazisinin onay ve desteğiyle peydahlanmakta ve faaliyetlerini yürütmektedirler.

Özellikle, II. Emperyalist Dünya

Almanya'da yüzbinler gittikçe azgınlaşan ırkçı-faşist saldırıları protesto etmek için meydanları doldurdular.

Savaşı'ndan sonra, çöken ekonomilerini yeniden ayakları üzerine dikebilmek için emperyalistler, yarı-sömürge ülkelerin ucuz işgücünden yararlanmak amacıyla, onbinlerce yabancı işçiyi ülkelere davet ettiler. Bunlara, göreceli de olsa rahat bir ortam sağlayıp ağır işlerde çalıştırarak yoğun bir sömürü uyguladılar ve haksız kazançlar sağladılar. Bugün, emperyalistler, ekonomilerine olan "katkıdan" dolayı, yabancı işçilerin çabalarını gözardı etmediklerini açıkça ifade edebilmektedirler. Fakat, bunu bile karakterlerine uygun bir şekilde ikiyüzlüce dile getirmektedirler. Çünkü, büyük ekonomik sorunlar içinde bulunan ve milyonlarca işsizler kitlesine sahip olan emperyalistler, hedef saptırmak için, bütün bu sorunların kaynağının yabancı işçi ve ilticacılar olduğunu vurgulayarak, onları, ırkçı-faşist çetelerin saldırı hedefleri haline getirmektedirler. Kısacası, hedefe atılan oku, yani, ırkçı-faşist çeteleri vareden ve yine okun atıldığı hedefi yani, yabancı işçi ve ilticacıları işaret eden emperyalist burjuvazinin ta kendisidir. Bu cümleden olmak üzere, ekonomik krizin faturasını yabancılara çıkartan emperyalistlerin desteğiyle harekete geçen ırkçı-faşist çeteler, bugüne kadar giriştikleri saldırılarda onlarca insanı kadın, çocuk, yaşlı demeksizin bıçaklayarak, bombalayarak ev ve işyerlerini ateşe vererek vahşice katlettiler ve yüzlercesini yaralayarak hastahanelik ettiler. Ölümlere bile saygısı olmayan bu ırkçı-faşist çeteler, upkı, Nazi Almanyası dönemini beyinlerde canlandırmak istercesine Yahudilerin mezarlıklarını parçalayıp açarak ölümleri ve kemiklerini sağa-sola saçacak kadar pervasızlaştılar. İlerici demokrat Almanları bile katletmeye kadar işi vardırıdılar ki, mantıki olarak saldırılarının hedefine eninde sonunda onlar da zaten dahil olacaklardı. Ve en son Almanya'nın Kuzey Bölgesindeki Mölln kentinde Türkler'in kaldığı bir evin kundaklanması sonucu, üç kişi yanarak can verdi. Bunların cenazeleri sırasında, resmi olarak Alman devleti adına konuşan emperyalizmin sözcüleri, ölenlere ilişkin "üzüntülerini" dile getirerek timsah göz yaşları döktüler. İrkçı-faşist çetelerin Mölln katliamı, faşist Türk Devleti'nin Yurtdışındaki sözcüleri olan Büyükelçilik görevlileri tarafından, aralarındaki çelişkiden dolayı, Almanya'ya karşı koz olarak kullanılmaya çalışıldı. Faşist Türk yetkililer iki yüzlüce ölenlere sahip çıkmaya çalış tılar. Fırsatını yakalamışken "Bize insan hakları dersi verenler, kendileri insanları katlediyorlar" diyerek, zey-

tinyağı gibi suyun üzerine çıkma yüz-süzlüğünü göstermekte gecikmediler. Yüzsüzler çünkü, Türkiye ve Türkiye-Kürdistan'ında Kürt ulusu ve diğer azınlık milliyetler üzerinde onyıllardır, milli zulüm ve katliam uygulayan; devrim ve komünizm mücadelesi yürüten halkın yiğit evlatlarını dağlarda ev ve sokak infazlarında, gözaltında kaybetme yoluyla katleden faşist Türk devletinin sicili, emperyalist efendilerinininkinden hiçte az lanetli değildir.

İrkçı-faşist çetelerin saldırı ve katliamlarında can veren sıradan masum insanların cesetleri üzerinden politik tüccarlık yapan faşist Türk devletinin temsilcilerinin amacı, elbetteki, uluslararası kamuoyundaki olumsuz imajlarını, bu olay vesilesiyle bir nebze de olsa silmeye ve şirin görünmeye çalışmaktı. Fakat, bu son çabaları da zevahiri kurtarmaya yetmedi. Çünkü, altın semerde vursan eşşek, yine aynı eşşektir!

İrkçı-faşist çetelerin bu ve benzeri saldırıları ve katliamları nedeniyle, emperyalist Alman Devleti, Uluslararası kamuoyundan o kadar büyük bir tepki aldı ki, rakip emperyalist devletlerin ve başta da Amerikan emperyalizminin temsilcilerinin bile "eleştirilerine" uğramaktan kendisini kurtaramadı. Ancak, başta Güney-Afrika Cumhuriyeti'ndeki İrkçı-faşist Aportheid Botha vb. olmak üzere dünyanın dört bir yanındaki ırkçı-faşist yönetimleri, bazen açıkça ve bazen de teşhir olmuşluğunu gizlemek için el elttandan destekleyen ve hatta kendi ülkesindeki zencilere karşı ırkçılığı körükleyen ve bunun sonucu olarak Los Angeles'taki zenci halkın görkemli direnişine sahne olan Amerikan emperyalizminin kirlili ve barbar tarihi iyi bilindiğinden, rakibi olan Alman Devletine yönelik eleştirisini ciddiye alan bile olmadı. Uluslararası kamuoyundaki ve giderek geniş kitlelerin anti-faşist protesto ve diğer eylemlerinin yükselişleriyle birlikte iç-kamuoyunun artan tepkisini yatıştırmak için, Alman emperyalizminin yetkilileri; halk kitlelerinin de baskısı sonucu, Neo-Nazi çetelerinin saldırılarını protesto eden ve yabancılarla dostluklarını dile getiren yüzbinlerce kitlenin katıldığı yürüyüş ve gösteriler düzenlemek zorunda kaldılar. Alman emperyalizminin dünya halklarının gözlerini boyamaya yönelik bu politik manevrası iyi görülmeli, gerçek emperyalist yüzü ve iç-faşistleşme yönündeki politikaları teşhir edilmeli, halk kitleleri ırkçı-faşist politika ve uygulamalara karşı uyanık olmaya ve aktif bir mücadele yürütmeye çağrılmalıdır.

Avrupa'daki Türkiyeli ve diğer ülkelerden yabancı işçi ve ilticacılara düşen görev ise; orada buldukları sürece, yerli kamuoyu ile birlikte enternasyonalist dayanışmada bulunarak, İrkçı-faşist saldırılara karşı aktif bir mücadele yürütmelidir. Fakat; sorunun köklü çözümü emperyalizm varolduğu sürece sömürünün, sınıfların ve dolayısıyla ırkçı-faşist baskı ve katliamların da varolacağı ve bunun tek çözüm yolunun da emperyalist-kapitalist sistemi yoketmeyi hedefleyen devrim mücadelesine katılmak olduğunun bilinciyle harekete geçmektedir.

BALKANLARDA MİLLİYETÇİLİK RÜZGARLARI, BOSNA-HERSEK SORUNU VE GERÇEK ÇÖZÜM YOLU:

Balkanlar'da da güçlü milliyetçi rüzgarlar esmekte ve özellikle Yugoslavya'da değişik milliyetler, emperyalizmin desteği ve gözyummasıyla birbirlerini boğazlamaktadırlar. Makedonya ve Bosna-Hersek'te tam bir insanlık trajedisi yaşanmaktadır. ABD emperyalizminin icazetiyle, ithal edilen Slobadan Miloşeviç önderliğindeki Sırp burjuvazisi, Bosna-Hersek halkı üzerinde tam bir milli zulüm ve faşist katliam uygulanmaktadır. Bu faşist-şövenist baskı ve katliamlar öyle bir boyuta varmıştır ki, Nazi toplama kampları şeklindeki uygulamalarla; binlerce insan işkencelerden geçirilerek, açlığa ve ölüme mahkum edilmişlerdir. Tüm haksız-gerici savaşlarda olduğu gibi, bu savaşta da kadınlar üzerinde pervasızca cinsel terör estirilmektedir. Onbinlerce kadın, zorla cinsel saldırılara uğrayarak psikolojik bir yıkım içerisine itilmiştir. Sapık Nazi taslağı doktorların uygulamaları sürdürülerek, üzerlerinde sadistçe deneyler yapılarak kobay olarak kullanılmaktadırlar. Sırp burjuvazisinin bütün bu insanlıkdışı, sadistçe davranışları ve faşist-şövenist uygulamaları, dünya genelindeki emperyalist, "Yeni Dünya Düzeni" politikasının Balkanlar ve Yugoslavya özgülünde yansımından başka birşey değildir. Makedonya konusunda Yunan burjuvazisinin iştahı kabarmakta ve bu bölgenin, her fırsatta kendilerine ait olduğunu dile getirmektedir. Yeni yetme Arnavutluk burjuvazisi de "kulak boynuzu geçer" misali, Yunan burjuvazisinden geri kalmayarak, Yugoslavya'daki Arnavut azınlığın "haklarından" sözetmeye başlamıştır bile. Bütün bu gelişmeleri, yakından izleyen Türk komprador büyük burjuvazisi ve toprak-ağaları sınıfının "Osmanlı damarı" kabarak, birdenbire katliama uğrayan "Din kardeşlerini" hatırlaması,

esasta, ülkedeki gelişmelerden, sorunlardan halkın dikkatini şövenist ve dini duyguları kullanarak başka tarafa çekme çabasından başka birşey değildir. İşi, askeri müdahale çılgınlıkları atmaya kadar vardırıan faşist Türk hakim sınıfları, tıpkı, Azerbaycan sorununda da olduğu gibi, emperyalist politikaların ve efendilerinin talimatlarının dışında hareket edemeyeceğini bildiği halde, "yağmasan bile gürlle!" politikasını uygulayarak, emekçi kitlelerin dikkatlerini iç sorunlardan uzaklaştırmak için, Bosna-Hersek sorununu da sürekli olarak gündemde tutmaya çalışmakta, göstermelik "yardım" kampanyaları bile örgütlemektedir. Faşist devlet temsilcilerini Bosna-Hersek'e yollayarak, onların

sorunlarıyla ne kadar yakından "ilgilendiğini," durumlarının "kendi yüklerini parçaladığını" vurgulayarak timsah gözyaşları dökmektedirler. Sırp burjuvazisinin, Bosna-Hersek'te uyguladığı faşist-şövenist baskı ve katliamların nitelik olarak aynısını, bugün Türkiye ve Türkiye-Kürdistan'ında pervasızca uygulayan faşist Türk Devletinin dökmekte olduğu timsah gözyaşları, bizleri kandıramadığı gibi dünya halklarını da

kandıramamaktadır. Çünkü, kendi ülkesindeki ulus ve milliyetlere zulmeden bu faşist devlet, başka ülke devletlerinin uyguladığı zulme ve vahşete karşı çıkmaz; karşı çıkıyor gibi görünsede hiç kimseyi inandıramaz. Faşist Türk devletinin gerçek yüzünü ve niteliğini, Bosna-Hersek sorunundaki son tavrıyla birlikte deşifre edip, teşhir ve tecrit edelim. Balkan ve özellikle Yugoslavya halkları gerçek dostluk ve barış ortamına ancak ve ancak Komünist Partileri Önderliğinde Enternasyonalizm ilkesine bağlı kalarak devrim ve sosyalizm mücadelesine girip başarıya ulaştıkları zaman kavuşacaklardır.

TÜRKİYE VE TÜRKİYE-KÜRDİSTANI'NDA UYGULANAN İRKÇİ-ŞÖVENİST POLİTİKALAR VE ML TAVİR ÜZERİNE:

Başta, Azerbaycan ve Bosna-Hersek olmak üzere, bir dizi "Din kardeşi" olarak ilan ettiği ülke ve bölgelerdeki gelişmeleri bahane ederek, emekçi halkın dikkatlerini iç sorunlardan uzaklaştırmak amacıyla, yaman bir "Akıncılığa"

yeltenen faşist Türk devleti; başta kürt ulusu olmak üzere tüm diğer azınlık milliyetler ve emekçi halk üzerinde tam bir milli zulüm, faşist baskı ve katliam politikası uygulamaktadır. Gelişmekte olan komünist, devrimci ve ulusal kurtuluş mücadeleleri karşısında, büyük bir çıkmaz ve acz icerisine düşen faşist devlet, yürütülen kurtuluş mücadelelerinin sosyal dayanağını bölmek ve çeşitli milliyetlerden emekçi halkımızın bilincini karartmak ve onları birbirine düşman etmek amacıyla, Türk ırkçılığını-şövenizmini geliştirmektedir. Faşist kemalist diktatörlük döneminden beri daha da sistemli bir şekilde uygulanan ırkçı-şövenist politikalar, dönem dönem dozu azal-

Faşist Türk Devletinin düzenlediği Alanya'daki ırkçı-faşist gösteri.

sa da, genellikle ulusal ve devrimci halk muhalefetine hızla yükseldiği koşullarda daha yoğun ve katmerli bir şekilde uygulanmış ve hala da uygulanmaktadır. İrkçı-şövenist politikalar, faşist baskı ve katliamlar sorununda faşist Türk devleti ve onun selefleri (öncelleri) olan Osmanlıların tarihsel sicili oldukça bakarak, barbar ve lanetlidir. Onların tarihleri çeşitli milliyetlerden emekçi halklarımızı birbirine boğazlatmanın örnekleriyle doludur. Ta 1915'lerde ulusal haklarının tanı nacağı vaadiyle kandırılarak Kürtler'den oluşturulan Hamidiye Alayları eşliğinde, 1,5 milyona yakın Ermeni'yi jenosite uğratarak katledenlerden devraldıkları barbarlık mirasını sürdüren faşist kemalist diktatörlük; "ZO (Ermeniler) gitti, LO (Kürtler) kaldı" diyerek, Kürt ulusuna yöneldi. "Bir Türk dünyaya bedeldir" ırkçı-faşist sloganıyla yola çıkan ve Türk işçi ve köylülerinin şövenist duygularını kullanarak kışkırtan faşist kemalist diktatörlük, 1925 Şeyh Said İsyanı'nda, 1928 Ağrı İsyanı'nda, 1930 Zilan'da, 1938 Dersim İsyanı'nda ulusal hakları için ayağa

kalkan yüzbinlerce Kürdü vahşice katletti. Bu arada, onbinlerce Türk işçi ve köylüsü, faşist komprador patron-ağa devletinin iğrenç çıkarları uğruna, bilinçsizce girdikleri bu savaşlarda hayatlarını kaybettiler.

Aynı ırkçı-şövenist senaryo, 1963'de İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerde yaşamakta olan Rum, Ermeni ve Yahudi azınlıkların ev ve işyerlerine yönelik yağma ve saldırılarla tekrarlandı. Faşist Türk devleti tarafından, şövenist ve dini duyguları provoke edilen binlerce insan, azınlıkların mallarını yağmalayarak, onlarcasını katlettiler. Özellikle, devrimci halk muhalefetine hızla yükseldiği ve emekçilerin partimiz TKP/ML

ve diğer devrimci örgütler etrafında daha da örgütlü bir mücadeleye giriştiği 1978'lerde komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarının faşist Türk devleti, başta Maraş olmak üzere, Sivas, Çorum ve Erzincan'da emekçi halkı Alevi-sünni şeklinde bölerek, Alevi kökenli emekçileri kadın, çocuk, yaşlı demeksizin alçakça katletti.

Faşist Türk devleti, tarih boyu yürüttüğü ırkçı-şöven politikalarını, bugün de Türkiye ve T.Kürdistanı'nın dört bir yanında en alçakça yöntemlerle ve yoğun bir şekilde devreye sokmuştur. 12 Eylül askeri faşist cunta döneminin sis perdesinin halkın muhalefetiyle parçalanmaya başlaması, bu yeni devrimci yükseliş döneminin oldukça kanlı ve sancılı geçeceğini ta o zaman müjdeliyordu. Çünkü, AFC, Türk, Kürt ulusu ve tüm diğer azınlık milliyetlere mensup emekçiler üzerinde estirdiği ırkçı-şöven, faşist baskı ve katliamlara rağmen, ezilen emekçi halkın düzene isyan ruhunu yok edememişti. Başta partimiz TKP/ML olmak üzere, diğer devrimci ve ulusal hareketlerde bir toparlanma ve mücadeleyi boyutlandırma faaliyetlerine girişmişlerdi. 1984'lerden itibaren Kürt Ulusal Kurtuluş mücadelesi de hızla bir yükselişe geçmişti. 1988'den itibaren, Ocak ayında partimiz TKP/ML önderliğindeki TIKKO'nun Kandıra baskını ülke çapında büyük bir sansasyon ve hareketlilik yaratmış ve faşist Türk devleti-

nin beklemediği bu saldırı karşısında şaşkına çevirmişti. Devrimci kitleleri büyük bir moral ve coşku sarmıştı. Faşist düşman, suratına yediği şamarın hırsını komünist önder Manuel Demir'i alçakça ketlederek çıkarmaya çalıştı. Bu arada, diğer devrimci örgütlerin eylemlerinde ve cezaevlerindeki özgürlük mahkumlarının mücadelesinde gelişmeler kaydediliyordu. 1989'dan itibaren işçi sınıfının ve öğrenci gençliğin mücadelesi ivme kazanarak, geniş kitlesel devasa gösteri ve tıpkı Zonguldak işçilerinin yürüyüşünde olduğu gibi direnişlere dönüşüyordu. Kürt ulusu ulusal hakları için ayağa kalkmış ve kitleselleşerek gelişen ulusal hareket özellikle son yıllarda şehirlere kadar yayılmıştı.

Hızla gelişerek güçlenmekte ve kitleleri kucaklamakta olan, sosyal ve ulusal kurtuluş mücadeleleri karşısında, faşist Türk devleti, 70 yıllık faşist kemalist ırkçı-şöven ve katliamcı tarihinin en zor dönemlerinden birisini daha yaşamakta ve büyük bir çaresizlik içerisinde debelenip durmaktadır. Kürt ulusuna yönelik inkar politikası açıkça iflas etmiştir. Öyle ki, faşist hakim sınıfların kalemşörleri, ikinci Cumhuriyet olayını bile ciddi ciddi tartışmaya başlamışlar ve efendilerine akıl hocalığı yapmaktadır. Bütün aldatıcı "demokratikleşme; reformlar yapma" vaadlerine rağmen, faşist hakim sınıfların, emperyalizme göbeğinden bağımlı komprador kapitalist cılız ekonomik yapı ve güçsüzlüklerinden dolayı, halka sunabilecekleri tek şey ancak, daha fazla ırkçı-şöven-faşist baskı ve katliam politika ve uygulamaları olmaktadır. Bunun sonucudur ki, başta komünistler olmak üzere, tüm diğer devrimci örgütlere ve ulusal harekete ve hatta sıradan ilerici, demokrat basın-yayın kuruluşları ve bunların muhabirlerine karşı alçakça katliamlara başvurulmaktadır. Faşist Türk devleti, cinayet şebekeleri olan, MİT, Kontr-Gerilla ve sivil faşist çetelerini devreye sokmuş, çeşitli milliyetlerden emekçi halklarımıza ve onların değerli evlatlarına karşı tek tek cinayetler ve toplu katliamlar gerçekleştirmektedir. Açık sokak, dağ ve ev infazlarında; başta partimiz TKP/ML'nin değerli kadro, militan ve savaşçıları (Tuzla, Nazmiye, Hasan Paşa, Şavşat, Maltepe, Tokat katliamları) olmak üzere, İstanbul, İzmir, Eskişehir, Ankara ve T. Kürdistanı'nın birçok yerinde diğer devrimci örgütler ve ulusal hareket saflarından onlarca kadro ve yüzlerce militan-savaşçı vahşice katledilerek, cesetleri üzerinde tepinilerek faşist katiller tara-

findan "zafer" naraları atılarak, bol bol meydan okundu.(!) Onlarca devrimci, ilerici, demokrat insan gözaltında kaybedilerek, Türkiye bir Latin Amerika ülkesi haline geldi. Cezalandırılan faşist MİT ve polislerin cenazeleri fırsat bilinerek, Türk ırkçılığı-şövenizmi bilinçli bir şekilde kışkırtılarak, sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerine karşı "böl ve zayıflat" taktiği izlenmektedir.

Türk ırkçılığı-şövenizmi, faşist Türk devletinin en gerici ve şöven kesimlerinin burjuva-feodal eğilimidir. Emperyalizm tarafından da işlerine geldiği için desteklenmektedir. Bundaki esas amaç Türk ve Kürt ulusu ve diğer azınlık milliyetlerden emekçi halklarımızın gözüne şövenizm perdesini çekerek

sını kışkırtır ve destekler; menfaatlerine elvermediği yerde, bu politikanın karşısına çıkabilir. Mesela, Türkiye'de hakim olan, Türk hakim sınıflarını kendisine bağlamış olan ABD emperyalizminin Türk ırkçılığını körüklemekte ve desteklemekte menfaati vardır ve bu görevini (!) seve seve ve fazlasıyla yapıyor...İrkçılığın dayandığı sosyal sınıflar ve zümreler vardır.. bu sebeptendir ki, ırkçılığa karşı yürütülecek mücadele de herşeyden önce bu sınıf ve zümrelere karşı mücadeledir. Proletarya hareketinin en önemli görevlerinden biri, bunları emekçi halka teşhir etmektir. Bunun yanında ve buna bağlı olarak, emperyalizmin bizzat güttüğü ırkçılık politikasını da teşhir etmektir. Çeşitli ulusların arasındaki ırk-

Bursa'da Faşist Türk Devletinin organize ettiği ırkçı-faşist gösteri.

onları birbirine düşman etmek ve geliştirmekte olan sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelesinin önüne geçebilmektir. Başkan İBRAHİM yoldaş, bu konuda şu ML bilimsel yaklaşım ve tespitte bulunmaktadır.

"Türkiye'de ırkçılık politikası, yerli hakim sınıfların politikasıdır; burjuvazinin siyasi bakımdan en geri kesimlerinin ve feodalizmin politikasıdır; feodal ve burjuva-feodal eğilimidir. Bu karakterinden dolayı, ırkçılık politikası tutarlı burjuva demokratizminin bile düşmanıdır. Türkiye'de bu akımın en aşırı temsilcisi Hitler taslağı Türkeş ve onun partisidir... benzer partilerde ırkçılık politikası taraftarlığı çok kuvvetli olarak mevcuttur. İrkçılık politikası, diğer millet ve milliyetleri, feodal sopayla ezme, sindirme, yoketme politikasıdır. Türkiye'de Kürt ulusuna ve diğer azınlık milliyetlere karşı ırkçılık politikası güdenler, işte bu feodal ve feodal burjuva sınıflar ve onların siyasi partileri iktidardır. Emperyalizm, menfaatlerine elverdiği yerde, bu sınıfların ırkçılık politika-

çılığı nasıl ahlaksızca kışkırttığını ve desteklediğini de teşhir etmektir; emekçiler arasında 'demokratizmin ve dünya işçi hareketinin uluslararası kültürünü' yaymaktır." (İK. S.E. SF: 203-205)

Evet, başkan İK yoldaşın da vurguladığı gibi, proletarya hareketine hakim sınıfların son dönemlerde daha da yoğunlaştırdığı ve katmerleştirerek sürdürdüğü ırkçı-şövenist politikalarına karşı, çeşitli milliyetlerden emekçi halklarımız arasında "enternasyonalizm ruhu ve kültürünün" propagandasını yapmak ve onları, özgülde kızıl siyasi iktidarlar için yürüttüğümüz köylü gerilla savaşı içerisinde ortak parti çatımız altında örgütlemek ve seferber etmek olmalıdır.

En geniş kitleler içerisinde, silahlı ajitasyon ve propagandamıza sıkı sıkıya bağlı olarak, hakim sınıfların Türk ırkçılığını-şövenizmini teşhir etmeli, emekçiler arasındaki şövenist çitleri parçalayarak, proletaryanın denenmiş kızıl enternasyonalist bayrağını yükseklerde inatla dalgalandırmalıyız.

SOSYALİZMİN SORUNLARI

III. BÖLÜM

SOSYALİZMDE SINIFLAR VE ÇELİŞKİLER

İnsanlığın bugüne dek geçirmiş olduğu toplumsal devreleri en kaba haliyle ikili bir tasnife tabi tuttuğumuzda; bu toplumların "sınıflı" ve "sınıfsız" olduklarını görürüz.

İlkel Komünal toplumun dışında kalan devrelerin, yani sırasıyla köleci, feodal ve kapitalist toplumların, birer sınıflı toplum oldukları aşikardır. Sosyalizm sonrası toplumun, sınıfsız bir toplum olacağı gerçeği de açıktır.

Ya kapitalizmden tam komünizme geçiş için bir ara aşama olan sosyalizm?

Kuşkusuz genel "inanış" ve söylem, özellikle son yıllarda yaşanan bariz gelişmeler ışığında, sosyalizmin de, sınıfları içinde barındıran bir evre olduğu yönündedir. Ama sosyalizmin sınıflı bir evre olduğu gerçeğini kabul etmek, tek başına, sosyalizmi açıklamakta yetersiz kalmaktadır.

Geçmiş sosyalizm deneyimlerinde, başarılar elde edildiği gibi, çok önemli yanlış ve hatalarda işlendi. Bu yanlış ve hatalar, özellikle belirli bir deneyim birikimi sağlanıncaya kadar olağandı. Çünkü sosyalizm -salt teorik kalıplar değil- daha çok bir uygulamalar yumağıdır. Dolayısıyla en mükemmel teorik açıklamalar, pratiğe aktarıldığında yetmezlik gösterebilmektedir. Bu durum, bir yandan koşullardaki farklılıklardan, öte yandan da koşulların barındırdığı çelişkilerin zenginliği nedeniyle bunların tümünün, önceden görülebilmesinin olanaksız oluşundan kaynaklanmaktadır.

Bugün dünden oldukça farklıdır. Dün yapılan hata ve yanlışları, bugün yapma lüksüne ve serbestisine sahip değiliz. Çünkü daha geniş bilgi ve deney

birikimine sahibiz. Sosyalizme ilişkin olarak, günümüze dek ulaşan teori ve pratiğe ait sorunların birçoğu, "acı deneyimler" sonucu çözüme ulaşmıştır.

Sosyalizm dönemi boyunca, "uzlaşmaz" çelişkilere sahip sınıfların mevcut olduğu gerçeği de, bu zor deneyimler sonucu çözüme ulaşmış sorunlardan sadece biri, ama en önemlilerinden biridir. Buna rağmen sosyalizmde sınıfların varlığının kabulü, çoğu kesim için yüzeysellik düzeyindedir. Bir yandan sınıfların varlığı kabul edilmekte öte yandan da bu sınıfların uğradıkları biçim değişikliği görülememekte, sosyalizmin uygulamaları sonucu (özellikle burjuva hukukunun, ürünlerin dağılımında meydana getirdiği eşitsizlik yoluyla) yeni türden burjuvazinin ortaya çıkışı kabul edilmekte, bu sınıfların mücadelelerini sürdürdükleri ana ringin, parti ve devlet aygıtları olduğu gerçeği inkar edilmektedir. Bunlar sağlıklı bir biçimde görülmediği taktirde, salt, "sosyalizmde sınıflar vardı" demenin kıymeti harbiyesi kalmaktadır.

Kapitalizmden sosyalizme geçiş, kuşkusuz, yeni bir süreci ifade eder. Bu süreç, proletaryanın iktidarı ele almasıyla ve mülkiyet ilişkisinde gerçekleştirdiği esaslı değişiklikle başlar. Yöneten durumundaki burjuvazi, yediği darbeyle alaşağı edilerek yönetilen ve baskı altında tutulan sınıf haline gelirken, yönetilen ve baskı altında tutulan proletaryaya iktidarı kaptırır. Proletarya artık yöneten ve baskı uygulayan egemen bir güçtür. Yine eski burjuva mülkiyet ilişkisi esaslı bir değişikliğe, proletaryanın zoruyla özel mülkiyetten toplumsal mülkiyete çevrilir. Ama bütün bunlar sürecin henüz başlangıcı ve ilk adımlarıdır. Söz konusu

adımlar kapitalizmden devralınan burjuva ilişki ve alışkanlıklarla, toplumda yer edinmiş olan ve sökülüp atılması bir hamlede gerçekleştirilemeyecek sayısız çelişkilerin varlığını ortadan kaldırmaz. Aksine adım adım, bu çelişkiler ön plana çıkarak çözüm ister.

İşte geçmişte sosyalizmi irdeleyenlerin bir kısmı proletaryanın diktatörlüğü vasıtasıyla burjuvaziyi mülklerinden arındırmasını burjuvazinin sınıf olarak tasfiye edilmesiyle özdeşleştirip, sınıf mücadelesinde buna bağlı olarak rafa kaldırılması gerektiğini idda etmekteydiler.

Sovyetler Birliğinde Kruşçev, Çin'de ise Li Şao-Şi revizyonizmi, sosyalizmde sınıfların ortadan kalktığından hareketle, sınıf mücadelesinin sona erdiğini ilan etmişlerdi!

Kuşkusuz Kruşçev revizyonizmi, "Proletarya diktatörlüğü SSCB'de artık gerekli değildir" deyip, "bütün halkın devleti" teorisine sarılırlarken, büyük ölçüde Stalin'in bu konudaki hatalı ve yanlış tespitlerinden de esinlendiler.

Revizyonist Li Şao-Şi'de "Toprak ağası sınıfı ortadan kaldırıldı ve burjuvazide esas olarak ortadan kaldırıldı", "ülke içinde sınıf mücadelesi esas olarak sona erdi" derken, Kruşçev revizyonizmi ile aynı çizgide birleşiyordu. Mao zedung önderliğindeki ÇKP'nin amansızca mücadele ederek mahkum ettiği bu revizyonist tezlerin, burjuvazinin işine yaradığı, bizzat burjuva tezler olduğu, bugün çok daha net biçimde, yaşanan deneyler eşliğinde ortaya çıkmıştır.

Oysa sosyalizm sürecinin geniş yelpazede ele alındığında, uzun bir tarihsel süreci kapsamakta olduğu görülür. Çünkü sosyalizmin eski toplumdaki dev-

raldığı çelişkilerin yanında, bizzat sosyalist ilke olan "herkese emeğine yenteneğine göre" ilkesinin; "herkese ihtiyacına göre" evresine dönüşümü sağlanıncaya dek eşitsizliğin kaynağı olarak yeni çelişkiler doğuran "burjuva hukuku"nun varlığı da söz konusudur.

Yine her toplum gibi sosyalizmde, kendinden önceki toplumun içinden çıktığı haliyle ele alınmalıdır. Ve içinden çıktığı toplumun damgasını ne ölçüde taşıdığı dikkatlice görülmelidir. "Burada ele almamız gereken, *kapitalist toplumdan doğduğu şekliyle bir komünist toplumdur. Dolayısıyla, iktisadi manevi, entellektüel, bütün bakımlardan, bağrından çıktığı eski toplumun damgasını hala taşıyan bir toplumdur*" (abç), diyen Marx, proletaryanın iktidarı ele almasıyla, karşısında kapitalizmle bütün yönlerden lekelenmiş bir toplum bulacağını vurgular. Proletaryanın; özel mülkiyeti, toplumsal mülkiyete dönüştürme eylemi, iktidarı almasından sonraki ilk büyük adımdır. Ama sadece bir adımdır. Mülksüzleştirilen burjuvazi, bu alanda üstünlüğünü yitirir. Bir çok alanda ise, henüz üstünlüklere sahiptir. Lenin'in deyimiyle; "Devlet, askerlik ve ekonomi yönetimi 'sanatı' onlara bir üstünlük, çok büyük bir üstünlük verir, öyle ki, *önemleri, nüfus içindeki sayısal oranlarından kıyaslanmayacak kadar büyüktür.*" (abç)

Kapitalizmde binbir bağla bağlanarak kendine yabancılaştırılan proletarya, devrimle birlikte zincirlerinden boşalırcaına bir gelişme evresi yaşar. Bu evrede üretim ilişkileri, hızla gelişen üretici güçlerin gerisinde seyredir. Bu durum yani üretim ilişkisinin geri seviyede seyretmesi, birçok çelişkiye kaynaklık eden üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişkiyi doğurur. Ve Stalin'in belirttiği gibi, "Eğer yönetici kurumlar doğru bir siyaset uygularlarsa, bu çelişkiler, uzlaşmaz çelişkiler halinde soysuzlaşmazlar ve üretim ilişkileri ile toplumun üretici güçleri arasında bir çatışmaya varamazlar."

Sosyalizmi, kapitalizmden doğduğu şekliyle ele almak zorundayız. Çünkü sosyalizm evresi; kapitalist toplumun bağrında ortaya çıkan sayısız çelişkiyi devr almak zorundadır. Eğer sosyalizm evresinin, birçok yönden kapitalizmin damgasını taşımayan bir evre olduğu yanlışına kapılırsa; hiçbir şekilde çelişkiler görülemez ve doğal olarakta çözüm üretilemez. Oysa sosyalizm, bir geçiş aşamasıdır. Geçiş

aşama olmasının nedeni; bir üst evreye, yani komünizme geçişi gerçekleştirmek için kapitalizmden kaçınılmaz olarak devraldığı sorun ve çelişkileri çözümeyle yükümlenmiş olmasıdır. Bu, sosyalizmin görevleri ve yükümlülükleridir. Aksi takdirde komünist evreye geçiş için böyle bir ara evreye ihtiyaç duyulmazdı.

Sosyalizmde bu görev ve yükümlülükler yerine getirildiği ölçüde komünist evreye yaklaşılmış olur. Bu görev ve yükümlülükler yerine getirilmedikçe, komünizm, ham bir hayal olmaktan öteye gitmez.

SOSYALİZMİN İŞLEVI NEDİR?

Yukarıda sözünü ettiğimiz görev ve yükümlülüklerden kastedilen şeyler; sosyalizmin, işlevini gerçekleştirmesiyle doğrudan ilintilidir.

Sosyalizmin işlevi; komünizme geçişi sağlamaktır. Bunun içinde:

- 1- Eski toplumdan devraldığı çelişkileri,
- 2- Bizzat sosyalizm süreci içinde ortaya çıkan çelişkileri çözmek zorundadır.

Eski topluma damgasını vuran "özel mülkiyet" ilişkisi, sosyalizmle birlikte esasta çözümlenmesine rağmen çok uzun bir süre yok edilemiyor. Yaygın küçük üretimin uzun bir süre kollektif mülkiyete dönüştürememesi ve yine öz olarak eşitsizliğin kaynağı durumunda olan "herkese emeğine göre" ilkesi, kişinin emeği üzerinde mülkiyet hakkına sahip olması sonucunu doğurmaktadır ki; bütün bunlar mülkiyet hırsının kolayca söndürülemediğini gösterir.

Özellikle, "herkese emeğine göre" ilkesi, sosyalizm dönemine ait bir ilke olmasına rağmen; bir burjuva hakkıdır. Ve diğer burjuva haklar gibi olumsuzluk ifade eder, sosyalizm döneminde yeni çelişkilere ön ayak olur. Ama buna rağmen uygulanması bir zorunluluktur. Çünkü "herkese emeğine göre" ilkesi, ilk etapta "artı-değer" sömürüsüyle birlikte düşünülmelidir. Böylece bu ilkenin, "artı-değer" sömürüsü karşısındaki alternatif pozisyonu anlaşılabilir. Kimse bir anda, "artı-değer" sömürüsünden, "herkese ihtiyacına göre" evresine geçilebileceğini hayal edemez. Zorunlu olarak, bir geçiş evresinin mesafeleri katedilmelidir. Bu evrede, bir burjuva hak olmasına rağmen "emeğe göre" ilkesi, kapitalist sömürüye "alternatif" olabilmektedir. Ama bu alternatif olma durumu görelidir. Çünkü "herkese ihtiyacına göre" evresine geçişle şartlanmıştır. İşte bu burjuva hakka, burjuva olmasına rağmen meşru-

luk kazandıran bu sözkonusu şarttır. "Emeğe göre" ilkesinin önünde, "ihtiyaça göre" evresine geçiş gibi bir görev ve şart olmasaydı bu ilkenin meşruluğu sözkonusu olmazdı. Salt sömürüyü engellemesi meşruluk kazandırmaz. Aynı zamanda eşitsizliği de ortadan kaldırmayı hedeflemelidir. Bir yandan eşitsizlik yaratması, öte yanda da eşitsizliği ortadan kaldırmayı hedeflemesi bir çelişkidir. Ama doğru bir tarzda ele alındığında, çelişkinin olumlu yanının, olumsuz yanı alt edeceği anlaşılacak bir şey değildir.

Örneklendirirsek; "emeğe göre" ilkesi eşitsizliğin kaynağıdır. Çünkü, eşit olmayan beden yapısı ve aile efradı sayısı karşısında; harcanan emek dikkate alınmakta ve harcanan emeğe denk düşen ödeme yapılmaktadır. Marx'ın deyimiyle; "Üreticilerin hakkı sağladıkları emeğe orantılıdır; aslında eşitlik, ölçünün bir eşit standart olan emek ile yapılmasındandır."

Ölçünün emek olması, bedence veya kafaca üstün olan bir işçinin üretme kapasitesinin bir imtiyaz haline gelmesine yol açar. Yine Marx'ın örneğinde olduğu gibi "bir işçi evlidir, öbürü değildir; birinin diğerinden daha fazla çocuğu vardır, vb. Bu durumda, eşit emek harcadıkları halde ve dolayısıyla toplumsal tüketim fonundan eşit pay almalarına rağmen, biri gerçekte diğerinden daha fazla alacaktır, biri diğerinden daha zengin olacaktır, vb." Görüldüğü gibi "emeğe göre" dağıtım, bariz bir biçimde eşitsizlik doğurmaktadır. Bu eşitsizlik kaynağına tahammül etmenin nedeni; "ihtiyaca göre" uygulamasına geçişin birdenbire olamamasındandır.

Eşitlik doğuran bu ilke, aynı zamanda kendi içinde eşitsizliğin de kaynağıdır. Ve yine bu ilke eşitsizliği kaldırmak için bir araç, bir kaldıraçtır. Çünkü "ihtiyaça göre" evresine geçiş, öncelikle "artı-değer" sömürüsünün kaldırılması gerekir. Bu sömürü kaldırılırken alternatif olarak yerine "ihtiyaca göre" ilkesi geçirilemiyor. "Artı-değer" sömürüsü esasta, "emeğe göre" ilkesinin uygulamaya konmasıyla kaldırılabilir. Dolayısıyla "emeğe göre" ilkesinin uygulamaya konmasının bir diğer önemli amacı, bir üst evreye geçişi sağlamaktır. Ve esas alınması gereken yönde bu olmalıdır. Yani üst evreye geçiş yönündeki fonksiyonu. Çünkü "ihtiyaca göre" evresine geçişi hedeflemeyen "emeğe göre" ilkesi, giderek eşitsizliğin büyümesine ve sonuçta sömürünün (artı-emek) yeniden tesis edilmesine hizmet eder. Tayin

edici olan; uygulanacak siyasettir. Sosyalizmin üst evresi dediğimiz, sosyalizm sonrası evreye geçişi hedefleyen siyaset; sözkonusu edilen burjuva hakkı uygulamasının ikili karakterini görerek, aslolan yönünün tam komünizme geçişe hizmet etmek olduğunu yani geçici olmak zorunda olduğunu görür. Ve siyasetini, bu kaynağı kurutma yönünde inşa eder.

Görüldüğü gibi "ihtiyaca göre" ilkesinin uygulanabilmesi için, "emeğe göre" ilkesinin uygulanması bir ara aşama, zorunlu bir aşamadır.

Sınıflı bir toplum olması, kaçınılmaz olarak, sosyalizmin sınıflararası çelişkilere sahne olduğunda gösterir. Sosyalizm ü s t evresine geçiş sağlamak için, gerekli maddi koşulları hazırlama evresi olan sosyalizmde, bütün düzenlemeler sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Sosyalizmin ana eksenini bu oluşturur. Proletarya, attığı her adımın, uzun vadede sınıfların -burjuvaziyle birlikte kendisinin- ortadan kalkmasına hizmet etmesi gerektiği bilinciyle hareket eder. Bu yüzden yaşamın her alanında, burjuvazinin gelişimini önleyecek önlemleri uygulamaya girer ve giderek onun ortadan kalkmasını sağlayacak olan uygulamalara yönelir. Bu durum, bütün alanlarda burjuvaziyle kıyasıya bir mücadele demektir. Sosyalizm, bir yandan burjuvazinin yok olmamak, giderek gücünü toparlayıp yeniden iktidarı ele geçirmek ve isteğiyle; öte yandan da proletaryanın, iktidarı burjuvaziye kaptırmamak ve giderek burjuvaziye kendisiyle birlikte tarihe gömmeye azim ve isteğinin kıyasıya çatıştığı bir arenadır. Dolayısıyla sosyalizm evresine damgasını vuran, esas olarak; bu çatışmaya kaynaklık eden çelişkidir. Bu çelişki, proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf çelişkinin ta kendisidir. Proletarya farklı dönemlerde, burjuvazinin farklı katmanlarını karşısında bulur. Bu kesimle olan çelişki öne çıkar. Doğal olarak ilk etapta, bu kesimle mevcut olan çelişki çözüm için kendini dayatır. Farklı dönemlerde, farklı katmanlarla olan çelişkilerden birinin öne geçmesi, çelişkinin özünü değiştirmez.

Daha önce belirtildiği gibi, sosyalizm çok sayıda, çözüme muhtaç önemli çelişkilerle bezenmiştir. Bu çelişkilerin temelinde üretim ilişkileriyle üretici güçler arasındaki çelişkilerle, üst yapıyla ekonomik temel arasındaki çelişkiler yatmaktadır. Mao Zedung'un işaret ettiği gibi, bu çelişkiler, sosyalist toplumu ileriye götüren temel çelişkilerdir.

Yine kent ile kır, kafa emeği ile kol emeği, tarım ile sanayi, yönetenlerle yönetilenler, kol emekçileri arasında az kazananla, çok kazanan vb. arasındaki çelişkilerin her biri ayrı bir önemdedir. Sınıfların ortadan kaldırılması için bu çelişkilerin de çözüme ulaşması gerekir. Bu konuda Lenin şöyle der; "Sınıfları tam olarak kaldırmak için sömürücüleri, toprak ağalarını ve kapitalistleri altetmek yetmez, onların mülkiyet hakkını kaldırmak yetmez, ayrıca üretim araçlarının tüm özel mülkiyetini kaldırmak gerekir, kol işçileri ile kafa işçileri arasındaki ayırım olduğu gibi, kent ile kır arasındaki ayırımı da yok etmek gerekir. Bu çok uzun bir zaman ister." Görüldüğü gibi Lenin; sınıfların tam olarak ortadan kaldırılması için, kafa ile kol, kent ile kır ayrımlarının da, yani bu çelişkilerinde çözüme ulaşması şartını arıyor. Açık ki, sınıflar, mülkiyet ilişkisindeki değişiklikle sömürücülerin yenilmesiyle yok olmuyor. Mülk sahibi olmadan da burjuvazi var olabilir.

SOSYALİZMDE PROLETARYA

Sosyalizm, proletaryanın ideolojik önderliğiyle; yükümlü olduğu görevleri başarmakla fonksiyonunu oynayabilir ancak. Öncü kesim, çok küçük bir kesimden oluşur. Bu, devrim esnasında ve devrimin hemen sonrası dönemde doğal olarak böyledir. Çünkü, öncü kesim proletaryanın tamamen sınıf çıkarları doğrultusunda çaba sarfetmesine rağmen! proletaryanın bir bütün olarak veya çoğunluk olarak yanında olmayacağını bilir. Proletaryanın, devrimi yapan aktif kesimi, toplumun çoğunluğunu oluşturmaz. Büyük çoğunluk edilgendir. Bu durum proletaryanın; kapitalizmden devraldığı ve kolay kolay üzerinden atamadığı sayısız olumsuzlukların ürünüdür. Bu kesimin kendine ve emeğine yabancılaşması zinciri, birdenbire kırılmıyor. Ancak devrim sonrası koşulları, bu zincirin kırılmasını sağlayabilir.

Şüphesiz devrimi kitleler yapar, ama kitlelerin büyük çoğunluğu yapar diye bir anlayış doğru değil. Kitlelerin büyük çoğunluğu devrim istemesine rağmen edilgen, hareketsiz kalabilir. Devrimi, partinin direktiflerine uyan kitle yapar. Ve bu kitle çoğunluk değildir. Devrim, toplumdaki aktif kitlelerin çoğunluğu tarafından başlanır. Kitlelerin çoğunluğu devrim sonrasında, eğitim, yönetime çekme, denetim yapmalarını sağlamak, yaşam koşullarında düzelmeye sağlamak, kitleleri seferber etme vb. politikaların uygulanmasıyla kazanılır ve aktif-

leştirilir.

"İşçiler, eski toplumdan hiç bir zaman bir Çin Seddi ile ayrılmamışlardır. Ve onlar kapitalist toplumun, gelecekteki zihniyetini geniş ölçüde korudular. İşçiler yeni bir toplum inşa ediyorlar. Fakat daha kendileri yeni insan durumuna gelmemişler ve eski dünyanın pisliğinden temizlenmemişlerdir. Onlar hala dizlerine kadar bu pisliğin içindedirler. Biz bu, pislikten temizlenivermeyi sadece hayal edebiliriz. Bunun bir anda yapılabileceğini düşünmek ütopyacılığın zirvesidir. Bu, pratik sadece, sosyalizmi kıyamete kadar erteleyen bir ütopyacılık olur." diyen Lenin, işçi sınıfının içinde bulunduğu durumu acımasızca gözler önüne seriyordu.

Proletarya yeni toplumu kurarken, kendisinde "yeni insan" durumuna gelmek zorundadır. Ekonominin temellerinde yapılacak yenilikler, insan unsurunda yansısını bulmalıdır. Kuşkusuz, alt yapıdaki değişiklikler, toplumdaki bireylerin dönüşümüne etkide bulunur. Ama bu değişiklikler yalnız başına ele alındığında, büyük bir önemi olmadığı görülür. Dolayısıyla, toplumun tüm maddi üretim alanının makinalaştırılması ve herkesin işçileştirilmesi, tek başına insan unsurundaki dönüşümü sağlamaya yetmez. Bunun içinde bilincin özel olarak dönüştürülmesi, bizzat yönetime ve denetime çekilmesi sağlanmalıdır. Burada kültür devrimi olayı çok önemli bir işlev sahiptir. Bu devrim sayesinde; kitlelere sunulan bilgi, bilinç üstüne çıkarılarak pekişmeyi sağlar ve kafalardaki niteliksel dönüşümün somut bir olgu haline gelmesi sonucunu yaratır. Bu sayededir ki; işçi sınıfı, "dizlerine kadar içinde olduğu pisliklerden" peyderpey sıyrılmayı başlar.

İşçi sınıfının, özellikle devrimin hemen sonrası yıllarında içinde bulunduğu bu durumu görmek yaşamsal önemdedir. Çünkü sosyalizmi sosyal açıdan belirleyen sınıf bilindiği gibi işçi sınıfıdır. Ve binlerce yıllık sınıflı toplumların kazandırdığı, adeta kemikleşmiş bir hale gelen sayısız alışkanlıklardan, geleneklerden toplumun bir anda kurtulmasını beklemek hayal kırıklığı yaratır. Bu eski alışkanlıklar; yeninin uzun yıllar boyu, nesiller boyu ısrarlı ve doğru bir tarzda uygulamasıyla ancak yok edilebilir.

Devam edecek

GÜNEŞİN ALNINA DÜŞENLERE!

Tel tel rüzgar esen bir ilkbahar akşamı, binip kırlangıç kanatlarına savurduk kendimizi yamaçtaki yoksul köy evine.

Onlar, sisli dağların tepesinde umutlarını sırt çantalarına doldurarak ve bilmem kaç çatışma alanını geçip, sulara sinmiş, nice zulüm pusularını gerilerde bırakarak karşıladılar bizi o evde. Ve kaç zamandır avuçlarında biriktirdiğimiz hasretle, açılan kollara atılıp doya doya kucaklaştım onlarla. Sakalları uzuncaydı, birazda terli, gözleri geceleyin uzakta yanan bir deniz fenerini andırıyordu. Bir tütün sarıp karşılıklı özlem giderdik. Ve tüm sıcaklığıyla oturup sofraya yoksulluklarını paylaştık köylülerin. Sohbet ederken, dizine dayadığı filintasını usuldan okşuyordu. Saat yeni bir güne az kala, ateş böceği misali kendimizi yakarak girdik gece karanlığına, patikadan ilerleyerek bir dereye indik, şarıldayan suların eşliğinde, sarp kayalarla çevrili bir koyağa girdiğimizde diğerleri geceyi tutuşturmuş, konaklama yerinde, bizi bekliyorlardı. Doğan günle yeni bir yolculuğun hazırlıklarına başladık. Tıraş olup az altımızda gürül gürül akan dereye yıkanmış ve yakılan ateşin etrafında daire oluşturarak alaz alevlerin sıcaklığında kurulandık. Sonra halaylar çektik ve kalandörün ense köküne incek yumrukların muştusuyla uğurladık.

Vardığımızda derin vadilerin yanbaşında yükselip, başı sisler içine gömülmüş mor dağlar karşıladı bizi. Çıkıp yükseğine bir yamacın, oturduk güneşin alnına ve sözettik gelecekten. "Bundan böyle bu dağlarda mekan bize, biz ki nice kanla suladık toprağı, munzurun doruklarında bedenimizi yakarak aydınlatmış kıyı şeritlerini, ve nasıl ki munzur suyu kanımızla kızıl akıyor, nasıl ki, Düğün dağını kanımızla boyadık, Karadeniz'de öyle kızılılaşacak" diye söze başlayıp devam etti. "Bu dağlar dost bize, zor günlerde kucak açıp basacak bağrına bizi, onun şefkati halkımızın acıları ve bizim toprağa düşecek bedenlerimizle, yeni Dersimlere gebe ...buralar, çoşkuyla tez elden faaliyete başlamalı" diye tamamladı ve gözlerimizde kopan fırtınalarla izleri derinleştirerek devam ettik yürüyüşe.

Günlerin öfkeli Mayıs'ıyla, tadında Haziran'ın gününde ilerlerken, kuruş

Yıldız ÇİÇEK (KİNEM)

uğruna susanmış kan çanağı gözlerinde kallesliğin muhbirliğiyle, yankılandı dağları. Birkez daha Şavşat'ın, Karadeniz'in hırçın dalgaları dövüyordu kıyıları, kurşun ve bomba sağnağı altında, yelkovanları saatlerce dönen zamanın karanlığına dek, şarjörler dolup boşaldı. Ve günün akşama erdiği vakitte, adını YILDIZ'lara güzelliğini ÇİÇEK'lere bağışlayarak, düştü toprağa Kadın PARTİZAN!

Ve günlerin sisli karanlığında, kurt ulumaların köprülere sinmişliği ile ardımız sıra kaç kuşluk vakti dolandılar da ve sen kaç kez nara atacakları anı leşleriyle kursaklarında bırakıp nefessiz çemberleri yarıp çıkmıştın. Çember çıkışında biliyorlar seni ve senden öyle korkmuşlarki, ele geçişine inanmıyorlar. Hala, görmeseydim, bende inanmazdım, ama gördüm karşılaştığımız gibi yine bir ilkbahar akşamıydı. Şırl şırl akan bir derenin üstünde bir mağara önünde konaklamıştık. Biri "o günün" görkemini karşılamaya hazır bir duruşla nöbet tutuyordu. Biri her zaman olduğu gibi elleri arkasında ıslık çalarak dolaşıyordu. Diğerleri çay yapmak için odun topluyorlardı. O size, her zamanki bitmez tükenmez enerjisi ile hep aynı uğraş içindeydi, kendi bedeninden yavruları gibi sevdiği bombalarla sevişiyordu. Ve o uğraş, atlatamadığım bir hızla gözbebeklerinden öpüp yüreklerini yanıma bırakarak GİTTİLER!.....

ve kırlara ÇİÇEK!

dağlara DOĞAN!

göklere BULUT oldular!...

yağmur misali aktı toprağa BULUT,

ekilen tohumlar ÇİÇEK'lendi ve her gün

bir yenisi doğuyor/doğacak, kavgaya

döllenmiş Karadeniz'in RAHMİN-

DE!.....

SAÇLARI GECE SİYAHİ

Güvercin suratlı yoldaşım,
Ölümün dondurucu ayazında
Yüzün beyaz, bir o kadar da.

Ve sen,

Saçları gece siyahı

Güvercin beyazı.

Ölümün hayasız

Gelişi hiç o kadarda sabırsız.

Açık, dimdik alnıyla

Durmussun selama.

Sen;

Güneşin tan atımındaki

Şavkı gibi

Bütün heybetinle

"Hoş geldin sefa geldin

Diyorsun"

Bütün yüreğin ve

yaşama sevdalı direncin

Sen;

Demir bilekli,

Çelik yürekli

Ve

Çifte su verilmiş

Güzel yoldaşım,

Güvercin bakışlım,

ÇİÇEĞİM;

Sen;

Benzetmek istemediğim

"Selvi boylum..."

Çünkü sen,

Yüksek edebiyatın

Neonları altındaki

Süslü salon dilberi

Hiç değilsin

Varsın

Bir avuç olan onlar

Doğadaki güzelliklerle

Betimlesinler kendilerini

Bitirmiş durumdayken kendilerini.

Bu kadar,

Battıkça battıkları çukura.

Onların,

Gecelere gizledikleri

Saklanamaz olmuşken artık

Çirkinlikleri,

Aydınlatmakta

Yarmakta zifiriliği

İnsan olmanın gururunu

Kadın olarak

Onurunu yaşadın savaşın.

Sen güzelim,

Güneşten bir ısın boylum,

Ve devraldığım silahın

Selamını geleceğe

İletmek için,

Güzelliklerle dolu mirasını..

25.12.1992

(Mücadelenin kızıl güzargahında,
kızıl bir "GÜLE" gece siyahı saçlı,
Partizan yoldaşım KİNEM'e)

DEVRİMCİ AYDIN OLMAK ZOR İŞTİR !

Devrimci aydın olmak gerçekten zor bir iş mi? Bizce hayır. Denilebilir ki, öyleyse neden böyle bir başlık kullanma gereksinimi duyduk. Devrimci proletaryanın çıkarları doğrultusunda düşünen ve yaratan bir aydın olmak elbetteki zor bir iş değil. Aksini iddia etmek burjuva bir anlayış, aydınları da sınıflar üstü bir yere (ki böyle bir yer yoktur.) yaşamın nesnellüğünün dışına çıkarmak olur. Veya tıpkı burjuvazinin kitlelere "felsefe okumak sizin işiniz değil, proföserlerin bilim adamlarının işidir" demesine benzer. Aydın olmak zor bir şey değil ama, zorluklarını da reddetmemek gerekiyor. Elbetteki yapılan her şeyin zor yanları olacaktır. Bu zorluklar aşılmadıkça, öyle bir çaba içerisine girilmedikçe o işin erbabı olunamaz. Bu herşeyde böyledir. Bir iş üzerinde emek harcayan, o işi layıkıyla yapan veya yapmaya çalışan her insan başarılı olur diyoruz. Bir işçi, bir köylü pekala tutarlı bir devrimci aydın olabilir. Yani, illede aydın olabilmek için bilmem ne üniversitesi mezunu olmak gerekmiyor. Okuyan, araştıran, inceleyen ve daha önemlisi toplumu ileriye doğru değiştirmek isteyen, sınıfsız bir topluma doğru yüzünü çeviren her insan bir aydın olabilir. Her işte olduğu gibi, devrimci bir aydın olmanın zorlukları var. Ama üstesinden gelinmeyecek şey değildir. Öyleyse neden zor iş dedik. Ülkemizde gerçekten de zor iş. Çünkü, ülkemizde ki "aydın" tabakası; özellikle aydın tabakası içerisinde yer alan yazar-çizer kesimi halkın sorunlarından öylesine uzak, öylesine devletçi bir kesimi oluşturmaktadır ki, oraya giren herkes yönünü şaşırmakta, düzenin vazgeçilmez unsurları haline gelmektedirler. Kendilerini "aydın" üstelik "devrimci aydın" olarak lanse eden bu kesim yazım alanında, yani edebiyat, sanatta, kültürde kitlelerle iletişim kurarken hep bir takım reformist eleştirmelerin savunucuları olagelmışlerdir. (tabi bir takım istisnalar hariç) Devlete karşı yükselen halkın şahlanışını bastırmaya çalışan devletin zulmü ve katliamları karşısında ya susmuşlardır, ya da halkı mücadeleden vazgeçirmeye, mücadeleyi reformist, pasifist bir çizgiye kaydırma yolunu tutmuşlardır. İşte bunlardan birisi de, gündem gazetesi köşe yazarlarından Cezmi Ersöz'dür.

Bu zat-ı muhterem, 16.12.1992 tarihli gündem gazetesinde ki yazısında devletin bizzat kendisini ölümü yüceltti-

ğini, kitlelere, "siz uzun ve mutlu yaşamaya değil, sefil bir şekilde ölüme layıksınız" deyip, uyguladığını ve yine devletin kitlelere "ya bana köle ol, eğer başkaldıracak olursan öl" dediğini ve pratikte de bunu uyguladığını çok güzel ve süslü sözlerle anlatıyor. Ve ardından da " her türlü silahlı şiddete karşıyım" diyerek hemen safını belirleyiveriyor. Bu zat silahlı şiddetin ancak ve ancak, karşı şiddetle ortadan kalkabileceğini bilmiyor mu? Pekala biliyor. Buradaki amaç, devlete karşı silahlanmış kitlelerin silahlarını bırakmasını istemekten başka bir şey değildir. Yazısının son satırlarındaki şu sözcükler, bu amacı anlatmanın en açık biçimidir. Şöyle diyor; "devlet kendisini çok güçlü hissettiği silahlı mücadeleden değil, hep cesur kalacak olan düşünceden korkuyor!" peki bu zat hiç bir insanın ölmesini istemediğinde samimi midir? Bence hayır. Çünkü gerçekten böyle düşünen insan, ezen, katleden, sömüren, silahlı bir güce karşı, haklı olarak insanlık onurlarını yaşam hakları ve hakları için silahlananlardan, silahlarını bırakmasını isterken, devletin ordusunu, polisini, tüm silahlı güçlerini dağıtmasını, yani bir anlamda devletin silahsızlanmasını istemelidir. Bu mümkün mü- Elbetteki sınıflı toplumlarda mümkün değil. mümkün olmasada hiç değilse bir ütopya olarak kendi içinde tutarlı olurdu. Hiç kimsenin ölmemesini isteyen bir insan, bir taraftan silahsızlanmayı isterken, diğer tarafın silahlanmasına hoş görüyle bakıyorsa o insan düşüncesinde samimi olmadığı gibi insanların ölmesine karşı da değildir. O, sistemin devamından yana olanların şatafatlı yaşamından yanadır. Çünkü sistemi devletin muhalifi devrimcilere, kitlelere silahları bırakma çağrısı yapan, ama öte yanda devletin kılına bile dokunmayan bir insanın başka biçimde düşünmesi mümkün değildir. Varsayalım ki gerçekten de hiç bir insanın ölmesini öldürülmesini istemiyor. Peki şu an içinde yaşadığımız sistemde bu mümkün mü? Ezen ve sömürenler hep efendi kalmak isterken, ezilenler insanca yaşam hakları, ezen ve ezilenin olmayacağı bir sistemin oluşturulması mücadelesini verirken ölümlerin olmamasını istemek gerçeği reddeden bir ütopya olmaz mı? Olacağı kesin. Öyleyse kitleleri bu nesnel durumdan kopuk gerçeklerden uzak bir durumun içine davet etmenin anlamı ne? Bir tek anlamı var o

da; kitlelere, siz köleliğimize razı olun, efendiler de efendi olarak kalsınlar demekten başka bir şey ifade etmez. İşte bu anlayış devlete olan inanç ve bağlıktan ve kitlelerin mücadelesine olan inançsızlıktan ileri gelmektedir.

Peki devrimciler ölmeyi, öldürmeyi, savaşmayı çok mu seviyorlar? Hayır. Ölmek yada öldürmek hiç bir devrimcinin tercihi değil, olamaz da. Devrimciler özel mülkiyet, bireysel refah ve sermaye uğruna insan hayatına, insanın yaşama hakkına tecavüz eden bu sistemin yıkılmasından ve bütün insanlığın kardeşçe bir arada yaşadıkları sınıfsız bir toplumun savunucularıdır. Bunu isterken ve bunun mücadelesini verirken ütopyacı da değiller. Yani, gerçeklerden kaçınılmayacağına bilincindedirler. Savaş ve doğal olarak onun yarattığı tahribatlara son vermenin bir tek yolu var, o da haksız savaşları haklı savaşlarla ortadan kaldırmaktır. Bunun dışında başka bir yok yoktur. Herhalde efendiler emekçilere, "biz bugüne kadar sizin sırtınızdan inmedik bizi kamburunuz gibi sırtınızda taşıdınız, artık bundan sonra sırtınızdan inip kendi ayaklarımızın üstünde dolaşmak istiyoruz." demeyecekler. Biz emekçilerde bu kamburu sırtımızda taşımak istemiyor, kanımızı emen keneden kurtulmak istiyoruz. Peki nasıl olacak bu iş? Zat-ı muhterem CEZMİ ERSÖZ bunu açıklayabilir mi? Cezmi beye kalırsa şöyle olmalı; "biz keneye dokunmayacağız o istediği gibi sırtımızda dolaşıp kanımızı emecek, ama bizi ısırırken de fazla acı duymamamıza dikkat edecek."Söylemek istenen tam da budur. Peki bu mümkün mü? Elbetteki hayır. Her şeyden önce biz kanımızın emilmesine müsaade etmeyeceğiz, kenenin de vampir dişlerini vücudumuzda acı duymamamız mümkün değil. öyle ise, ya biz, o keneyi yok ederek ondan kurtulacağız, yada o asalak yaşamını devam ettirmek ve "ihtiyacı" olan kanı emmek için bizleri kendisine köle kılmaya devam edecektir. Ama biz buna müsaade etmeyeceğiz. tarih hep ileriye gittiğine göre yok olan kene olacaktır.

Kitleler, hep hakim sınıflar tarafından gerçekleri düşünmekten uzak tutulmak istenmiştir. Hakim sınıflar, doğaüstü ütopyalarla kitleleri yönetmeye çalışmışlardır. Ama güneşin balçıkla sıvanmayacağı gibi, gerçeklerin üstünü de ilelebet örtmenin mümkün olmayacağıda bir gerçektir. Savaş ve savaşın doğası olarak ortaya çıkan tahribatları istemiyorsak savaşa ve savaşlara sebep olan nedenleri savaşarak ortadan kaldırmak

gerekliliğinin bilincinde olmak gerekiyor. Bu bizim irademiz dışındaki bir gerçektir. Yani niyet olayı değildir. Böyle düşünmemek modern köle sahiplerine meydanı boş bırakmak, onlara istedikleri gibi kitleleri öldürmek, katletmek, zulüm ve sefalet içerisinde yaşatmak hakkını, kendi ellerimizle vermiş oluruz. kitlelere yönelmiş silahlı bir güce karşı, kitlelerin devrimci silahlı mücadelesini reddetmek ve buna karşı çıkmak bunları savunurken de, "ölümleri istemiyorum" kılıfının arkasına gizlenmek hakim sınıfların zorbalığını, zulmünü onaylamaktır. Kitleleri ge çek dışı ütopyalarla kandırmak onların kafalarını bulandırmaktır. Gerçek olan şudur; "savaş, politikanın başka araçlarla devamıdır" yani, sınıf çıkarları gereği şiddet araçlarıyla sürdürülmesidir. Emperyalizm bir sistem olarak devam ettikçe ve sınıflar varoldukça, ezen ve ezilenlerin arasındaki savaşım da kaçınılmaz olacaktır. Savaşları haklı ve haksız savaşlar olarak ayırt etmek gerekiyor. Örneğin ezilen sınıfın ezen sınıfa, yani kölelerin köle sahiplerine, serflerin feodallere, işçilerin burjuvaziye ve yine ezilen ulusun ezen ulus hakim sınıflarına ve onların efendileri olan emperyalistlere karşı yürüttükleri savaşım haklı ve gerekli savaşımlardır. Oysa ulusları köleleştirmeye, halkları ezmeye, sömürmeye yönelik savaşlar haksız savaşlardır. Bu konu üzerinde daha fazla durmak istemiyoruz. Sanırım ne demek istediğimiz ve neye karşı olmak istediğimiz anlaşılmıştır.

Sonuç olarak şunu da ekleyelim; her gün onlarca, hatta zaman zaman yüzlere varan emekçilerin, devrimcilerin, komünistlerin ve Kürt halkının kıyım hatta ve hatta kendi masa arkadaşlarının katledilmesi karşısında kendisine "devrimci bir aydın" gözüyle bakan veya kendisini kitlelere öyle lanse etmeye çalışan bir insanın gerçeklerden böylesine kopuk olması ve halkı da oraya davet etmesi burjuvazinin ekmeğine yağ sürmekten başka bir anlam ifade etmez. Sununa kadar kalemine sarılmasına bir diğereğimiz yok, ama o kaleminden akan mürekkebi doğruları ve gerçekleri yazmasını istemekte hakkımız var. Şunu da belirtmekte fayda var. Elbetteki siyaseti, doğru düşünceleri küçümsemiyor, tam aksine önem vermek gerektiğinin bilincindeyiz. Ama siyaset silahsız olarak tek başına hiçte sanıldığı gibi hakim sınıfları korkutmuyor. Bunu da böyle anlamak gerekir.

Milletler ve Milliyetler Bakımından Çok Uluslu Devlet Olan Türkiye'de ULUSAL SORUN

VIII.BÖLÜM

A) 19. yüzyıla gelindiğinde ve Bu yüz yıl içerisinde Osmanlı ekonomik yapısı.

Osmanlı devletinin 19. y. yıldaki ekonomik yapılanmasına ilişkin özet görüşlerimizi sunmadan önce, Osmanlı devletini (Türkiye) yönlendiren sınıfların yalnızca Türk ulusu ve milliyetinden olduğu söylenemeyeceği/söylenemez hususunu belirtelim. Devleti oluşturan sınıfların yalnızca Türk ulusuna ait olduğunu savlamak, o devletin milliyetler ve halklar bakımından karmaşık, yani kozmopolit bir uluslar topluluğu olduğunu yadsımakla "eş anlamlıdır. Yine bu tezi savlamak, Osmanlı devletinin çok uluslu bir devlet olarak şekillendiğini yadsımak olduğu gibi, egemen ulus (devlet içerisinde siyasi olarak en güçlü olan Türk ulusu) dışında kalan "ezilen-bağımlı" ulusları yoksamaya (inkara) götürür. Konuya ilişkin belirlememizi Engels'in sözleriyle pekiştirip somutlaştıralım.

"Toplumun sınıf ilişkileri, çeşitli soylar arasındaki ilişkiler kadar karışmış olduğu için, Türkleri Türkiye'nin (Osmanlı devletinin bn) yönetici sınıfı diye tanımlamamız hayli güç. Yerine ve durumuna göre Türk; işçidir, çiftçidir, küçük mülk sahibidir, tacirdir, feodalizmin en düşük, en barbar düzeyinde feodal beydir, memur ya da askerdir. Ancak bütün bu değişik yerlerde olsa da, o; ayrıcalıklı bir dine ve ulusa mensuptur. Silah taşıma hakkı sadece onundur, en yüksek düzeyden bir Hristiyan karşılaştığı en aşağı düzeyden bir müslümana yol vermek için kaldırımdan aşağı inmek zordur." (8) Bu sözlerden de anlaşılacağı gibi, Osmanlı (Türkiye) devletini yönlendirenler, yalnızca Türklere ait sınıflar değil. Bu ön bilgiyi aktardıktan sonra konumuza geçebiliriz.

Konunun hemen başında, Osmanlı devletinin 19. yüz yıla girerken imparatorluk olarak hayli gerilemiş, güçsüz ve çürüme durumuyla karşı karşıya

olduğunu belirtelim.

17. y. yılla birlikte başlayan gerilemesine ek olarak, eş deyişle artık başka ülkeleri feth edemediği gibi imparatorluk denetimindeki toprakları da bir bir kaybetmeye başladı. (19.y. yılda)

Osmanlı devleti ekonomik olarak daha kapitalizmin ilk aşamasını (basit meta üretimi) yaşıyorken, eşdeyişle iç dinamiğiyle kendi kapitalizmini geliştirmeye dahi fırsat bulamadan -manifaktürcü aşamaya bile geçmeden- batı Avrupa kapitalist devletlerin ekonomik ilhalkına (devrimine) uğramıştır.

Ekonomik olarak 16. y. yılla gelindiğinde Osmanlı İmparatorluğunu daha kötü bir durumla karşı karşıya getirmişti. Bu ekonomik ayrıcalıklar, aynı zamanda ekonomik bağımlılığın ifadesidir de. İşte, 19. y. yılla feodalizmin anafuru ve ekonomik bağımlılık çıkmazına giren Osmanlı devleti (Türkiye) İngiltere ile 1838 yılında yaptıkları Ticaret antlaşmasıyla daha bir bağımlılaştırmanın imzasını çakmış oldular. Böylelikle 16. y. yılda (Kanuni Sultan Süleyman zamanında) yapılan kapütülasyonlara bir yenisi daha bir ayrıcalıklı şartlarla eklenmiş oldu. Bu anlaşmalar, Osmanlı imparatorluğunun ekonomik bakımdan fiili olarak çökmesinin zeminini hazırladı.

Bu anlaşma ve sonrasına biraz gözatalım.

19. y. yılın en güçlü en büyük sömürgeci/kapitalist devleti olan İngiltere'nin baskısı ve günün Osmanlı yöneticilerinden olan Mustafa Reşit Paşa'nın çabasıyla Ağustos 1838 günü imzalanan ticaret antlaşmasıyla, Osmanlı devleti, İngiltere'nin ileri sürdüğü bütün istekleri kabul ederek onayladı. Bu anlaşmayı tarihçiler, Osmanlı (Türkiye) tarihinin "satılık vesikası" olarak yorumlamaktalar.

Bu anlaşmanın ağır ekonomik ayrıcalıkları Osmanlı devletinin 19. y. yılın sonlarına doğru Batı Avrupalı kapitalist devletlerin denetimine sokarak daha

bir bağımlılaştırdı. Sözelimi, bu olumsuz gidişatın sonucu 1881 yılında "DU-YUN-U UMUMİYE" (devlet içerisinde devlet) adıyla anılan alacaklılar örgütü kuruldu.

Keza aynı olumsuz ekonomik gidişat ve bağımlılık, siyasi bağımlılığı da hızlandırarak beraberinde getirmiş oldu. Evet, sözde de olsa bir devlet bağımsızlığı (siyasi olarak) vardı, ama bu sadece görünürdeydi.

Osmanlı devletinin 1838 yılında yapmış olduğu bu anlaşma bir sonuçtu elbette. Başka bir deyişle, Osmanlı devleti bu duruma öyle birden bire gelmiş olmadı. Daha açıkçası ekonomik ve siyasi (özellikle ekonomik) çıkmaz ve bunalımların kaçınılmaz bir sonucuydu bu anlaşma.

Osmanlı devletinin 19. y. yıl öncesinde ve içerisinde batılı kapitalist devletlere (özellikle İngiltere ve Fransa'ya) ekonomik bağımlılığı siyasi bağımlılığı da beraberinde getirdi" dedik. İşte bu bağımlılık sonucudur ki batılı devletler kendi ekonomik çıkarlarını daha fazla sağlama almak ve sağlamak için devlet yönetiminde, Türkler dışında diğer Osmanlı uyruklarına (Rum, Ermeni vd. azınlık uyruklar) daha fazla ayrıcalık tanımalarına yol açmıştır. Daha sarıh bir dille ifade edecek olursak: Batı Avrupalı kapitalist devletler, kendi ekonomik çıkarlarını (karlarını) daha bir kolaylıkla sağlamak devlet içerisinde yer alan Türkler dışında diğer uyruklardan sınıflara daha çok ayrıcalık tanımak için; Osmanlı devletinin iç ve dış politikası üzerinde etkileyici rol oynayarak, beğenmedikleri devlet yöneticilerini görevden uzaklaştırıyor, bunların yerine kendilerine biat (-bağımlı y.n.-) eden kişileri istedikleri görevlere atamaktaydılar, atıyorlardı.

Bu gelişme ve ilişkilerin doğal sonucu olarakta sermayenin önemli bir bölümünü müslüman olmayan Osmanlılar (Rum, Ermeni, Bosna-Hersekler vd.leri) ve Avrupalılar ellerinde bulundurup tutmaktaydılar. Dolayısıyla geçmiş yıllarda ekonomik olarak güçlü (devlet içerisinde) olan Rumlar, Ermeniler, Yahudiler vd.leri Batılı kapitalist devletlerin yeni süreçteki yerli temsilci ve işbirlikçileri olma misyonunu yerine getirip üstlenmiş oldular böylelikle.

Bu meydana, Osmanlı devletinin olumsuz ekonomik gidişatına ilişkin Engels'in analizini aktarmakta yarar var.

1853 yılında yaptığı belirleme şöyle:

"Türkiye (Osmanlı devleti) eko-

nomik olarak çökmüş çürümüş durumda."

Ticaret yapanlar Türkler olmayıp, "ticaretin tümünü büyük limanlarda yerleşmiş olan Rumlar, Ermeniler, Slavlar ve Frenkler yürütüyordu." (9)

Ve bir diğer yerde ve tanzimat (ticaret) antlaşmasının Türkiye için doğurduğu olumsuz sonuçları şöyle vurgulamakta:

"Türkiye 1838'de imzalanan ticaret antlaşmasıyla (Tanzimat-bn) ileri Avrupa ekonomisinin açık pazarı haline geldi. Bu antlaşmayla İngilizler Türkiye'yi ekonomik olarak tam anlamıyla kendine bağımlılaştırdı. Batı kapitalizminin Türkiye'de yaslanmak istediği Rum ve Ermenilere imtiyazlı bir durum sağladı ve bundan böyle kapitalizmin yerli komisyonculuğunu Rum ve Ermeni burjuvazisi üstlendi ve yaptı" diye belirleme yapmakta Engels.

Bu ilişki tarzının 20. y. yılın başlarına dek devam ettiğini de ekleyelim. Daha açık bir deyişle ekonomik ilişki tarzı Osmanlı devletinin çöküşüne dek devam etmekte kalmayarak, günümüze dek bu bağımlılığı süregelmektedir. Hatta siyasi bağımlılığı daha bir arttırarak.

Engels yoldaşın parmak bastığı gibi ekonomik yapılanması böylesine olumsuz bir boyutta olan devlet, ulusların doğuşu ve şekillenmesi aşamasında başka bir ulusu veya ülkeyi sömürgeleştirebilirdi? Tek kelimeyle bu soruya yanıtımız hayır olacaktır!

Çünkü, ekonomik olarak durumu bu merkezde olan artı Batı Avrupalı kapitalist devletlerin ekonomik (tam) ilhaki altında olan bir devlet, sömürgeler edinemez. Aksini iddia etmek Marksist ekonomi politikten bihaberliğin kanıtıdır. Yukarıya aktardığımız gelişmelerden de anlaşılacağı gibi, ekonomik ve hatta siyasi olarak devlet içerisinde yönlendirmesi dahi kapitalist devletlerin (Batı Avrupa) elinde olan bir devletin, ulusların doğuşu ve şekillenmesi aşamasında başka bir ulusun pazarını ilhak etmesi düşünülemez. Bunu düşünmek, ; kocaman (soyut) bir hayal olduğu gibi, "öküzün altında buzağı aramaya" benzer. Çünkü, nasıl bir öküz buzağı doğurmak için yeterli koşullara sahip değilse, öyle de bu statüye sahip bir devletin "sömürge edindi", "ediniyor", koşullarına sahip olduğu söylenemez... Bu türden soyut, abartılı belirleme ve tanımlamalara Marksist literatürde yer yok ve itibar edilmez. Çünkü Marksistler, somut olgulardan hareket ederek analizlerini ya-

par. Aksi yöntem, metafizik yöntem olup, idealist yorumlamalardır.

Bu konunun, yani ulusların şekillenmesinin -Türkiye'de- daha bir netlikle algılanıp bilince çıkarılması için Osmanlı devletine ilişkin görüşlerimizi daha bir yoğunlaştıralım.

Osmanlı Devleti, 19. y. yıla gelindiğinde Avrupa (batı) devletleriyle ekonomik ve siyasal düzlemde sıkı ilişkiler ve bağlantılar içerisinde bulunmasına karşın, Türkiye'ye kapitalizmin Avrupa devletlerinden çok sonrası y. yıllarda, eşdeyişle 19. y. yılda girdiğini/geliştiğini belirtelim.

Türkiye'ye kapitalizmin bu denli geç girip gelişmesinin/geliştirilmesinin nedeninin başında Osmanlı Devletinin özgül (içsel) koşulları gelmekteydi. Bu özgül koşulların başında: Devletin katı askeri feodal yapıya sahip olması ve bu devletin yasalarının tutucu din (islam felsefesi) ideolojisine uygun bir şekillenme arzemesi artı devletin temel gelir kaynaklarını savaş ve savaş ganimetleriyle elde edilerek yerli ekonomi ve üretime ağırlık verilmesi gibi etmenler gelirken; dış etmen de, Batı Avrupa devletleri tarafından ekonomik ilhaka (daha kapitalizmin ilk evresini yaşarken hemde) uğraması sonucu ulusal kapitalizmi gelişip güçlenememiştir.

Bu arada yeri gelmişken belirtelim: Osmanlı imparatorluğunun yeni yeni topraklar ele geçirip fethetmesi dururken (17. y. yılda) ve feodalizmin girdabı içerisinde boğuluyorken, oysa batıda tam tersi bir gelişme vardı. Batı Avrupa'da kapitalizm devasa bir güçle geliştireyorken, ulusal birimler oluşmuştu bile.

Daha da açılımını yapacak olursak, Batı Avrupa'da kapitalist devletlerin doğuşu ve devasa güçle gelişmesi, ve de sömürgeler edinmeleri, Osmanlı Devletinin daha da gücünü azaltmakla kalmayarak, kendilerine ekonomik ve siyasi olarakda bağımlılaştırıyorlardı. Ayrıca, ki böyle bir ekonomik ve siyasal statüye sahip bir devleti bekleyen kaçınılmaz sonuçtu bu. Eşdeyişle, hangi imparatorluk olursa olsun aynı koşulları /Osmanlı Devletinin koşullarını) taşıyor olması, o devletin kaçınılmaz yıkımını hazırladı.

Burada konumuzla yakından ilişkisi bulunan, ulusların doğuşu ve şekillenmesiyle koşutluk arz ederek ortaya çıkan yeni (kapitalist) sömürgeci devletlerin durumuna biraz gözatalım. Konumuzla anlaşılması için bu gereklidir çünkü.

Konumuzun hemen başında, 17.y.yıl sonrası ve özellikle de 19. y.yıl içerisinde (sonlarına doğru) Batı Avru-

palı kapitalist devletlerin mali sermayesine ekonomik olarak bağımlılaştıran, yalnızca ne Osmanlı Devletidir ne de küçük balkan ülkeleridir. Aynı bağımlılığı, Lenin'inde işaret ettiği gibi; "Rusya bile kapitalist burjuva devletlere iktisadi (ekonomik) olarak tam bağımlı bir konumdaydı" (10) demekle Rusya'nında taşıdığı bir gerçek. Hatta Marks'ın daha da ileri giderek 19. y. yılda "Birleşik devletler (Amerika -bn) ekonomik anlamda, bugün bile ancak Avrupa'nın bir sömürgesidir." (11) diye analiz yapmakta olduğunu da söyleyelim.

Yine Marks kapitalde, "sömürge sistemini ilk kez, tam olarak geliştiren Hollanda" (12) der, diye vurguladıktan sonra, aynı devlet için "17. y. yılın başta gelen kapitalist ulusuydu" belirlemesini de yapmakta olduğunu ekleyelim bunlara.

Burada bir noktaya dikkat çekmek isteriz yukarıya aktardığımız bu aktarmayla "sömürge, sömürgecilik" görüngüsünün yalnızca kapitalist döneme özgü olduğunu söylemek istemediğimizi bir kez daha vurgulamak isteriz. "sömürge", "sömürgecilik" fenomeninin tarihi çok eskilere -sözgelimi, köleciler Roma imparatorluğu- dayanmaktadır dedik. Ancak emperyalizm öncesi (buna kapitalizmde dahil) sömürgecilikle emperyalist-kapitalist sömürgecilikle arasında çok büyük farkların olduğunu, eş deyişle birbirlerine karıştırılarak anlamdaş kılınmayacağını da belirtelim. İşte bizi konumuz açısından esas olarak ilgilendiren kapitalist-emperyalist sömürgecilik olduğundan, dolayısıyla bu dönemlerin sömürgeci devletlerinden söz ederek Osmanlı Devletinin "sömürgeler" (fethetmelerine karşın) edinemediğini ve bu bağlamda da "Sömürgeci" olmadığını (feühçilik farklı, sömürgecilik farklı olgudur) açığa çıkartıp, bu konudaki yanlış versiyonları mahkum etmek noktasıdır. Buradan da hareket ederek, Kürdistan'ın "sömürge" değilse, "ezilen bağımlı ulus" olarak şekillendiğini bilince çıkarmaktır amacımız. Çünkü bu konuda hayli yanlış versiyonlar (tanımlamalar) yapılmaktadır.

Marks, "sömürgeci Hollanda" devleti için 17. y. yılın başta gelen kapitalist ulusunu değerlendirerek şöyle der: "1848 yılında Ticari Kudretinin tepe noktasındaydı." Oysa aynı dönemde Osmanlı imparatorluğu, birakalım kapitalizmi geliştirmeyi bir kenara, tam tersine feodalizmin girdabı içerisinde boğulmakla "kapitalist ulusunu" olarak Hollanda'yı gözler önüne sermektedir.

İşte tam da burada Kürdistan'ı "sömürge" Türkiye'yi (Osmanlı devleti döneminde dahil) ise sömürgeci ulus ya da devlet olarak tanımlayan mentalite sahiplerine bir-iki sorumuz olacak:

Osmanlı devleti fethettiği ülkeleri madem ki "sömürgeleştirdi", o halde ülke ya da ülkelerin deniz ve kara ticaretini eline geçirdi ise, bunun ürünü olarakta hangi ülkenin hammadde kaynaklarını kendi topraklarına (Türkiye'ye) taşıyıp mamül madde haline dönüştürdü? Buna ilişkin somut bir örnek verebilirler mi? Veremezler, vereceklerini de sanmıyoruz!... Çünkü, Osmanlı devleti fethettiği ülkelerin deniz ve kara ticaretini eline geçirememiştir. Artı, girmiş olduğu ülkelerin kültürlerini kendi ülkelerine taşımıştır. Daha açıkçası, Marks'ında işaret ettiği gibi "fethettiği ülkelerden vergi almakla yetinmişler."

Yukardaki belirlemelerden de anlaşılacağı gibi, Osmanlı devleti askeri olarak ilhak edememiştir, bunu başaramamıştır. Buradan hareketle, eğer bir ülke askeri olarak işgal edilmişse, o ülke için sömürge denilmesini tek başına ekonomik ilhak (bağımlılık) tek başına "sömürgecilik" olgusunun içerisini doldurmazsa, öyle de tek başına siyasi ilhak (işgal) tek başına "sömürge", "sömürgeci" olgusunun içeriğini dolduramaz. Çünkü, iki farklı olgudan meydana gelmiş bileşik olgular, onu meydana getiren koşullardan biri eksik olursa, o olguyu artık eski adıyla tanımlayamayız, tanımlanamaz. Bu belirlememizi daha bir pekiştirmek için birleşik fenomenlerden bir-iki örnek sunalım. Ulus fenomeninin birleşik olgu olduğu herkesçe bilinmektedir. Buna göre, eğer bu olguyu oluşturan öğelerden herhangi birisi eksik olursa, o olguya ulus denmemesi için yeterli ise, yine "su" molekülü bileşik bir olgudur. Daha açıkçası su hidrojen ve oksijenden meydana gelmiş bileşik bir olgudur. Suyu meydana getiren bu elementlerden herhangi biri eksik olunca, nasıl ki o olguyu artık su olarak tanımlamamız mümkün değilse, öyle de; ekonomik ve siyasi ilhakı bir bütünsellik içerisinde gerçekleştirmeyen ülkeye "sömürgeci", tek yönlü, ilhak olan ülkeyi de "sömürge" ülke diye nitelendirme yapamayız, yapılmaz. Bu durum, tüm bileşimli fenomen ve kavramlar için geçerlidir, kriterdir...

Burada kavranılması gereken noktalardan biri, "ekonomik ve siyasi ilhak"ın bir bütünsellik içerisinde yapılması, yapılmış olması ("sömürgeci", "sömürge" olgularının tam anlamını verme-

si için) ise; diğer ikinci önemli bir nokta da: Askeri olarak güçlü olan bir devlet başka bir ülkeyi işgal edebilir, ama eğer ekonomik olarak işgal ettiği ülkeden daha güçlü ve farklı üretim biçimine sahip değilse, o ülkeyi "sömürgeleştiremez" olgusunun kavranılması, noktası olmalıdır. Artı üçüncü bir nokta da: Geçmişten günümüze dek devam eden sömürgecilik sistemini; gerek "ekonomik gerekse siyasi olarak bir tek gücün (devletin)" ancak başka bir ülkeyi "sömürgeleştirebileceği" olgusunu ve tezini bilince çıkarmak gerekir. Daha açık bir deyişle, bir ülke ya da ulusunu birden fazla devlet sömürgeleştiremez. Dahası da "yarı-sömürge devletlerle emperyalist devletlerin ortaklaşa bir ülkeyi sömürgeleştirdiği -sömürgeleştirebiliriz" tez ve hipotezlerinin yanlışlığını, sakatlığını görmek olmalıdır. Bu konuya ileride tekrar değineceğimize geçiyoruz şimdi.

Şimdi "bir ülke askeri olarak işgale uğrayabilir, ancak ekonomik olarak, ilhak edilemediği için sömürgeleşemez" diye ileri sürdüğümüz tezin doğruluk ve gerçekliğini güçlendirmek için Marks'ın Hindistan üzerine söylediklerini yorumlayarak aktaralım.

Marks'ın Hindistan'a ilişkin söylediklerine geçmeden önce, 17. y. yıl ve 18. y. yıllar arası uluslararası arenada "en güçlü kapitalist-sömürgeci devlet Hollanda iken", 18. y. yılın ortalarından başlayarak, -özellikle de y. yılın sonlarında gerek sömürge gerekse sanayi alanında üstünlüğü İngiltere'nin ele geçirdiğini belirtelim öncelikle.

Marks, Hindistan, İngiltere tarafından sömürgeleştirilmeden önce defalarca askeri işgallere uğramasına karşın sömürgeleşmemiştir." der. Bunun nedeni de işgalci devletlerin ekonomik olarak Hindistan'ı ilhak edecek güce sahip olmamalarına bağlanmaktadır. Eşdeyişle, Hindistan ekonomisi artı kültürü (uygarlığı) işgalci devletlerden daha ileri bir konumdaydı. İşte bu konumlanma sonucudur ki, işgalci devletler Hindistan'ı, "işgal edelim" derken, kendisini Hint uygarlığı içerisinde eriyip gitmekten dahi kurtaramamışlardır. Daha açık bir deyişle, İngiltere öncesi Hindistan'ı işgale giden ülkeler Hint uygarlığından geri olduklarından Hintlileşmişlerdir. Yani Hintliler tarafından özümsemişlerdir.

Devam edecek

O, SAVAŞ KOŞULLARINA ADAPTASYONUN EN UÇ BİÇİMİYDİ!

"Ben" diyordu Alişer; "Eğer Diyarbakır ovasında vurulursam üzülmem. Çünkü ovalık. Ama, kayalık bir yerde, mesela bir Aliboğaz'da vurulursam o zaman kendime çok üzülürüm" diyerek stratejik bölgelerinin gerilla açısındaki önemini ifade ediyordu.

Kurtarıcı beklemek, kaderciliğin bir özelliğidir. Ancak, kaderci de olsa, farkında olmadan kendi kurtarıcısını kendi içerisinde çıkarmıştır sürekli.

İnsanlık tarihi, kahraman ve kahramanlık destanlarıyla doludur. Sparta-küs, Kawa ... gibi..

Ve insanlık, altınçağ mücadelesi tohumlarının yerküremize yayıldığı dönemden sonradır ki, kendi kurtuluşlarının ancak ve ancak kendi ellerinde olduğunu öğrenmiştir; pratik süreçlerle birlikte. Halklar, bu seferde eşyanın doğası gereği kendi öncü güçlerini, onları "altınçağa" götürecek örgütlü müfrezelerini oluşturmuşlardır.

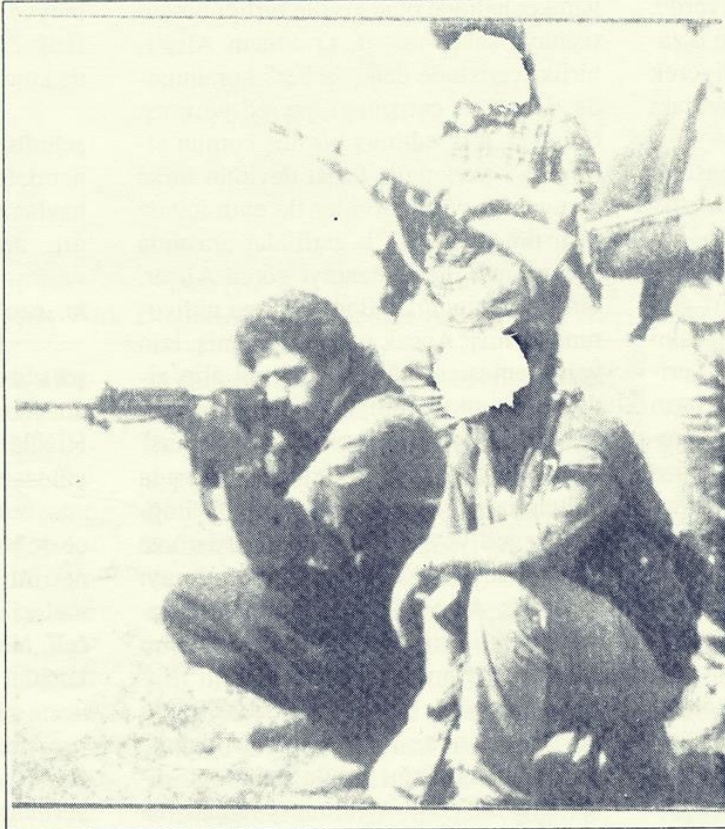
"Emperyalizm ve proleter devrimler" çağı olan çağımızda, örgütlü öncü güçlerini oluşturan halklar, bu dönemde de, zaman zaman sürekli öne çıkardıkları kahramanlar yaratmaktan vazgeçmemişlerdir. Mutlak, birilerini bir-iki adam öne çıkarmışlardır. Bu, onların piskolojik, sosyolojik ve sınıfsal dağınıklıklarının vermiş olduğu zayıflıktan olsa gerek ki, egemen sınıflarda bu zayıflıklardan faydalanıp, kahramanların tutsak ya da şehit ettikleri zaman, onları yenilgiye uğrattıklarını sanıp piskolojik savaş taktiğine geçiyorlar. Ancak, gelinen süreçte insanlık, tarihsel pratikle beraber şunu çok iyi öğretmiştir. Tarihin akışını değiştiren bu kahramanlar ve onların örgütlü güçleridir. Ve toplum, tarih, bu kahramanlara ve bu kahramanlar da yarınlara gebedir.

Hakim ulusun, hakim sınıflarının

yıllarca dini normlara hapsettiği kaderciliğin, sosyal, sınıfsal dağınıklığın egemen olduğu yörelerimizden biridir; Bingöl, Diyarbakır, Elazığ üçgeni. Yöre halkı gerek ulusal, gerekse sınıfsal baskının en katmerlisini yaşamış, yaşıyorlar. Tıpkı diğer Türkiye-Kürdistan'lılar gibi. An-

atmaz. Kısacası, bütün toplumların kahramanlarına atfettiği tüm özelliklere sahip olmalıdır ALİŞER. Çünkü, o kahramandır, o kurtarıcıdır, **O GERILLA KOMUTANIDIR.**

Yağmurlu bir sonbahar sabahı idi, Alişer'i ilk gördüğüm gün. Bütün gerillalar sabah ateşinin etrafına toplanmıştı. Ateşin vurduğu ısıyla, ıslak elbiselerinde buharlar çıkıyordu. Alişer'in (TOPÇU) geldiğini, yani II. bölgeden geldiğini duyduğum için, belli belirsiz gözlerimle onu arıyordum ki tam o esnada yukarıdan kayalıklar arasında süzülerek indiğini gördüm; elindeki on numara Kleşyle. Gerillalar, hep bir ağızdan; "Mağara buldun mu TOPÇU?" diye güldüler. Meğer yağmurdan korunmak için, mağara aramaya çıkmış. Daha önceden sadece ismini ve kahramanlıklarını duyduğum bu gerilla komutanı; ilk etapta bana, eskiden okuduğum Dritelo Agoli, Komiser Memo'sunun, Komutan Rapo'sunu andırdı; iri yapısı ve pos bıyıklarıyla.

Doğan KARADAĞ (Alişer, Topçu)

cak gelişen sınıfsal ve ulusal mücadele karşısında da kayıtsız kalmayarak, olması gereken yerlerini de almışlardır.

Onlarda kendilerine bir kahraman, bir halk kahramanı, bir öncü komutan, bir ALİŞER yaratmışlardır.

Onlar nezdinde; ALİŞER vurulmaz, Alişer yenilmez, Alişer geri adım

Uzun boyu, siyah düz saçlarını geriye tarayan, pos bıyıklarının ve alnının ortasında ilk göze çarpan kocaman burnuyla (tabiri yerindeyse) tam bir anadolu delikanlısıydı. Onu tanımayan yoktu. Çıksa bile, hemen burnundan dolayı hatırlarlardı. Evet, burnu büyüktü, ama büyüklük ona yakışıyor, onu daha çekici ve sempatik yapıyordu. Evet, burnu büyüktü, ama "kendi büyük değildi." Çünkü o; son derece mütevazî, olması gerektiği kadar yumuşaktı. Sadece düşmanına

karşı amansız ve sertti. İyi bir komutan, örnek bir gerillaydı o. Uzaktan adım atışlarına bakıldığında, çok kaba gelirdi. Ancak adımları; gerilla olmanın verdiği ustalıktan olsa gerek, yere teması son derece yumuşaktı. Ayakları, sanki toprağa temas etmiyor ve toprak ayaklarının altında kayıp gidiyordu adeta. Bilmem Aliboğazı duydunuz mu! Hozat'tan-Çemişgezek'e uzanan uzantısı, Yılan dağı ve Munzur'a dayanan; askeri harekate oldukça uygun, 38 Dersim İsyanı'nda, isyanlara kucak açan, bugün komünizm mücadelesinde, öncüye mesken olan destanlar diyarı Aliboğaz; Alişer'in doğup büyüdüğü, mağaralarıyla ünlü yerdir. İşte bugün; Aliboğaz'a sırtlarını dayayan **İSMAİL BULUT, ALİ KARADAĞ, HASAN BEN, DOĞAN KARADAĞ, YETER KOÇ, ALİ ASKER DOĞAN** yoldaşlar, her zaman ki gibi gerillalarla birlikte muharebelerde en öndeler.

"Ben" diyordu Alişer; "Eğer Diyarbakır ovasında vurulursam üzülmem. Çünkü ovalık. Ama, kayalık bir yerde, mesela bir Aliboğaz'da vurulursam o zaman kendime çok üzülürüm" diyerek stratejik bölgelerinin gerilla açısındaki önemini ifade ediyordu.

"He...! He...! He...! Babasının kemiğine yandığımı" diye tatlı tatlı söylenip yürürken; vücudu, silahını sol omuzunda taşıdığı için hafif sola yatay bir biçimde, sağ kolu da sürekli ileri-geri hareket halindeydi. Bu haliyle dengesini sağlayan bir ip cambazı görünümü veriyordu. Zaten o, sarp arazilerin, yarların cambazıydı. Gerilla yaşamı yapısı gereği, düzensizdir. Doğanın kendisiyle iç içe olduğundan da, çamurlanmamak, tozlanmamak, ya da ter kokmamak olanaksızdır. Ancak bu olanaksızlığı da olanaklı kılıyordu Alişer. Düzenli, itinalı hassas yapısıyla. Bir su yatağı gördüğünde onu oradan uzaklaştırmak zordur adeta.

O, savaş koşullarına adaptasyonunun en uç biçimiydi. Ve her ne koşulda olursa olsun -ki bu savaşta olsa bile- bir insan olarak yaşamayı sevmenin ve güzelleştirmenin bir örneği idi.

Alişer ilk mücadele yıllarında okuma-yazma bilmiyormuş. Ancak -sınıf mücadelesi en büyük okuldur- ilkesiyle okuma-yazma öğrenmiş. Bir dönem sonra artık **Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao ve İbrahim** yoldaşların kitaplarını okumaya başlama düzeyine gelerek, okuduğunu, askeri ustalığıyla birleştirerek her geçen gün gelişerek, gerilla birlikleri içerisinde öncü konumuna gelmiştir.

Ve şunu da biliyor muydunuz? Alişer'in komutası altında bulunan gerilla birlikleri bugüne kadar hiç kayıp almadığı gibi, düşmana her seferinde darbe indirmiştir. Komutanın usta sevk-ida-re yeteneii sayesinde.

Türkiye-Kürdistan'ın Diyarbakır, Bingöl, Elazığ üçgeni kapsayan alanlara Alişer'in girdiğini duyan yöre halkı bir başka oluyordu. Sanki bir ilahi güç geliyordu kendilerine. Halkın bu neşesi kadar düşmanda o denli endişe duyuyordu. Duyuyordu ki "söyleyin Alişer'e buralara gelmesin, başka yerlere gitsin. Burada tim var deyin. Ne var sanki burada, burası hem ona, hem de bize dar gelir" diyerek, endişe ve korkularını dışa vurmadan durmıyorlardı. Bunun üzerine; "evet doğru" diyordu Alişer de "burası birilerine dar gelecek ve birileri gitmek zorunda kalacak. Ama o birileri asla biz değiliz. Onlar olacak, onlar" diyerek, kararlılığıyla halka daha da cesaret ve güven aşıliyordu.

Bir kış günü, Palu dolaylarında hareket halinde olan gerilla birliği bir çatışmaya şahit oluyor. O dönem Alişer, birlik içerisinde daha "asker" konumunda. Uzaktan çatışmayı seyrediyormuş. Çatışma, terk edilmiş bir boş komun etrafında siperlenmiş faşist devletin infaz mangaları, vurucu timler ile evin içinde kısıtlanmış 14 PKK'lı gerillalar arasında oluyormuş. Bu manzarayı gören Alişer, birlik komutanına "Ben yardıma gidiyorum" demiş. Ancak izin verilmemiş. İzin verilmemesine rağmen, silahını alıp gidiyor. Onun deyimiyle "O zaman, bugünkü gibi disiplin, misiplin yokmuş" Alişer'de arkadan timlere bir saldırıda bulunmuş ve yine onun deyimiyle "itoğlu itler, çil yavrusu gibi dağılmışlar" ve bu sayede 14 PKK'lıdan 5'i kurtulmayı başarmış. Ama o kurtulanlar, hiç bir zaman kendilerini kurtaran kahramanın Alişer olduğunu anlayamamışlar.

Ve yine bir gün, Palu'nun Baxin köyü civarında. Yine Alişer'in "asker" konumunda olduğu gerilla birliği, bir ihbar üze rine çembere alınmış ve çatışma çıkmış. İlk müdahaleyi yapan ve onun tabiriyle "düşmanın ilk koltuğuna çakan" o olmuş. Alişer bu ilk müdahale sayesinde beş yoldaşıyla düşman çemberini yararak kurtulmayı başarıyor. Bu çatışmada Kazım ÇELİK ve dört yoldaş şehit düşüyor.

Çevre halkı, çocuklar, işte Alişer'i ilk orada yakından tanıyorlar. Tavrını, kararlılığını, cesaretini orada görüyorlar işte o gün, bugündür, bu efsanelişmiş halk kahramanını, ne Kelebek

dağından, ne Ve Şin kalesi'nden, Berxo Boğazından, nede Kahasi yollarından silip atmak olanaksız hale gelmiştir.

O artık, Dersim, Diyarbakır, Bingöl, Erzincan, Elazığ, Artvin'de halkıyla et ile tırnak gibidir. Söküp atmak olanaksızdır. Et ile tırnak gibidir ki, biz çatışma gecesi, çatışmayı kendi evlerinin damında izliyen ve iki dizi üstüne çökerek "Alişer'i gelen kurşunlar bana gelsin" deyip ağlıyor, fiziksel özürü bir güney köylüsü. Ve yine öyledir ki, yaşlı güneyli amcanın, beyaz ordunun başçavuşuna "çıkın gidin buradan, siz Alişer'le başa çıkamazsınız" diyerek, duygularını açıkça ifadesi.

Şimdi gitseniz, Veşin Kalesine, Kelebek Dağına, Berxo Boğazına, Kelxasi yollarına, Murat, Peri Munzur suyunu, haykırarak "Alişer vurulduuu...!" diye bağırsanız; inandırabilirmisiniz? O dağların heybetini, bunların çapkusunu azaltabilir misiniz? İnandırabilir misiniz? Gözleri çapaklı yaşlı anayı, yaşlı çınar gövdeli amcaı, çiçeği burnundaki meyveyi, bıyıkları henüz terlemiş zayı, fiziksel özürü kirvemi, kelxasi yollarında kum taşıyan küçük Moskovalıları.

Bu kaçınç "vuruldu, kışıya, mız, şehidbiye" haberidir. gidiyor. Ve yine her defasında, ay ışıklı bir gecede, köpek havlamalarıyla uyanıp, tıklanan kapılarının ardındake "ana, Bawo, weyve...may, may, metersi...Çeberakı...ezo" diyen ses Alişer'in değilmiydi?

İnanırlarmı ki, şimdi gidip; "Alişer elinde bomba patladı, parça parça oldu. Hemde yanında KOMİSER ŞAHİN'le" demen. Yok kirvem, yok. Yok yoldaşım yok.

O her parça, her taraftan, daha nice doğ silsilelerini aşarak incek köylerine, bilirler. Bilirler onlar; "may, may, metersi, çeberakı" sesleri hiç kesilmeyecek. Ne zifiri karanlıklar, ne top bomba, kurşun, engelleyemeyecek bu sessleri.

Ve yine her defasında o çalacak, kapıları, karanlıktan ışığa süzülerek girecekler içeriye, umut yüklü, sevda yüklü, yarınlar yüklü ALİŞER/ALİŞER'ler.....

(ALİŞER/ TOPÇU)

DOĞAN KARADAĞ YOLDAŞIMIZIN ANISINA

KIZIL SELAMLAR

10.12.1992

FAŞİST DİKTATÖRLÜK İLERİCİ ARTVİN HALKINI SUSTURAMAZ!... SUSTURAMAYACAK!...

2. BÖLÜM

ARTVİN'DE ULUSAL BİLEŞİM:

Artvin halkının ulusal yapısını araştırdığımızda çok ilginç bir tabloyla karşılaşmaktayız. Tarihi biraz irdelediğimiz zaman resmi tarihin tersine gerçekler ortaya çıkmaktadır. Yöre halkına "değişik milliyetlerden Artvin halkı" demek zorundayız. Ancak, Osmanlı'nın İslami dinsel feodal zihniyeti, Hıristiyan dinsel feodal zihniyete karşı zoraki dayatılarak kabullendirmesi ve T.C.nin kurulduğundan itibaren asimilasyon ve Türkleştirme politikasını dayatması değişik milliyetlerden yöre halkını oldukça etkilemiştir. Halktaki genel kanı; Gürcülüğünde, Hemşinliliğinde, Lazlığında aslında Türklük olduğudur. Bir Gürcü Gürcülüğünü unutmamakta, hemde Türk olduğunu sanmaktadır. Yani bir Gürcü kendisini hem Gürcü olarak, hemde Türk olarak kabul etmekte, bunda da bir çelişki görmemektedir. Artvin halkının % 50 Gürcü'dür. % 20 Laz, %10 Hemşin, %10 Türk ve sünnileştirilmiş Alevi Türkmen ve %10 da Poşa, Çerkez, Kürt, Ermeni, Rum'dur. Asimilasyondan tam olarak nasibini alan Poşa, Çerkez, Kürt, Ermeni, ve Rum'lar anadillerini tamamen unutmuşlardır. Laz'lar ise bozuk Türkçe şiveleleriyle anadillerini konuşamayacak duruma getirilmişlerdir. Anadillerini kendi aralarında konuşan Hemşinli'ler Türkleştirme politikasından etkilendikleri için Türkçeyi anadilleri kadar iyi konuşmaktadırlar. Çoğunlukta olan Gürcülerin yarıya yakını anadilini unutmak üzereyken, diğer yarıdan biraz fazlası anadillerini halen muhafaza etmektedirler. Özellikle Borçka, Göktaş ve Şavşat'ın Meydancık nahiyesinde yaşamaya çalışan Gürcü milliyetine mensup halk anadillerini rahatça konuşmakta, bu arada Türkçeyi de oldukça iyi konuşabilmektedirler. Ancak yine de uğradıkları asimilasyon karşısında ulusal kültürlerini geliştirecek sürece girememişlerdir.

Osmanlı'nın ve T.C.nin işgal ettiği bir bölge olan Artvin'deki gerici toprak beyleri ulusal uyanışı örgütleyecek konumda olmadıklarından, ezilen ulus burjuvazisiyle en başından işbirliği içinde olmasından dolayı Türk ticaret (komprador nitelikte) burjuvasinin Türkleştirme politikasına, kısaca asimilasyona tam destek sağlamışlardır. Osmanlı dönemlerinde zoraki İslamlaştırılan değişik milliyetlerin toprak beyleri, saltanatları-

nı Bolşevikler'in Artvin'e kadar gelmeye başladıkları 1918 yılına kadar sırtlarını feodal Osmanlı merkezi gücüne dayayarak sürdürmüşlerdi. Dolayısıyla Kuvayı-Millie Türk komprador burjuvazisinin milliyetçi kemalist hareketini desteklediler. Bolşevikleri desteklemeleri kendi kuyularını kazmaları demektir.

ARTVİN'DE KÜLTÜREL YAPI

Artvin yöresinde yaşayan halk tam bir mozayiktir. Gerici feodal beyler ve egemen komprador Türk (ticaret) burjuvazisinin kültürü, 1950'den sonra daha çok emperyalist kültürle bir sentezlenme süreci yaşamaktadır. Artvin'de yaşayan değişik milliyetlere mensup halk karmaşık bir kültüre sahiptir. Bunda daha ziyade yöre halkına konuştuğu değişik dillerin sentezi ve her milliyete has geleneklerin artıklarının kaynaşmasının payı da söz konusudur. Azınlık milliyetlerin ana dilleri yasaklanmamış olmasına rağmen Türkleştirmeyi hızlandıracak, Türkçe eğitim veren okullaşmaya kemalist-faşist devlet en başından ağırlık vermiş ve vermeye devam etmektedir. 1970 yılından önce Meydancık, Borçka ve Göktaş'ın köylük kesimlerinde yaşayan yaşlılar Türkçeyi hiç konuşamamaktadırlar. Bugün ise, Gürcü milliyetine mensup halk Türkçeyi anadilleri kadar iyi konuşmaktadırlar.

Dillerinin % 20'si Ermenice olan Hemşinliler artık anadilleri kadar Türkçeyi konuşabilmektedirler. Geçimlerini çobanlık, kamyonculuk ve çay tarımı yaparak sağlamaya çalışan Hemşinliler, Osmanlı döneminde İslamlaştırılmış Ermenilerle, Lazların kültürel kaynaşması, aynı feodal iktisadi yaşam içerisinde nerdeyse birleşmiş bir milliyet olarak, Rumlardan kısmen arındırılan Trabzon, Rize ve Arvin'in sahil ve sahile yakın bölgelerine yerleştirilerek sağlanmıştır. Bugün Hemşinlilerle, Lazları birbirinden ayırdetmek bir fark dışında olanaksızdır. Hemşinliler anadillerini rahatça konuşurken, Lazlar unutmak üzeredir.

Böylesine bir süreçten sonra ulusal kimliklerini muhafaza ettiklerinden sözetmemiz oldukça zordur. Türk milliyetçiliği devletin zorlamasıyla güçlendirilmeye çalışılıyor. 1980 öncesi devlet destekli sivil faşist hareket genelde Karadeniz bölge-

sinde, özelde ise Artvin'de büyük bir şamar yemiştir. Bundan ders alan faşist devlet bu sefer, yani 12 Eylül A.F.C.'dan sonra azınlık milliyetlerin yaşadığı ve Türk, Kürt ve diğer azınlık milliyetlere "Türk-İslam" senteziyle yaklaşmaktadır. Eğitim, öğretim ve kültürel yayınlar "Türk-İslam" sentezini işlemektedir. İşte Laik Cumhuriyet dedikleri bundan ibarettir. Değişik azınlık milliyetlere mensup Artvin halkı T.C. tarihi boyunca milliyetçi düşünmemiştir. Faşist düşüncelere karşı gelmiştir. Değişik milliyetlere mensup Artvin halkı Osmanlı'nın son yılları haricinde bir bütün olarak yaşamı, içiçe geçmiş, kaynaşmıştır. T.C.'nin asimilasyon uygulamaları başarı kazanmışsa da, varolan ulusal bilinçleri ve kültürleri tümüyle tüketilememiştir. Giyim, kuşam, halk sanatları, folklörü, gelenek ve görenekleri, dilleri, egemen Türk kültürü ve dilinin etkisiyle yeni bir ortak kültür meydana getirmiştir. Tabiki bu kemalist-faşist T.C. devletinin temsil ettiği Türk komprador burjuvazisi ve toprak ağalarının iradi ve isteyerek başardığı bir durum değildir. Değişik azınlık milliyetlerin Artvin'de asimilasyondan arta kalandırsel, kültürel özelliklerinin kaynaşmasının, Türkleştirme politikasıyla harmanlanması sonucunda ortaya çıkan bir durumdur. Bu durum, bir bakıma egemen sınıflar için başarı sayılırsa, bir bakımda Türk şövenizmini kafalara tam enjekte edemeyişini gözönüne aldığımızda başarısız kaldığını söyleyebiliriz. Özellikle devlet desteğinde 1972 yılından itibaren güçlendirilmek istenen sivil faşist harekete küçük-burjuva "Devrimci Yol" önderliğinde gelişen halk hareketi darbeler vurmıştır. Küçük-burjuva "Devrimci Yol" önderliği etrafında kenetlenen kitleler, 1977'den sonra Artvin'de sivil faşistlerin barınmasını engellemiştir. Sivil faşistler Artvin'e giremez olmuşlardır. Gerçi bu uzun sürmemiş, 12 Eylül 1980 A.F.C.'den sonra süreç tersine dönmüş kemalist-faşist askeri cunta ve devamı olan iktidardaki hükümetler ülke genelinde olduğu gibi Arvin'de de tüm bürokratik kadroları, Artvin'e giremeyen sivil faşistlerle doldurmuşlardır. Artvin'in ilerici halkından korkan komprador burjuvazi ve toprak-ağaları, aracı-tefeciler bununlada yetinmeyerek, "Türk-İslam" sentezine uygun gerici, fanatik dinci kadrolarla takviye ederek, özellikle gençlik (öğrenci gençlik), ortaokulda okuyan çocuklar üzerinde büyük etkiler yapmaya çalışıyorlar. İlerici, aydın, devrimci, demokrat ve sosyal-demokrat kitlelerin partimiz TKP/ML öncülüğünde devrimci mücadelesi örgütlenemediği sürece faşist-gerici çabalar egemen sömürücü sınıfların çıkarlarına uygun, fakat halkımızın aleyhine gelişecek sonuçlar doğurdu ve doğurmaya devam edecek. Bu olumsuz durumu bertaraf edebilmek bugün ivedi olarak önümüzde durmaktadır. Partimiz etrafında bütünleşerek, kitleleri eğiterek kötü gidişe dur diyebilir ve ileriye doğru atılım yapabiliriz.

ARTVİN'DE SOSYAL YAPI

Artvin halkının % 95'i okuma-yazma biliyor demek oldukça zordur. Yaptığımız bir araştırmaya Artvin'de yarı-feodal niteliği açıkça sergilemektedir. Kemalist-faşist T.C.'nin açtığı okuma-yazma kurslarına devam eden ve sadece okur-yazar belgesi alan çoğu kadın Artvin halkının bu kesimi de bu orana dahil edilmiştir. Oysa bu belgeyi alanlar gazete bile okuyamamaktadır. 7 yaş üzerinde yaptığımız bir araştırmanın sonuçlarını aşağıda veriyoruz.

Okuma-yazma oranı:

- % 7 Üniversitede okuyanlar ve mezunları.
- % 5 Okuma-yazma bilmiyenler.
- % 10 Okur-yazar.
- % 33 İlkokul öğrencileri ve mezunları.
- % 45 Ortaöğretim öğrencileri ve mezunları.

- *- % 7 oranındaki Üniversite öğrencileri ve mezunlarının mesleklere göre dağılımı;
- % 40 Resmi kuruluşlarda çalışanlar.
- % 20 Öğretmen.
- % 20 Özel iş yeri açanlar (Mühendisler, Muhasebeciler vs.)
- % 16 Üniversite diplomalı işsizler
- % 4 Üniversite öğrencileri.

- *- % 45 oranındaki Orta öğretim öğrencilerinin ve mezunlarının mesleklere göre dağılımı.
- % 20 Orta öğretimde okuyan öğrenciler.
- % 20 İşsizler.
- % 20 Hemşire, ebe, sağlık memuru, teknik lise mezunu, teknik personel, devlet ve özel kuruluşlarda çalışan memurlar.
- % 10 Çay, kereste, bakır fabrikalarında, resmi kuruluşlarda çalışan işçiler.
- % 10 Küçük çapta tarım ve hayvancılık yapan köylüler.
- % 10 Öğretmen lisesi mezunu öğretmenler ve emeklileri.
- % 5 İnşaat işçileri ve hamallar.
- % 3 Küçük esnaf.
- % 2 Büyük esnaf, aracı, tefeci, acenta takımı.

*- % 33 İlkokul öğrencileri ve mezunlarının mesleklere göre dağılımı:

- % 8 İlkokul öğrencileri
- % 20 Çay kereste, bakır fabrikalarında, resmi kuruluşlarda çalışan işçiler.
- % 20 Yarı-proleter, Yarı-köylü orman köylüleri.
- % 20 Küçük çapta tarım ve hayvancılıkla uğraşan köylüler.
- % 20 İşsizler
- % 10 Emekliler.
- % 2 Resmi kuruluşlarda çalışan hizmetliler (Hademe, odacı, çaycı)

*-% 10 Okur-yazar olarak adlandırılanların mesleklere göre dağılımı.

- % 60 Ev kadını. Ev kadınları eşleri tarafından küçük çapta tarım ve hayvancılık işlerinde çalıştırılırlar.
- % 20 Yaşlılar (yastılık aylığı alanlar)
- % 10 İşsizler
- % 6 Emekli işçiler
- % 4 Dilenciler

*- % 5 Okuma yazma bilmeyenlerin mesleklere göre dağılımı:

- % 50 Ev kadını. Yine eşleri tarafından küçük çapta tarım ve hayvancılık işlerinde çalıştırılırlar.
- % 30 Yaşlılar (yastılık aylığı alanlar)
- % 15 İşsizler ve bakıma muhtaç olanlar.
- % 5 Dilenciler .

Okuma-yazma oranları içerisinde kadının yeri;

- % 7 Üniversite öğrencileri ve mezunları içerisinde
- % 70 Erkekler. % 30 Kadınlar.
- % 45 Ortaöğretim öğrencileri ve mezunları içerisinde.
- % 75 Erkekler. % 25 Kadınlar.
- % 33 İlkokul öğrencileri ve mezunları içerisinde.
- % 23 Erkekler. % 77 Kadınlar.
- % 10 Okur-yazar içerisinde.
- % 20 Erkekler. % 80 Kadınlar.
- % 5 Okuma-yazma bilmeyenler içerisinde.
- % 15 Erkekler. % 85 Kadınlar.

Bu tabloya iyi baktığımızda yarı-feodal niteliğin ve yaşam biçiminin, kadınların geri konumunun eğitimdeki payını rahatlıkla görmekteyiz. Öğretmenlerin büyük bölümü 12 Eylül'le birlikte ya gözaltına alınmış, tutuklanmış, ya açığa alın-

miş, yada sürgün edilmiştir.

ARTVIN'DE DEVRİMCİ HAREKETLERİN GELİŞİMİ

1950-1960'lı yıllarda öğretmenliğe başlamış öğretmen lisesi mezunu öğretmenler ise, bugün ya emekli olmuş, yada olmaktadır. 1923 ile başlayan toprak beylerinin bürokratlaşırılmasına aracı-tefecici-acentacı-faizci bezirganlığa dönüştürme ve palazlama çabasına paralel olarak bu öğretmenlerde birer küçük burjuva aydını karakteri kazanarak çarpık gelişimin toplumsal ilerleme misyonerliğine soyunmuşlardı. Çarpık iktisadi gelişim içerisinde ilerici ruha sahip öğretmen hareketinin ilericiliği anti-feodal, anti-emperyalist olmasının ötesinde değildi. Gerçi bu kadar bile patron-ağa devletinin rahatsız olmasına yetecek kadar büyüktü. Bu öğretmen hareketi 1972'de devlet desteğinde başlatılan sivil faşist hareketin ilk hedefiydi. Devlet desteğinde geliştirilen ve korunan sivil faşistler ilk etapta birer küçük-burjuva aydını olan öğretmenlere saldırılar düzenlemeye başlamıştı. Artvin'deki sivil faşistler ilk olarak TÖB-DER'li öğretmen Hasan Şimşek'i 1974 yılının sonunda Şavşat'ta katlettiler. Bunu diğer öğretmenlere yönelik saldırılar izledi. Patron-ağa devleti bu cinayetlerde "tarafsız" gözükmeye çalışırken, aslında el altından her türlü desteği sürdürüyordu.

Her olaydan sonra, faşist devletin gerçek yüzü ortaya çıkıyordu. Cinayetlere, katliamlara duyarsız ve kayıtsız kalan (Doğası gereği) kemalist-faşist devlet özelde öğretmenlerin ve tüm Artvin halkının tepkilerini yükseltiyordu. İşte böylesine bir ortamda THKP-C'nin devamı olduğunu söyleyen Dev-Genç, 1976 yılında "Devrimci Yol" dergisiyle birlikte Artvin'de çalışma başlattı. İlk etapta çalışmalarını anti-sivil faşist mücadele, temeli üzerinde yürütülen "Devrimci Yol" sivil faşistlere karşı pratik silahlı mücadele hattını, öğretmenlere karşı gelişen sivil faşist saldırılar ortamında oturtmakta hiçte zorlanmadı. Küçük-burjuva öğretmen kitlesini bu durumdan dolayı rahatlıkla "Devrimci Yol" etrafında örgütlü konuma yükseltmeyi gerçekleştirdiler. Silahlı anti-sivil faşist mücadele öğretmen kitlesini "Devrimci Yol" etrafında kenetlerken, öğretmenlerin devrimci öğrenci hareketine ivme kazandırmasına neden oldu. 1977'den sonra "Devrimci Yol" örgütünün radikal silahlı mücadelesinin kadrolarını öğrenci gençlik oluşturmaya devam etti. Silahlı mücadelenin sivil faşistlere karşı yoğunlaştırılması, 1977-1980 arası yaşanan süreçte öğretmen, gençlik, köylü kitlesinin patron-ağa devletini hedef alan hareketini doğurdu. 1977'den sonra Artvin'e sivil faşistler giremez olmuştu. "Devrimci Yol" örgütü ekonomik, demokratik talepler çerçevesinde Artvin halkını sokaklara dökabiliyordu.

Burada önemle üzerinde durulması gereken Mao Zedung yıldıaşın formüle ettiği "İktidar namlunun ucundadır" düşüncesinin hayat bulması olmuştur. "Devrimci Yol" u kitleselleştirmede belirleyici etken, verilen silahlı anti-sivil faşist mücadeledir. Bu kitleselleşmede diğer etkenlerin varlığını yadsımıyoruz. Ancak belirleyici olanın silahlı mücadele olduğunu söylüyor, bu silahlı mücadeleyi de halk savaşının bir parçası olan köylü gerilla savaşıyla bir tutmuyoruz. Yinede salt anti-sivil faşist mücadelede kullanılan silahın bile bir örgütü götürdüğü kitlesellik boyutuna baktığımızda, bugün, partimiz TKP/ML'nin köylü gerilla savaşındaki ısrarının doğruluğuna daha sıkı sarılıyoruz. Bugün, yani 1992 yılında birçok "DY" çevresinden insanların silahlı mücadeleyi bazen gerekli, bazen gereksiz olarak görmelerini anlamak oldukça güçtür. Gerçi "Devrimci Yol" Mao Zedung'un Marksizm-Leninizme nitel katkılarını kabul etmiyor. Mao Zedung düşüncesini küçümse-

yen D.Y'nin ideolojik çizgisi modern revizyonizmin batağında dümensiz bir gemiyi andırıyor. Sosyalizmin değil, modern revizyonizmin çökmesiyle birlikte D.Y'un dümensiz gemisi iyice bataklığa gömüldü.

Kültüründe, siyasal yapısında, ekonomisinde yarı-feodal, yarı-sömürge karakter taşıyan, bir ülkede değişik sınıf çelişkilerinden söz etmek durumundayız. Ancak, biz komünistler temel çelişkiyi iyi belirleyip, çözümüyle birlikte tali olan çelişkileri de temel olanla birlikte çözer ve somut duruma uygun taktiklerle ve stratejiyle hareket ederiz. ML-MZD bilimiyle donanmış bir komünist parti de bu çelişkilerin tali olanlarını hiçbir zaman gözardı etmez. Ancak proletarya dışında diğer ara sınıf ve tabakaların aydınlarının peşinede takılmaz. Bu çelişkilerden yararlanarak proletaryanın önderliğinde gerçekleştirilecek insanlığın kurtuluşu altınçağ mücadelesinin gelişimi yönünde ezilen sınıf ve tabakaları sosyalizm bayrağı altında toparlar. "Tilkinin dönüp dolaşıp geleceği yer kürkçü dükkanındır" özdeyişine defalarca hayat bulduran her türden ulusal, orta ve küçük-burjuva önderliklerin eninde sonunda pes edeceğini bilen komünistler, ülkede emperyalizmin fiili veya gizli işgal dayatmalarının sonucunda oluşan ulusal ve sosyal çelişkilerin çözümü için soyunan değişik sınıf katmanlarını, değişik milliyetlerin ulusal, orta ve küçük burjuva aydınlarının önderliklerinde gelişecek hareketlerin varolacağını bilir. Bıçağın kemiğe dayandığı bazı zamanlarda halk kitleleri bu önderlikler etrafında kolayca kenetlenir. Ancak, bu önderlikler ya bu halk kitlelerini aslında çözümsüzlük olan reformist düzen içi çözümlerle pasifize eder, yada iktidara yerleştikten sonra sosyalist uygulamalardan ödün vere vere iktidarı burjuvaziye, yani emperyalizme teslim eder. 1970'lerden başlayarak yükselen anti-feodal demokratik öğretmen hareketiyle bütünleşen D.Y örgütü de küçük-burjuva çizgisiyle önderliğe soyunmuş, kısa zamanda da ulaştığı kitlesellik boyutuyla ülkede hatırı sayılır bir önderlik durumuna yükselmiştir. Daha öncede belirttiğimiz gibi bu kitlesellik boyutuna gelmelerinde en belirleyici etken sivil faşistlere karşı verdikleri silahlı mücadeleleridir. Küçük-burjuva çizgisiyle D.Y 12 Eylül A.F.C.'sine karşı savunmadan öte bir direniş gösteremediler. Dahada kötüsü yapı olarak dağılıp gittiler. Şimdi ise reformizme oynuyorlar. Her milliyetten emekçi halkımızı kandırmaya çalışıyorlar. Bugün; dönemin D.Y'u etrafında kenetlenmiş öğretmenlerinden ve birçok kadrosundan gördüğümüz olumsuz davranışlar ve karalamalar birer duyarsızlık örnekleridir. Halk kitlelerinin bu insanlara aydın gözüyle bakmasının zamanı çoktan geçmiştir. Özelde Artvin bölgesinde, geçmişte ve halen bugün aydın imajı yaratan bu insanlar, şimdi faşist T.C.'nin uyguladığı baskı, sömürü ve katliamlar karşısında sessiz kalarak düşmanı onaylamış oluyorlar.

Devam edecek

TMLGB 1. KONGRESİ BAŞARIYLA SONUÇLANDI!

Partimiz TKP/ML'nin komünist Gençlik Örgütü TMLGB; bütün zor şartlara rağmen, Modern-Revizyonizme, Troçkizmme, Oportünizme kısacası bütün marxizm düşmanı ideolojik akımlara büyük bir şamar indirerek 1. Kongresini başarıyla sonuçlandırdı. TMLGB'nin kongresi, TMLGB bünyesinde örgütlü olan komünist gençleri partimizin merkezi görevi olan KSİ'ler için Köylü Gerilla Savaşında daha ileri mevzilerde çok yönlü bir mücadele için daha bir dinamik, daha canlı ve atılan duruma getirmiş. TMLGB'nin 1. Kongresini selamlıyor ve kararlarının bir kısmını yayınlıyoruz. İKK Yazı Kurulu

KARAR : 1

Kongremiz sağ ve soldan yorumlara dikkat çekerek salt kongremiz açısından değil faaliyetimizin esas çalışma ve aşamaları açısından ÜYELERİMİZİN SİLAHLANDIRILMASI, ORGAN TOPLANTILARININ SİLAHLI YAPILMASI VE DÜŞMANLA SON KURŞUNUNA KADAR ÇATIŞILMASINI PRENSİP OLARAK KABUL ETMİŞTİR. BU İLKE ORGAN TOPLANTILARININ YANINDA TEK TEK DURUMLARDA DA DÜŞMANIN SIYASAL KİMLİĞİMİZE YÖNELİK OLARAK SALDIRMASI DURUMUNDA UYGULANCAKTIR.

KARAR : 5

Partimizin birliği ilkeli ve ML'dir. Dünya ve ülke açısından tarihi öneme sahiptir. Birliğin gerçekleşme biçimine yönelik olarak getirilen eleştiriler ayrıntıdır. Esas yan ilkeli ve olumlu olmasıdır. Birliğin karakterinin ML olmasıdır. TMLGB alanında da demokratik bir işleyiş ve ruh birliği içerisinde kongre örgütlenmiştir. Her iki alandan da tasfiyeye yönelik hiçbir anlayış ve uygulama olmamış, ruh birliği egemen olmuştur. GK'nın kongre öncesi yayınladığı genelge onaylanmıştır. Birliğe karşı ortaya çıkabilecek düşüncelere yapıcı temelde eğitme, sorunu örgüt dışına çıkararak tavırlara disiplin tavrı geçerli olacaktır.

Kongremiz P.mizin içinde bulunduğu durumu da tartışarak kendi açısından görebildiği eksiklere dikkat çekmiştir. Ancak P.mizin kimi eksikliklerini fırsat belleyen tüm anti-ML akım ve kişileri de uyararak, Partimiz TKP/ML'ye güvenimizin tam olduğunu, onun ışıltılı otoritesinin faaliyetimizin tartışmasız yegane çıkış yolu olduğunu belirterek, Parti düşmanı akımların iştahını kursaklarında bırakmıştır.

KARAR : 6

Parti MK-ÖB'nin ve GK'nın hizi-be karşı aldığı tavır doğru görüldü. GK'nın 17. Toplantısında kendi eksiklerine ilişkin getirmiş olduğu tavrı doğru görüldü. Hizip küçük-burjuva kariyerist ve yıkıcı olarak bir kez daha mahkum edildi.

KARAR : 7

Gençlik Komitemizin faaliyeti değerlendirilerek esasta başarılı bulundu. Hizibin bu konudaki iddia ve önderliğe ilişkin getirmiş olduğu güvensizlik bu kararla aynı zamanda mahkum oldu.

KARAR : 8

Öğrenci gençlik hareketine önderlik bizim tarafımızdan yaratılacaktır. TMLGB bugün pek çok örgütten ileri olmasına karşın, gençlik hareketinin önderliğine gelebilmiş durumda değildir. Ki, bu noktada hiçbir örgütsel tek başına bu işlevi yerine getirememektedir. TMLGB ideolojik-siyasi kapasite ve örgüt güç açısından en güçlü gençlik teşkilatı olmaya adaydır. Bu işlevini önümüzdeki dönemlerde aktif olarak yerine getirmeye çalışacaktır.

KARAR : 13

"Komsomol mücadele, çalışma ve örgüt anlayışı üzerine" GK'mızın koyduğu perspektif onaylandı. Özellikle son dönemde pekçok gençlik teşkilatında, parti örgütünden bağımsızlık düşüncelerinin boy verdiği bir süreçte, TMLGB, KP'nin ideolojik-siyasi otoritesini kayıtsız-şartsız kabul ederek küçük-burjuva saf demokrasi anti-ML anlayışlarına bir darbe vurdu.

KARAR : 14

GK'mızın hazırladığı TMLGB program ve tüzüğü onaylandı. Böylelikle TMLGB Bulgaristan'da devrim öncesi kurulup, kısa bir süre sonra kaldırılmasıyla, devrim öncesi komsomol örgütlenmesinin tarihte ilk ve yaşayan tek örneği olarak ülkemiz sınırlarının dışında, uluslararası Komünist Gençlik Hareketlerine bir esin ve çıkış kaynağı olmuştur. Bugün dünyada devrim öncesi varolan tek komsomol olma şerefini TMLGB'miz program ve tüzüğünü resmileştirerek taşımaktadır.

KARAR : 19

DKÖ'lerde ilke sorununu ele alan Kongremiz; bu sorunu yanlış kavrandığı görüşünü ortaya koydu. DKÖ'lerin ilkelere doğrultusunda mücadeleye sevk edilmesi yanlış değildir. Bu nokta reformistlerle aramızda kalın bir ayrımdır. Yanlış kavranan bu yönlendirmenin mekanik tarzda ele alınmasıdır. Mesele ilkelerin ruhu üzerinde şekillenen, her KÖ'nün fa-

aliyet alanını kucaklayan, demokratik devrimin özgün alanlara ilişkin alternatif çerçevesinde ortaya konmalıdır. (söz gelimi Üniversite alanı ise DHÜ programı vb) Kongremiz TMLGB dahil, diğer gençlik teşkilatlarında bu ortak yanlına işaret ederek, tüm devrimci gençlik teşkilatlarına ilkelerinin ruhu üzerinde şekillenen özgün-alana ilişkin programların ortaya konulması çağrısı yaparak, "ilke" yarışına son verilmesini talep etmektedir.

KARAR : 23

Kongremiz, P/A faaliyetini yönetici organlarda ihtisaslaşma olarak organ iç örgütlenmesinde ele alınabileceği, ancak bu P/A faaliyetin icrasını o alandaki örgütlenme faaliyeti yürütenlere ait olduğunu karar altına almıştır.

KARAR : 24

Kongremiz, tüm örgütün yarı-askeri bir çizgide hareket etmesini tespit etmiştir. Gündeme, devrimci duruma, siyasi gelişmeler vb. paralel olarak siyasal A/P'nin yanında sabotaj, cezalandırma vb. yönlü silahlı eylemlerinde yapılması, bunun salt askeri komitelerin değil, örgütün tümünün yapmasını kararlaştırmıştır. TMLGB'nin yarı-askeri niteliğini ortaya koyarak, kongremiz devrimci-demokrat gençlik teşkilatlarıyla arasına kalın bir ayırım çizgisi daha çekmiştir.

KARAR: 30

TMLGB'mizin bugünlere gelişinde canlarını vererek şehit düşen ilk genel sekreteri İsmail ORAL (Parti Kadrosu), GK üyeleri Tuncay ÇARIKÇIOĞLU (Parti MK üyesi), Hasan ALTUNBAŞ (PÜ) ve ayrıca Ayhan ALTUNTAŞ, Halil ERCİYAS, Ahmet ŞAHİN, (kuruluş sürecinde ilk şehidimiz) Yılmaz TALAYHAN, Medet HOŞAFÇI, Naki GÖKSU, Yusuf EKİCİ, Haan DEMİR, Yılmaz SAĞDIÇ, Akın (Kod adı) Haydar (kod adı) yoldaşlar TMLGB onur üyeliğine seçildiler.

Kongremiz bunların dışında yukarıdaki gündem ışığında bir dizi temel siyasi sorunu ele alarak karara bağlamıştır. Bu konudaki yazıları ileriki sayılarımızda okuyucularımıza iletacağız.

Kongremiz düşmanın burnunun dibinde tamamlanarak aldığı siyasi kararların yanında özellikle, "055 ihbarlarıyla her yanın kontrol altında tutulduğu" yaygaralarını da çürüterek, bu açıdan da düşmana ağır bir şamar indirmiştir.

GERİLLA SAVAŞININ SİYASAL ÇİZGİSİ

II. BÖLÜM

- Halk savaşı, silahsız ve örgütsüz bir halkın, silahlı ve örgütlü güçlü düşmanlarını yenme yolu ve sanatıdır. Halk Savaşı, uzatmaktan ve yaymaktan yanadır, düşman ise kısa zamanda savaşı bitirmeyi amaçlar. Çünkü halkın savaşının temel özelliği, güçlü düşmanı yıpratmak, parça, parça yok etmek ve bu mücadele içinde halk ordusunu adım adım güçlendirmektir.

-Halk savaşı'nın temel stratejisi, kırık bölgelerde kurtarılmış alanlar yaratmak, buralarda devrimci halk iktidarının temellerini atmak; bu üslere dayanarak uzun süreli yıpratma savaşını yurt sathına yaymak; giderek şehirleri kırlardan kuşatmak ve iktidarı böylece parça parça ele geçirmektir. Ülkemizde kurtarılmış alanlar -Kızıl Siyasi İktidarlar- yaratılabilmenin ve yaşatabilmenin objektif koşulları mevcuttur. Bunlar;

- a) Sağlam bir kitle temeline sahip geri kırık alanların varlığı,
- b) Bu bölgelerin kendi kendine yetecek bir ekonomik temele sahip olması,
- c) Arazinin askeri harekate elverişli olması,

- Halk Savaşı, yalnızca askeri bir strateji değildir. O, aynı zamanda ülkemizde, emekçi kitleleri örgütlemenin, siyasi eğitiminden geçirmenin ve iktidarı tüm ülkede ele almaya hazırlamanın yoludur. Halk Savaşı, yıpratma savaşının, üretimle, eğitimle, siyasi iktidarı kullanma ile pekiştirildiği ve kaynaştırıldığı topyekün bir faaliyettir. Dolayısıyla halk ordusu da salt askeri hareket yapan bir örgüt değil, partinin önderliğinde kendi kendini siyasi açıdan eğiten, üretime katılan, köylüleri toprak devrimine seferber eden ve Kızıl Siyasi İktidarı alanlardan halkın yeni demokratik toplumun ilk örneklerini kurmasına yardım eden bir kitle örgütüdür.

- Halk Savaşı üç stratejik dönemden oluşur: Birinci dönem, stratejik savunma dönemidir. Bu dönemde henüz halkın silahlı gücü oluşma aşamasındadır ve düşmanın ağır bir baskısı altındadır. Bu dönemde stratejik savunmada esas olan taktik saldırılardır. Ordunun örgütlenme biçimi gerilla birlikleri ve askeri faaliyetin biçimi de gerilla savaşıdır. Parti önderliğindeki halk ordusunun ilk çekirdekleri, gerilla mücadelesi içinde zayıftan güçlüye, küçükten büyüğe doğru güçlenerek, düşmandan aldıkları

la silahlanacak gerilla üs bölgeleri kuracak, buralarda köylüleri milisler şeklinde ve savaşın ihtiyaç duyduğu diğer örgütlü biçimleri içinde örgütlenecek, karşı-devrimci otoriteyi sarsıp yerine devrimci otoriteyi tesis etmeye başlayacaktır. İkinci dönem, stratejik denge dönemidir. Bu dönemin özelliği, devrim ile karşı-devrim arasındaki stratejik güç ilişkisinin bir denge durumuna ulaşmış olmasıdır. Bu dönemde gerilla üst bölgeleri kurtarılmış alanlara dönüştürülmüş, bu alanlarda işçi-köylü temel ittifakına dayanan halk iktidarları kurulmuş, toprak devrimi gündeme getirilmiş, halkın iktisadi faaliyeti yeniden örgütlenmiştir; halk ordusu, gerilla birliklerinin yanısıra düzenli orduya dönüşmeye başlamış ve savaş biçimi de, gerilla mücadelesiyle düzenli birliklerin hareketinin birleştirildiği bir oynak savaş haline gelmiş olacaktır. Üçüncü dönem, stratejik saldırı dönemidir. Bu dönemde, uzun süreli savaş içinde inşa edilen halk ordusu, düşmana karşı stratejik üstünlük sağlamıştır. Ve kızıl siyasi iktidar alanlarına dayanarak, karşı-devrimin yuvalandığı şehirleri kuşatma altına almıştır. Kurtarılmış alanlarda, Devrimci Halk Cephesinin iktidar aygıtları olarak Demokratik Halk Devleti önemli bir deney birikimine sahip olmuş, toprak sorunu çözülmüş ve

yeni iktisadi düzenin temelleri atılmıştır. Parti, düşmanın elindeki şehir ve alanlarda ayaklanmalar düzenlemek ve iktidarı tüm ülkede ele almak uğraşı içine girmiştir.

- Halk Savaşı kuşkusuz burada ana hattı koyulan gelişme sürecindeki gibi düz bir hat izleyemeyecektir. İnişler ve çıkışlar, ileri atılımlar ve geri çekilmeler, yenilgiler ve zaferler şeklinde zor ve uzun bir mücadele olacaktır. Bu zorlu mücadelenin zaferinin garantisi, proletarya partisinin önderliğidir. Bu önderlik sayesinde ki, halk sınıfları arasındaki ittifak ilkeli bir temelde sürdürülebilir; savaşın kazanımları siyasi ve iktisadi kazanımlara dönüştürülebilir. Savaşın somut gelişme biçimine göre gerilla savaşı, ayaklanmalara kadar çok çeşitli mücadele biçimleri en iyi şekilde kullanılabilir, kitlelerin siyasi ve kültürel eğitimi ilerletilebilir; kısacası savaş içinde yeni bir toplum yaratılabilir. Partinin önderliği olmadığı takdirde, savaşın zafere ulaşması, ulaşsa da emekçi sınıfların, zafere meyvelerini siyasi ve iktisadi alandaki kazanımlarla dönüştürülmesi imkansız olacaktır. Ezilen halkların yüz yıllardır süre gelen pratiğinden edindiğimiz ders budur.

Savaş siyasetin silahlarla sürdürülmesinden başka bir şey değildir. Savaşa siyaset yön verir ve siyasetin kumandası altındadır. Genelde halk savaşı

ve bugünkü uygulanış biçimi olan köylü gerilla savaşımızın siyasal çizgisi, biraz önce özetlemeye çalıştığımız amaç ve hedeflerimize varmak için uygulanan politikanın bugünkü biçiminden başka birşey değildir. Savaş hangi boyut ve biçimde olursa olsun bizim için bir amaç değil, bir araçtır. Demokratik halk iktidarını kurmak için uygulanan bir araç, bunun ön aşamaları olan kızıl siyasi iktidarlar yaratmanın bir aracı.

Her savaşın bir siyaseti vardır. Siyasetsiz savaş olmaz. Nasıl bir savaş, sorusuna cevap verebilmek için savaşa neden olan politikaya bakmak, incelemek gerekir. İşte o zaman savaşın nasıl bir savaş, yani emperyalist ve gerici bir savaşımı, yoksa ilerici bir savaşımı veya haklı bir savaşımı, yoksa haksız bir savaşımı olduğu ortaya çıkar. Hiç kuşku yok ki, bizim savaşımız haklı ve ilericidir. Çünkü ezilen bir sınıfın, ezen ve sömüren sınıflara karşı mücadelesini ifade etmektedir.

Siyaset ekonominin yoğunlaştırılmış ifadesidir. Her şeyin özünde doğru veya yanlış haklı veya haksız, ilerici veya gerici bir siyaset vardır. Ve "siyasi çalışma bütün çalışmaların can damarıdır." Silaha siyaset kumanda etmelidir. Siyasetin kumanda etmediği silah sahibini vuran bir silahtır. Ele alınan silahın güçlü olup olmadığı esas olarak silahın niteliğine bağlı değil, silaha kumanda eden, siyasetin haklı ve doğruluğuna bağlıdır. Çünkü her şeyi eninde sonunda siyaset belirler. Siyasetin gücü ise, onun doğru ve haklı olmasından ileri gelir. Bunun için biz diyoruz ki, SAVAŞIYORUZ KAZANACAĞIZ, çünkü doğru yoldayız ve HAKLIYI temsil ediyoruz.

"Bir devrim savaşı, yalnızca yıkacağı düşmanın üstünde değil, esenliğini bozucu öğelerden kurtardığı kendi saflarımız üstünde de bir panzehir gibidir. Her haklı devrim büyük bir güçtür." (Mao, C.2. Savaş ve Strateji Sorunları makalesi) Gerçekten de böyledir. Dünya devrim tarihi tecrübeleri bize bunun hep böyle olduğunu gösterdi ve göstermeye de devam ediyor. İşte devrimin yıkıcı etkilere sahip olması da buradan ileri geliyor.

Savaş sadece silah kullanmak değildir, savaş daha iyi düşünebilmektir. Bu da bir düşünce savaşıdır. Savaşı silahla savaş alanlarında kazanmadan önce düşünce düzeyinde kazanmak gerekir. Bu şu demektir. Düşüncelerimizin doğru ve haklı olması somut şartların somut tahliline dayanması ve bilimsel olması. Savaşı düşüncede kazanmak, bu düşüncelerin doğru ve haklı olduğuna kitlelerin inanması ve ondan sonra şiddet temelindeki savaşa girmesi değildir. Bu, asla böyle anlaşılmalıdır. O anlayış devrimci değil, devrimi engelleyen bir anlayıştır. Savaşı düşüncede kazanmak ve

daha iyi düşünebilmek, düşmanın düşüncesini, strateji ve taktikleri boşa çıkaracak, onların üstesinden gelebilecek ve sonuçta zaferle sonuçlandırarak düşünce üretme, strateji ve taktikler geliştirebilmek ve bunları hayata uygulamanıyol ve yöntemlerini bulmak demektir. Bu ise, **SIYASETTİR.**

Siyasi ve askeri mücadele birbirinin karşıtı değil, birbiriyle sıkı bir diyalektik bağ içinde hareket eden, birbirini etkileyen, geliştiren bir şeydir. Biri diğerrinin varlık nedeni ve sebebiyken, diğerrisi de onun sonucu ve uygulanma aracıdır. "Siyasi mücadelenin temel amacı, halkı seferber etmek ve örgütlemek düşmana karşı mücadele biçimlerinde ona yol göstermek, aynı zamanda bu mücadeleleri askeri mücadeleyle sıkıca birleştirmek ve direnişin en büyük zaferler kazanmasına yardımcı olmaktır." "Askeri mücadelenin temel amacı, düşmanın askeri kuvvetini tahrip etmek, halkı savunmak, halkın sevgisini kazanmak, siyasi mücadeleyle direnişte en büyük zaferleri kazanmasına hizmet ve yardım etmektir." (Vo Nguyen Giap. vietnam Halk Savaşının Zaferi. Sf. 50)

Görüüleceği gibi birbiriyle ne kadar çok sıkı ilişki içinde. Bu sorun iyi kavranmazsa, teori ile pratik birleştirilemez. Diğer yandan, arasındaki diyalektik kavranamazsa, ya salt siyasete önem veren bir anlayış ve lafazanlık ortaya çıkar ve reformizme düşülür, ya da salt askeri mücadeleye önem veren bir anlayış, yani salt askeri bakış açısı ortaya çıkar. Onun için yürüttüğümüz mücadelenin nasıl bir mücadele olduğunu mücadeleye yön veren siyaseti ve aralarındaki bağı çok iyi kavramamız gerekir. Kavranamazsa, dediğimiz gibi yanlış bir çizgiye kaymak kaçınılmaz olur.

Genelde halk savaşı, bugünkü aşamada gerilla savaşı bir köylü savaşıdır. Savaşın temel insan kaynağı köylülerdir. O halde köylüleri kazanmak, örgütlemek ve seferber etmek temel bir görevdir. Bu görev başarılmasından, bu temel görevin başarılmasına yol açacak doğru bir politika ortaya koymadan köylüleri mücadeleye sokmak mümkün değildir.

Devrimci savaş kitlelerin savaşıdır. Böyle olduğu içindir ki, savaş, kitleler örgütlenerek, onlar seferber edilerek yürütülebilir. Ve ancak kitlelere dayanılarak zafer kazanılabilir ve zafer güvenceye alınabilir. Her şeyi belirleyen gerçek kahraman kitlelerdir. Bu anlamda doğru bir kitle çizgisine sahip olmak bir başka önemli noktadır. Genelde kitleleri ve özelde özellikle köylüleri bu mücadeleye kazanmada, seferber etmede, fedakarlık ruhlarını arttırmada, zorlukları altetmede, destek ve güvenlerini kazanmada ve bizzat savaşa katılmalarını sağlamada temel sorun köylüleri bu davaya, bu dava-

nın haklılığına, bu davanın kendi davaları olduğuna ve kendi kurtuluşlarını sağlayacağına inandırmaktır.

Kitleler, konumuz açısından köylüler mücadeleye seferber edilmek isteniyorsa, öncelikle onlara güvenmek gerekir. Bu çok önemli, köylülere güven duyulmadan ne kazanılabilir ne de seferber edilebilir. Bunun için kendiliğinden ci ve bürokratik bir kitle çizgisi değil. Leninist bir kitle çizgisi anlayışı uygulanmalıdır. Kitlelere güvenmek sorunun bir yanı ve kendi cephemizden, diğer yarıda, kitlelerin güvenini kazanmaktır. Kitlelerin güvenini kazanmadan, onları inandırmadan somut ve kalıcı bir şey elde etmek ve zafer kazanmak mümkün değildir.

Gerilla savaşında kitle çalışması çok önem arzeder. Dolayısıyla burada siyasi çalışmanın önemi ortaya çıkar. Bu noktada "siyasi çalışma bütün çalışmaların can damarıdır" anlayışı somut bir değer kazanır. Siyasi çalışmanın önemi kavranamaz ve küçümsenirse, gerilla savaşı, bir ayağı total bir insana benzer. Siyasi çalışma küçümsenirse total bir insan olup çıkarsınız. Nasreddin Hoca'nın yaptığı gibi kendi bindiğiniz dalı kesmiş olursunuz. Ayaklarınızın dağlarda, ormanlarda ve yerde sağlam basabilmesi için kitlelere dayanmak ve kitlelerin güvenini kazanmak zorundayız. Bunun bir yolu, savaştır, diğer yolu da savaşa yön veren ve ona kumanda eden siyasettir. Yani siyasi çalışmadır.

"Halkın istemediği, ya da anlamını bilmediği bir işi yapmaya zorlamak hiç işe yaramaz." Yaramadığı gibi, bu doğru da olmaz. Köylülerde istek uyandırmak ve yaptığı ve yapacağı şeylerin anlamını öğretmenin yolu ise, siyaset ve savaş diyalektiğini iyi kavramak ve uygulamakla mümkündür. Her şeyi yeri ve zamanında iyi kullanmak gerek. Yersiz ve zamansız kullanılan şeyler bir işe yaramaz. Köylüleri inandırmadan, güvenlerini sağlamadan bir şey elde edemeyiz. Onun için sabırla, inatla, siyasi faaliyeti yürütmek, anlatmak, tekrar anlatmak gerekir. Ondan öğrenmek, ona bir şeyler katıp yeniden gidip onlara anlatmak gerekir. Bu anlayış aynı zamanda kitle çizgisi ve çalışma tarzımızı ortaya koyar.

Köylülere güven verdikten ve inandırdıktan sonra yapmayacakları iş, katlanamayacakları zorluk ve yapamayacakları fedakarlık yoktur. Amacın haklılığını göstermek diğer şeylerden önce gelmelidir. Çünkü, sonuçta her şeyi inanç değiştirecektir. Aynı zamanda kendimize güvenmelerini sağlamalıyız. İnandırmak bir yerde güven sağlamaktan geçiyor. Güven duyulan biri veya bir örgütün söylediklerine kitleler daha çok inanır ve söylediği her şeyi daha çok dikkate alır.

Devam edecek.

SEMT ÇALIŞMASI ÜZERİNE

Semtte yürütülecek siyasal çalışmayı planlayan, yönlendiren, denetleyen yani çalışmaların öncesi, anı ve sonrası açısından hakimi olacak bir komite oluşturulmalıdır. Semt Komitesi olarak adlandırdığımız bu komite, parti sempati-zan kitlelerinin durumuna -tecrübe, siyasi düzey, sayısalık vb- uygun olarak, Semtin mekansal özellikleri ve şartlarını dikkate alan bir örgütlenmeye gitmelidir.

"Örgüt ihtiyacı doğar" denir. Semt örgütü hangi ihtiyacı karşılamak üzere oluşturulacaktır? Öncelikle ve genel anlamda, kitlelerin olduğu her yerde parti çalışması yapılır. Semtler, başta işçi memur, işsiz, gizli işçi diyebileceğimiz seyyar satıcılar vb.lerinin düzenle çok yönlü çelişkilerinin yoğun olduğu çalışma alanlarından biridir. Bu alanda partinin görüşlerinin yazılı-sözlü propagandasını yapmak düzeni ve devleti teşhir etmek, yığınlara devrimin tek çıkar yol olduğunu anlatmak mevcut çelişkilerin derinliği ölçüsünde düzene karşı tavır almaya yönelen ileri kitle ve diğer kesimlerle Partinin bağına kurma ana hedefi güdülmelidir. Özellikle bugün partinin etrafını geniş bir kitle ağıyla sarmanın, sınıf mücadelesinin ülkemizde aldığı temel biçim olan silahlı mücadelenin geliştirilmesi yolunda yeni kadrolar, mali olanaklar ve geniş istihbarat ile kitlesel mücadele desteği anlamı taşıyacaktır.

Genelleyerek dile getirmeye çalıştığımız semt çalışmasının gerekliliği üzerinde daha fazla durmadan örgütlenme ve çalışma yöntemleri üzerinde duralım.

Oluşturulduğunu var saydığımız semt komitesi kendi içinde yeterli üye sayısına sahip olarak görev dağılımı yapmalıdır. Biz en geri düzeyde ve yeni bir çalışma olduğunu düşünerek önerimizi yapalım. Bu komite altında sürekli bildiri, dergi-dağıtım ve yazı/afişleme yapacak pratik görev grupları olmalıdır. Başlangıç olarak bu tür bir pratik ekip 1 veya 2 adet oluşturulması yeterlidir. Bu ekip semt dahilinde semt komitesinin verdiği görevleri yerine getirmelidir. Bu ekibin çalışmalarından sorumlu bir semt komitesi (iki de olabilir) üyesi olmalıdır.

Semt Komitesi kendi altında bir tane örgütlenme komitesi oluşturabilir. Bu komite semtteki sempati-zan ilişkilerini hücreler halinde örgütleyip, bu hücrelerin siyasi eğitimi, yasal yada korsan kitle gösterilerine katılması, kültürel, sportif etkinliklere katılımı vb. pratik görevlerde önderliği üstlenmelidir. Örneğin, birkaç mahalle ve köy'den oluşan bir semtte sadece semt komitesinin varlığı yetmeyecektir. Bu durumda mahalle ve köylerdeki sempati-zan çalışmasına doğrudan önderlik edecek örgütlenme komitesine semt komitesinden bir yoldaş önderlik etmelidir.

Özellikle semtte partiye yakın ai-

lelerle ilişkilerin sürdürülmesi, yeni aile ilişkilerinin yaratılması ve demokrat nitelikli ailelerin partiyi destekler hale getirilmesi için sadece bu görevi üstlenecek bir komite oluşturulmalıdır. Bu daha çok propaganda komitesi niteliğinde olacaktır. Bu özelliği dikkate alınarak sosyal yanı güçlü, halk üzerinde olumlu etki bırakan yoldaşlar görevlendirilmelidir. Özellikle ağırlığı bayan yoldaşlardan oluşmasının sayısız yararları olacaktır.

Başlangıç için bu basit şema yetecektir;

Semtteki çalışma gizli ve disiplinli olma zorunluluğu olduğundan örgütlü sempati-zan ilişkilere gereksiz deşifrazyonlardan, pozculuk vb. tavrılardan özellikle gereksiz etiket (ad) kullanmaktan kaçınılması kavrutulmalıdır.

Semtlerdeki yasal çalışma olanaklarından (dernek vb.) yararlanma ve bu tip pratik ihtiyaç halinde ortaya çıkabilecek ortak platformlardaki çalışma için semt komitesinden bir yoldaş görevlendirilir. (Eğer yürütebilecek ölçüde yeterlilik varsa örgütlenme komitesi içinde olabilir.) Bu tarz çalışmada bulunacak yasal/legal faaliyetçiler bu yoldaşın insiyatifinde çalışmalıdırlar. Bu tarz faaliyette bulunan yoldaşlar dernek çalışmaları (Kurma, yönetme, pratiği vb) ve/veya gezi gibi genel, semt sorunları için dilekçe, gösteri vb. özel görevlerden sorumlu olmalıdırlar.

Semt pratik komiteleri, bildiri dağıtım, yazı yazma veya pankart asma gibi eylemlerin planlanması, gerçekleştirilmesi ve güvenliğinin sağlanması gibi görevlerde insiyatifi olmalıdır. Ancak yazı, bildiri vb. eylemlere sadece bu ekipler çıkacak gibi bir anlayıştan kaçınılmalı örgütlenme komitesinin insiyatifi altındaki tüm hücrelerdeki yoldaşlar uygun bir şekilde bu tip eylemlerde istihdam edilerek pratik komitelerin insiyatifinde eylemlere katılmalıdır. Legal çalışma yürüten yoldaşlar, bu tip faaliyetlerde rol alırken, gereksiz rahatlık ve cesaret gösterilerinden kaçınılmalıdır.

Örgütlenme komitesi, tüm hücrelerin düzenli siyasi eğitimini sağlamalı semt dahilinde -görev alanlarında- devrimci ilgi gösteren, en geri güven koşullarına sahip unsurları örgütlü çalışmaya katma hedefi gütmelidir. Örgütlenme komitesi insiyatifindeki hücrelerin pratik görevler içinde yer almasına ve görevler esnasındaki tutum ve davranışlarını tespitini sağlamalıdır.

Örgütlenme komitesi, insiyatifindeki hücrelerde yeralan ve çalışma içinde önderlik, siyasal kavrayış, pratikçilik özellikleri belirgin yoldaşları tespit ederek semt komitesine bildirmelidir. Bu tip yoldaşlara bu yanlarını geliştirmek için sistemli görevler verilip propaganda komitelerine alma yada ÖK ve semt komite üyeleri olarak görevlendirme perspektifi

güdülmelidir.

Semt komitesi görev alanındaki gerçek duruma uygun hedefler belirleme ve bu hedefler doğrultusunda yürüteceği çalışmaları program haline getirmeyi bir çalışma ilkesi olarak benimsemelidir.

Komite oluşturduğu andan itibaren çalışma alanı hakkında her türlü bilgi edinmeyi tüm örgütlü ilişki ve hücrelere perspektif olarak sunmalıdır. Çalışma yapılan semtin basitçe ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel özellikleri tespit edilmelidir. Semti oluşturan nüfusun milliyet ve yöresel bileşimi, varsa siyasal geçmişi -eski dönemde devrimcilerin yada karşı-devrimcilerin siyasal çalışmaları, etkileri vb.- hakkında bilgiler edinilmeli. Ana ilişkin semtin sorunları tespit edilmeli ve bu sorunlar üzerine hak arama etkinliği varsa bunun kimlerin insiyatifinde geliştiği öğrenilmeli.

Semtte, fabrika, büyük atölye gibi üretim yöneticileri, -mümkünse- çalışanları hakkında genel ve ayrıntı bilgiler edinilmeli (Karakol ve muhtarlar da dahil) özellikle belediyeler ve belediyeye ait birimler hakkında benzeri bilgiler edinilmeli.

Semtte resmi-sivil polis, bilinen mit-muhbir vb. faşist resmi güçlerin evleri, aileleri hakkında ayrıntılı bilgi toplanmalı. Sivil faşist militan ve şefler içinde aynı durum söz konusudur.

Bu sorunda başta semt komitesi olmak üzere tüm komiteler, örgütlü ve kitle ilişkileri sorumluluk içinde olmalı ve görev bilincinde hareket etmelidir.

Semt komitesi yapılacak hertürlü faaliyet için gerekli hazırlık, planlama, görevlendirme önceden yapılmalı hiçbir faaliyet kendiliğindencilige ve örgütsüzlüğe bırıkmamalıdır.

Semt komitesi ve örgütlenme komite üyesi her yoldaş -sekreterlerde dahil- somut bir göreve ve çalışma alanına sahip olmalıdır. Pratik görevi olmayan denetçiler tarzında bir anlayış bürokratik gelişiren yanlış bir çalışma tarzıdır.

Çalışma alanında merkezi bir kitaplık ve yayın arşivi olmalıdır. Ayrıcı silah, patlayıcı vb. malzemeleri depo edecek bir zula veya sığınak -koşullara göre- hazırlanmalıdır.

Aile çalışması titiz, deşifre edecek tarza laçka ziyaretlerden uzak ve perspektifli olmalıdır. Hedef aileyi partinin faaliyetinde aktif destekçiler -yatak, kurye, özel görevler yapabilen vb- haline getirmek olmalı bu tip ileri ailelerin illegalitesine özen gösterilmeli ve partinin üst organlarına devredilmelidir.

Semtteki tüm örgütlü ve kitle ilişkileri partinin radarı olmalı. Semtte olan biten herşeyi dikkatle izlemeli ve rapor etmelidir.

Semt komiteleri ve tüm komiteler faaliyetleri ile ilgili yazılı rapor ve değerlendirmeler sunmalıdır. Genel propaganda yada özgül sorunlarda propaganda rastgele olmamalı önceden belirlenmiş ve hazırlanmış bir çalışma olarak lanse edilmelidir.

RÜZĞARIN SAVURDUĞU GÖRÜŞLERE TİPİK ÖRNEK ENVER HOCA

tekelci burjuvazinin şu veya bu kesimini temsil etmezler. Hoca burada olayın bu yönünü görememekte ve çamur at izi kalır hesabını yapmaktadır. Ülkemizde demokratik devrimi gerçekleştirdiğimizde, şu anda halk safında gördüğümüz örgütlerle aramızdaki sorunları, şiddetle değil, "eleştiri, ikna dönüşümü" yani ideolojik mücadeleyi esas alarak çözmeye çalışacağız. Çünkü onları (TDPK, DS vs.) halk saflarında gördüğümüz için, aramızdaki çelişmelerde "düşmanla halk arasındaki çelişmeler" olarak değil, "halk içindeki çelişmeler" olarak ele alıp çözeceğiz. Enver Hoca'nın, halk içinde dahi farklı görüşlere tahammül edemediğini biliyoruz. Zira o, Mao'nun; halk içindeki çelişkiler sorununun da ve sanat kültür ve bilim alanındaki çelişkilerde öne çıkardığı "Yüz çiçek açsın, Yüz düşünce akımı birbiriyle yarışsın" anlayışına da karşıdır. Halk içindeki yanlış düşüncelerin ortadan kalkacağını sanmakla yanılmıştır. Halk içindeki yanlış düşünceler sorunu yasaklamakla değil, bilimsel Marksist düşüncenin ikna ve dönüşüm yoluyla halk içinde egemen olmakla çözümler.

Toparlarsak, Mao'nun bahsettiği partiler, Yeni Demokratik Devrim'de halk içindeki çeşitli kesimlerin temsilcisi olan partilerdir. Nitekim, Çin'de o partiler zaman içinde varlıklarını yitirmiş ve proletarya partisi ÇKP önderliği ele geçirmiştir. (Bu sosyalizmde proletarya burjuvazi çelişkisinin ortadan kalkması değil, proletaryanın hakim hale gelmesidir.) Eğer Mao doğru yöntem izlemeseydi, diğer partilere sempatiyle bakan geniş işçi-köylü yığınları kazanıp ÇKP saflarına çekemezdi.

DIYALEKTİK ÜZERİNE

Enver Hoca, Mao'nun diyalektiği yaptığı katkıları da görmezlikten gelecek, Mao için "Marksist Diyalektiği sömüleştiren, sarmal gelişim yerine idealist sıçramalı gelişim yasasını yerleştirdi" diyor. Mao'nun "anti-marksist diyalektiğini" göstermek için kullandığı bu sözler dahi, Hoca'nın diyalektiği ne kadar kavradığını göstermeye yetiyor. Elbette diyalektik yöntem, şeylerin hareketini, dönüşümünü sarmal gelişimle açıklar. Ama bu sarmal gelişim, her koşulda tek bir rota ve aynı hız halinde oluşmaz. Bu koşullara göre değişir. Kaldı ki sıçra-

mayı yadsıyan Hoca, niceliğin niteliğe dönüşmesinin de bir sıçrama olduğunu görmüyor. Diyalektiğin yasalarından olan "Nicel birikimlerin nitel sıçraması" denilen olguyu yadsımak idealizmin ta kendisidir.

Enver Hoca'nın kavramadığı sarmal gelişim içinde de sıçramaların olduğudur. Sıçramalar niteliksel değişimlerin kendisidir. Nasıl ki her nicelik içinde nitelikleri, her nitelikte içinde nicelikleri barındırıyorsa; sıçramalı gelişim de sarmal gelişimin içinde objektif olarak vardır. Bunu daha iyi anlamak için; bir bardağı bir kabın içerisine koyalım, o kabı da daha büyük bir kaba, örneğin bir leğenin içine koyalım. Ve ilk önce bardak dolacak şekilde yavaş yavaş su akıtalım. Bir süre sonra bardak dolacak, ve taşacaktır. Taşan suyla bardağı koyduğumuz kap dolmaya başlayacaktır. Yine bir süre sonrada o kap taşacak ve en sonunda da leğen dolacaktır. Şimdi burada, bardağın dolmaya başlaması nicelik bir olaydır. Bardağın taşıdığı an ise niteliksel değişimin yaşandığı andır. Bardak için nitelik olan şey kap için niceliğin başlangıcıdır. O da dolup taşma aşamasına gelince kabda nitelik değişimi olur. Kabın niteli leğenin niceliğinin başlangıcıdır. Bu olay niceik içerisindeki nitelik sıçramaların göstergesidir. Sarmal gelişim tek hatta, aynı düzlemde ve sabit helezonlar şeklinde değil; inişli-çıkışlı, değişik periyotlarda ve farklı zaman birimlerinde gelişir.

Sarmal gelişimler içindeki sıçramalar da böyledir. Mao BPKD döneminde; "Kültür Devriminin benzerlerini her on yılda, yirmi yılda bir tekrarlayalım" demektedir. Ve Hoca bu sözden yola çıkarak Mao'nun diyalektiği kavramadığını ve objektif koşulları iradeyle değiştirmek gibi anti-marksist görüşleri savunuyordu iddiasında bulunuyor. Şunu belirtelim, sosyalizmdeki sınıf mücadelesinin objektif bir gerçeklik olduğu doğrudur. Ancak bu mücadelenin proletaryanın lehine devamı için iradi müdahale zorunludur. Lenin yoldaş; "Kapitalist sistemde devrim için objektif ve subjektif koşulların oluşması gerektiğini" söylüyorsa, sosyalist devrimi yaşatmak için de özellikle subjektif (insan iradesiyle yapılabilen şeyler) müdahalelere ihtiyaç vardır. Bu müdahaleler, üretim araçlarındaki

mülkiyetin kollektif dönüşümü, partinin proleterleşmesi, bürokrasinin asgariye indirgenmesi vs. vs. Biz bu iradi müdahaleyi gereksizleştirip, kendiliğindenci bir tutum takınarak hiç bir müdahalede bulunmazsak partideki çürüme devlete de yansıtacağı için iktidarın karşı-devrimciler tarafından gaspedilmesi kaçınılmaz hale gelir. Niyet ne olursa olsun, sosyalizmde kültür devrimleri gibi iradi müdahaleleri idealistlikle suçlayan görüş objektif olarak karşı-devrimcilerin güçlenmesine fırsattır. Doğaldır ki, bu anlayışın sahipleri Mao'nun: "Karargahı bombalayın" espirisini de anlayamamıştır.

Hoca'nın diyalektiği kavramadığını gösteren bir örnek de yine kendisinin, Çin'deki geriye dönüşü ve ya bugünkü durumu açıklarken gösterdiği nedendir. Mekanik anlayışla bezenmiş düşünce sistematiğiyle Hoca, Çin değerlendirmelerinde hala 1927'lerin mantığıyla hareket etmektedir. Çin devriminin yolu olan kırlardan şehirlerin kuşatılmasını "eleştiren" Hoca bu yöntemin başarıya ulaştığını görmek istemediği gibi, bugünkü durumu da "harika" bir mantıkla "Çin'deki bugünkü durum komüntern'in görüşlerinin doğruluğunu ispatlamıştır." (Emperyalizm ve Devrim) diyebilmektedir. Devrimin yoluyla, devrimden sonra kazanılan iktidarın korunması ve bu süreçte ortaya çıkan çelişkileri tahlil etmekten ziyade, kolaycı bir mantıkla Hoca, devrimden sonraki yaşanan sürece sünger çekmekte bugünkü gelinen durumu da devrimin yolu olan halk savaşına bağlamaktadır. Böyle gayri-ciddi ve anti-bilimsel tesbitlerle yola çıkarsak- Sovyetler Birliğindeki geriye dönüşü toplu halk ayaklanmasına, Arnavutlukta bugünkü durumu da oradaki mücadele biçimiyle açıklamak gerekir. Geriye dönüşlerde esas olan sosyalizmde ortaya çıkan çelişmeler ve onların çözümündeki eksikliklerdir. Yoksa, Hoca'nın dediği gibi; "Çin'in bugünkü durumunun nedeni" halk savaşı değildir. Birkez daha belirtelim, halk savaşı, yeni demokratik devrimin yoludur. Ve halk savaşı Çin özgülünde başarıya ulaşmıştır.

KÖYLÜLÜK VE HALK SAVAŞI

Enver Hoca, "Köylülüğün rolünü mutlaklaştıran kırlardan şehirlerin kuşatılmasını doğru bulmuyorduk" diyordu, emperyalizm ve devrim kitabında. Öncelikle köylülüğün demokratik ve sosyalist devrimdeki rolünü incelememiz gerekiyor. Özellikle köylülüğün rolü konusunda Troçkizme karşı acımasız eleştiriler

getiren ve Troçki'nin "sürekli devrimine" karşı, tek ülkede sosyalizmin kurulabileceğini söyleyen Lenin, bunun gerçekleşmesinin işçi-köylü ittifakına bağlı olduğunu ısrarla vurguluyordu. Lenin'in köylü sorununu ele alış biçimi Troçkistlere ve Hoca gibi yarı-Troçkistlere verilen en iyi yanıtıdır. "Toprak beylerine karşı köylülerin mücadelesi bugün devrimci bir mücadeledir. Bugünün ekonomik ve siyasi evrim aşamasında toprak beylerinin topraklarının zor alımı her yönüyle devrimcidir ve biz bu devrimci demokratik eylemi destekliyoruz"(9) diyen Lenin köylülüğün ve köylü hareketinin devrimciliğini belirtmekte ve desteklemektedir. Serbest rekabetçi kapitalizm döneminde demokratik devrimlere burjuvazi önderlik etmekteydi. Emperyalizm döneminde burjuvazinin, demokratik devrimde önderlik etmesi ve bunu emperyalistlerle uzlaşmadan başarıya ulaştırması imkansızdır. Burjuvazinin yerine önderliğin proletaryanın eline geçtiği günümüzde "köylü hareketi sosyalist değil, demokratik bir hareket"(10) olarak önemini korumaktadır. Devamında Lenin, "demokratik devrimde köylülüğün rolü için "tıpkı diğer ülkelerde olduğu gibi Rusya'da da bu hareket, ekonomik ve toplumsal içerigi açısından burjuva olan demokratik devrimin zorunlu bir parçasıdır" (11) diyor. Demekki demokratik devrimde köylülüğün rolü mutlaklıdır. Sosyalist devrimin ilk anda mümkün olmadığı bir ülkede aşamalı devrimin ilk durağı olan DHD proletaryanın önünde eşasta bir köylü devrimidir. Lenin, Rusya gibi kapitalist bir ülkede "zorunlu bir parça" gördüğü köylülük ve demokratik devrim, Çin gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkede ise sözcüğün tam anlamıyla, devrim için olmazsa olmaz bir zorunluluktur.

Çarketmeden önce Hoca, bakın köylülük için ne diyor. "Nasıl HER ÜLKEDE devrimin kaderi, işçi sınıfının kaderi köylülükle ittifakına bağlıysa" (12) diyerek Asya, Afrika, ve L. Amerikadaki yarı-sömürge ülkelerden bahisle "...bugün emperya lizme en kuvvetli ve doğrudan darbe indiren bu kıtaların halklarının mücadelesini hor gören ve küçümseyen her tutum esasta **KÖYLÜLÜĞÜN ROLÜNÜ İNKAR ETMENİN DAHA BAŞKA BİR ŞEKİLDE VE DAVASINA ÇOK BÜYÜK ZARAR VERİR**" (13) diyordu. Bugün ise Hoca ve takipçileri de köylülüğün rolünü küçümsemektedirler.

Yukarıdaki alıntıdan anlaşılacak üzere Hoca, gelişmiş kapitalist yada ya-

rı-feodal ülke ayrımı yapmadan devrimin kaderini, işçi sınıfının köylülük kaderine bağlıyordu. Ve özellikle yarı-sömürge ülkelerde köylülüğün rolünü küçümsemenin "devrimde zarar verdiğinden bahseden Hoca'ya inat, bugün AEP ve takipçileri de köylülüğün rolünü küçümsemektedirler. Asyadaki devrimin parçası olan Çin devrimi için, köylülerin muazzam katkısını kavramayan Hoca, köylü hareketini önemi olmayan, olmasada olur, anlayışıyla ele alarak Troçkist ittifaklar politikasının yanında yer almaktadır. Bugün ülkemizdeki birçok hareket "Mao'culuktan koparken Troçkizme kaymayalım" endişelerini taşımaktadırlar. Aslında onlar da biliyorlar ki, köylülüğün rolünü küçümsemekle objektif olarak Troçkizme kaymışlardır. Hatta, Troçkist "sınıf bilinci" dergisinin AEP hatındaki hareketleri sahiplenmeleri boşuna değildir.

1978'den sonra çarkeden E. Hoca, kendi geçmişini de inkar ederek yarı-Troçkist hatta kaymış Leninist ittifaklar anlayışını sol tarzda ele alıp köylülükle ittifakı olmazsa da olur anlayışına indirgemıştır. Bu yaklaşımda Hoca'yı devrim engelleyen ve kendi tabiriyle "devrim savaşına çok büyük zarar verir" hale getirmiştir.

ML'ler köylü sorununu, proletaryanın çıkarları açısından ele alırlar. Emperyalizm döneminde proletarya, çıkarı gereği köylü sorunun çözümünde üstlenmiştir. Bu gerçeği görmeyen Hoca, Mao'nun "Japon işgalcilerine karşı şimdi verilmekte olan savaş özünde bir köylü savaşıdır, yeni demokrasinin siyasal düzeni, özünde iktidarın köylülüğe verilmesidir" sözüyle Mao'yu köylü devrimcisi adlandırmaktadır. Japonyanın fiili işgaline karşı ve diğer emperyalistlerin (özelde ABD'nin) yarı-sömürge yapısını yıkarak kurulan DHD'nin, işçi sınıfının iktidarı köylülükle paylaşması olduğunu görememiştir. E. Hoca, Mao'nun Japon işgaline karşı savaşı, anti-emperyalist bir savaştır. Stalin yoldaş, anti-emperyalist savaşlar için köylülüğün rolü hakkında "köylü sınıfı milli hareketin esas ordusunu teşkil eder. Bu ordu olmaksızın güçlü bir milli hareket olmaz, **MİLLİ MESELE ASLINDA BİR KÖYLÜ MESELESİDİR**" (14) diyerek özde Mao'yla aynı hatta yer almaktadır. Hoca ise, köylülüğe yaklaşımıyla Lenin, Stalin ve Mao'dan çok uzakta ama Troçkinin hemen yanı başındadır. E. Hoca, Mao'yu eleştirebilmek için öyle zorlamalara girişiyor ki, ustalara ters düşmekten kendini alamıyor. Ama konu Arnavutluk köylü-

lüğü olunca iş değişiyor. "Arnavutluk köylülüğü devrimimizin başlıca gücüydü, gene de sayıca az olmasına karşın işçi sınıfı köylülüğe önderlik etti." (15) Arnavutluk'ta köylülük başlıca (siz onu temel anlayın) güç olunca sorun olmuyor, Çin'de temel güç olunca "köylülüğün rolü mutlaklaştırılıyor" denilerek eleştiri konusu yapılıyor. Bu çifte standartlık değil de nedir? Arnavutluk köylüsünü devrimci kılan ordaki sınıfsal çelişmeler değil midir? Yoksa Arnavutluk köylüsü Arnavut olduğu için mi devrimcidir? Hoca eleştiri yapıp olmak için yaptığından dolayı kendisine bile ters düşmekten kendini kurtaramıyor. Biz ML'ler, Arnavutluk, Çin ve hatta ülkemiz köylülüğünü devrimci kılanın, milliyetleri değil içinde buldukları sınıf çelişkileri, yani objektif şartlar olduğunu biliriz. Bunu görememek milliyetçiliğin ağında çırpınmaktır.

SAVAŞ SİYASETİNİN BAŞKA ARAÇLARLA SÜRDÜRÜLMESİDİR. (LENİN)

Emperyalistler arası savaş; halk yığınları için sömürü demektir, zulüm demektir, tekeller içinse daha çok kar demektir. Bunun için emperyalistler arası savaş haksız bir savaştır. Bir de, emperyalizme ve sömürüye dur diyen zulme son vermek isteyen savaşlar vardır. Bu tip, emekçi yığınların verdiği savaş haklı bir savaştır.

Kapitalizmin eşit olmayan gelişme yasasının egemen olduğu Çin'de, köylük bölgelerde feodalizmin varlığı ve emperyalizme göbekten bağlı olma durumu, toplu halk ayaklanmasıyla devrimi imkansız kılmaktaydı. Mao bu durumu "Çin devriminde zafer önce köylük bölgelerde kazanılabilir. Çünkü Çin'in iktisadi gelişmesi eşit değildir. (Ekonomi birleşik ekonomi değildir); karşı-devrimci kamp birleşmemiştir ve çelişmelerle doludur, devrimin temel gücü olan köylülerin mücadelesi, proletarya partisi olan komünist partisi önderliğinde yapılmaktadır. Fakat, öte yandan bu şartlar, devrimin inişli, çıkışlı olmasına yol açar ve nihai hedefin uzun süreli ve zorlu bir mücadeleyle kazanılması görevlerini getirir. Bu yüzden köylük bölgelerin devrimci bölgeleri olarak kullanılması zorunluluğunu gözardı etmek, köylüler arasında çetin mücadeleler vermeyi ve gerilla savaşını ihmal etmek yanlıştır" (16) diye açıklıyor. Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde gerilla savaşı devrimin vazgeçilmez yoludur. Çin'deki gerilla savaşı da köylülüğe dayanan, komünistlerin önderliğinde köylülerin verdiği bir

savaştır. Hoca, kırlardan şehirlerin kuşatılmasını doğru bulmasa da, bu mücadele biçiminin devrimin başarıya ulaştırdığı gerçeğini gözardı edemez. Hoca, gerilla savaşını doğru bulmazsa onun yerine somut olarak nasıl bir mücadele biçiminin gerekli olduğundan da bahsetmez. Eğer toplu halk ayaklanmasını salık verirse şunu öneriyoruz: Bugüne kadar hangi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkede toplu halk ayaklanmasıyla devrimin başarıya ulaştığını araştırmalarını ve dünya devrim tarihine geçtiğini göstermelerini istiyoruz?

Mao, gerilla savaşını esas almakla diğer mücadele biçimlerini reddetmemiştir. Şehirlerde ve diğer alanlarda da mücadele yürütülmeli ancak bu silahlı mücadeleyle birleştirilmelidir. Mao'nun deyişiyle "buna karşı silahlı mücadeleye ağırlık vermek; diğer mücadele biçimlerini terk etmek demek değildir; tam tersine, silahlı mücadele diğer mücadele biçimleriyle birarada yürütülmezse başarıya ulaşamaz" (17) gerçeğini gözönünde bulundurmak gerekir.

Mao, Stalin'in deyimiyle "köylü sınıfı, milli hareketin esas ordusunu teşkil eder" anlayışına uygunlukla köylüleri, komünist partisi önderliğinde kızıl ordu saflarında örgütlemeye çalışıyordu. Halk savaşı; demokratik devrimin kapsamında olan anti-emperyalist ve anti-feodal bir hareketin olmazsa olmaz bir par-

çası olan köylülüğe dayanan gerilla savaşıdır. Ve bu savaş haklı bir savaştır. Düşman tankıyla, topuyla sömürü düzeyini devam ettirmeye çalışırken sosyo-ekonomik yapı itibari ile, geri bırakılmış yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde "iktidar namlunun ucundadır" şiarının yaşama geçirilmesiyle devrim başarıya ulaşır. Bu aynı zamanda devrimin yolunu belirleyen ve zaferini de sağlayan savaş çığlığının ta kendisidir.

Gerilla savaşı; her ülke için değil, Çin, Peru, Türkiye vs. gibi asgari hedefi demokratik devrim olan ülkeler için geçerli bir mücadele şeklidir. Böyle ülkelerde köylülük "devrimci barutunu tüketmediği" gibi, o barutu patlatmaya hazır bağrında barındırmaktadır. Bugün Peru gerçeği kör gözlere inat; medorn revizyonizmin (Arnavutluk dahil) maskelerini attığı bir dönemde, Hoca'nın doğru bulmadığı halk savaşını yaşama geçiriyor. Ve şehirleri kuşatmış vaziyette yeni taktikler geliştirmektedir.

Marks, "şiddet devrimin ebesidir" diyordu; bugün de "silahların eleştirel gücünü" (engels) ve devrimci şiddetin ne anla ma geldiğini başkan Mao'dan yeniden öğrenmeliyiz. Önemli olan "silaha kumanda eden siyasettir" perspektifiyle yola çıkan, Hoca'nın doğru bulmadığı halk savaşçıları; Çin'de, Vietnam'da kendilerinden kat kat üstün olan düşmana karşı gerilla savaşının o muazzam sihi-

riyle boyun eğdirmeyi başarıyorlardı.

Emperyalistlerin top-yekün, "terörizme karşıyız" çığlıklarını haykırdığı dönemde, AEP'in VIII. Kongresinde Ramiz Alia'da terörizme karşı çıkmış, sonraki gelişen süreçte de AGİK'e girmek için Avrupalı emperyalistlerin kapısını aşındırıyordu. Yine o dönemde TDKP, TİKB, TKP/ML Hareketi gibi yapılanmalar "Arnavutluk savunulmadan sosyalizm savunulamaz" sloganını haykırıyorlardı. Onlar, ülkelerle ilkeleri birbirine karıştırmışlardı. Ramiz Alia'nın, terörü sınıflar üstü gösterip esasta devrimci mücadelelere karşı olduğunu görememişlerdir. Çünkü, aynı Alia, körfez krizinde ABD'ye tam destek sunmaktan geri kalmadı. E. Hoca'nın doğru bulmadığına, halefi olan Alia da karşı çıkıyordu. Onlar silaha kumanda eden siyaseti görmezden geldikleri için haklı bir savaşı da doğru bulmuyorlardı.

Hoca'nın doğru bulmadığı halk savaşı bizim gibi ülkelerde devrimin zorunlu yoludur. Bu yoldan sapmak; karanlıkta yolunu şaşırarak acemi bezirgan gibi sağda solda dolaşmaya benzer. Ama asla hedefine ulaşamayacak olan acemi bezirgan yolunu şaşırışlığının korkusuyla er-geç bezirganlığından da vazgeçmek zorunda kalacaktır.

Devam edecek.

YAŞAM ŞEHİT YOLDAŞLARIMIZI DOĞRULAMAYA DEVAM EDİYOR !

Alman proletaryasının önderlerinden *Rosa Lüksemburg ve Karl Lienbecht* Alman te-

kelci burjuvazisi tarafından alçakça katledildiler;

21 Ocak 1921'de *Mustafa SUPHI ve ondört* yoldaşı Karadeniz'de Kemalistler tarafından hunharca katledildiler.

24 Ocak 1973'te *Ali Haydar YILDIZ* yoldaşımızı Haydaran dağlarında partimizin ilk şehitlerinden biri olarak şehit verdik. *İlk kadın şehidimiz Meral YAKAR'ıda Ocak ayında yitirdik.*

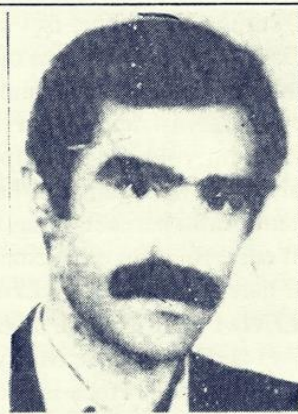
Yine Atilla ÖZKAN'ı, Haydar AS-

LAN'ı, İhsan PARCACI'ı, Metin KAYA'yı da Ocak ayında şehitler kervanına kattık.

25 Ocak 1988'de önder yoldaşlarımızdan *Manuel DEMİR*'ide işkencede kaybettik;

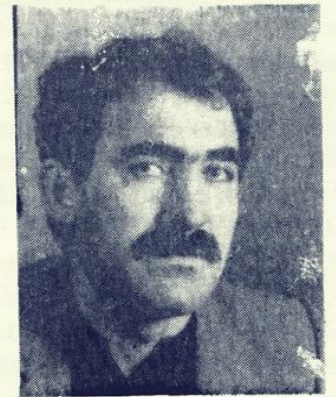
Ve daha niceleri.....!

Parti şehitlerimizi anarken bir kez

daha komünizme sebat edeceğimizi yeniliyoruz. Çünkü, eğer insanlık mutlu olacaksa, bu komünizmle mümkün olacaktır. Eğer sömürsüz bir dünya kurulacaksa bu ancak komünizmle sağlanacaktır. Eğer, bütün güzellikler bir arada yaşanacaksa bunun ancak komü-

nizmle olacağını bilincindeyiz. Ve işte, bu güzel dünyanın yaratılması için hiç bir özveriden kaçınmadan hayatlarını feda eden, başta uluslararası proletaryanın Türkiye önderlerinden partimizin kurucusu ve Başkanı, kızıl ordumuz TIKKO'nun baş komutanı *Ibrahim KAYPAKKAYA* olmak üzere, *İsmail ORAL, Hasan BEN, Hüseyin DEMİR, Tuncay ÇARIKÇIOĞLU, Seyfi BATAR* gibi, biz takipçileri de bu yüce bilim uğruna hiç bir fedakarlıktan asla kaçınmayacağız.

Komünizm ve devrim şehitleri ölümsüzdür!

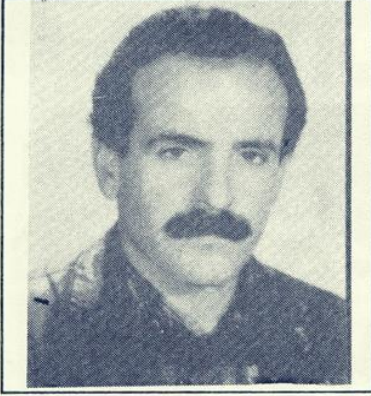

YAŞAM ŞEHİT YOLDAŞLARIMIZI DOĞRULAMAYA DEVAM EDİYOR !

Yapraklar en hafif rüzgarlarda bile kendilerini tutamazlar.

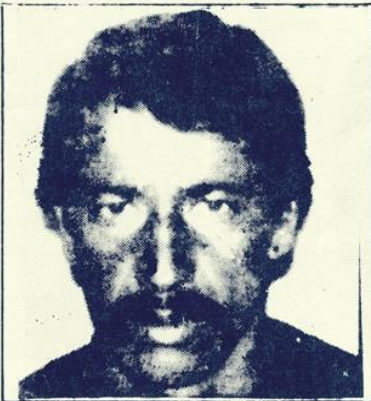
Bazı rüzgarlara ağaçlar bile dayanamaz, kökleriyle birlikte toprağı terk ederler.

Aslolan, en güçlü görünen ağaçları bile, hallaç pamuğu gibi savuran kasırgalara göğüs germe cesaretini gösterebilmektir.

Gücünü yaşamın gerçekliğinden almayan fikirler de zayıftır ve yapraklarının her rüzgarda savrulmasını engellemezler. Birer sonbahar yaprağı gibi sararıp solar ve en küçük bir titreşimde dallarından kopup giderler. Ve serüveni belli olmaya meçhul bir yolculuğun karanlık sonunda yok olurlar.

Dünya devrim tarihi bir yanıyla, rüzgar ve fırtınalara dayanamayıp savrulan, zayıf fikir ve fırtınalara dayanamayıp savrulan, zayıf fikir ve hareketlerin çöplüğünü oluşturur. Bu çöplükte, nice,

yıkılmaz gibi görünen çürümüş keresteler yatmaktadır.

Ama, dünya devrim tarihi, diğer yanıyla da en şiddetli kasırgalara rağmen; dimdik ayakta kalarak, gelişip güçlenmesini bilenlerin görkemli maceralarını kaydetmektedir.

Haklı olanlar ve doğruyu keşfedenler, tarih silsilesi içinde, günümüze dek uzanan bir zincirin halkalarını oluştururlar. Bu gerçeğin kaporılamaz zinciridir.

Bu zincirin ülkemiz topraklarındaki halkasının günümüzdeki temsilcisinin adı şu ana kadar uğruna 250 civarında şehit verdiğimiz **İbrahim KAYPAK-KAYA düşüncesidir.**

Son 21. yılın ülkemiz devrim mücadelesi tarihi; Başkan **KAYPAKKA-YA'nın Mao Zedung düşüncesi** ile donanmış ML fikir ve pratiklerinin, tartışmasız kanıtlayıcısı oldu. Gerçekler acımasız kanıtlayıcısı oldu. Gerçekler acımasızdır. Kendisinden doğmayan ve kendisine aykırı olanı süreç içinde eler. Ne kadar karşı durulursa durulsun, gerçeğin akıntısına hükmedemez.

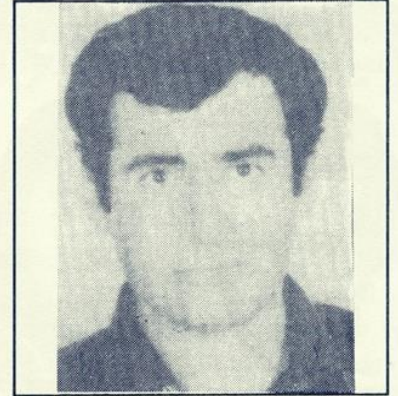
İbrahim KAYPAKKA-YA'nın

doğru fikir ve pratiğinin önüne, sayısız kez dikilmeye çalışılan engeller ve bu fikir ve pratiğe yönelen sayısız saldırılar, güneşe tutulmuş buz parçası misali eridiler. Ve başkan yoldaşın fikirlerinde en küçük bir gedik açmaya muhtedir olmadılar. Açtıklarını zannedenler fena halde yanıldılar. İşte 21. yıllık bu parti yaşamımızda başta kurucu önderimiz, **İ.Kaypakka olmak üzere Süleyman CİHAN, Kazım ÇELİK, Hayrettin BAKIŞ, Baba ERDOĞAN, Manuel DEMİR** gibi önderlerin yanısıra 250 civarında kardo, militan ve savaşçıyı, halk demokrasisi, sosyalizm ve yüce komünizm mücadelesinde şehitler kervanına kattık.

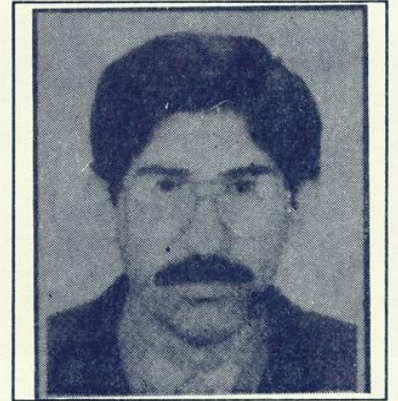
Partimiz TKP/ML 1. Konferansında, her Ocak ayının son haftasını "**PARTİ ŞEHİTLERİNİ ANMA HAFTASI**" olarak ilan etti. İşte, o gün, bu-

gün her Ocak ayının son haftası şehitlerimizi, dağlarda, fabrikalarda, varoşlarda, okullarda ve hayatın her alanında daha bir coşku ile anıyoruz. Dağlarda patlayah her kızıl silahın düşmanı beyninden vuran mermisinde şehitlerimiz yaşatılmaktadır. Fabrikalardaki her grevde, işçi gösterisinde, şehitlerimiz bir kez daha anılmaktadır. Okullardaki, her

boykotta, her korsan gösteride şehitlerimiz bir kez daha bilincimize kazanmakta, Varoşlardaki her militan eylemde, şehirlerdeki düşmanı kahreden her askeri eylemde şehitlerimiz birer kutup yıldızı olarak yolumuzu daha da kızılaştırarak aydınlatmaktadırlar.

Ocak ayı komünizm için bir anlamıyla kara bir aydır. Ocak ayında komünist önderlerden, kadro ve militanlardan bir çoğunu şehit verdik. İşte bunlardan

bir kısmı;

21 Ocak 1924'de Uluslararası proleteryanın büyük önderi V.İ.Lenin'i kaybettik;

19 Ocak 1919'da

Devamı Sf. 34 de

Ocak-Şubat Ayı Parti Şehitlerimizi Anıyoruz!

Hüseyin DEMİR

Seyfi BATAR

Hasan BEN

Hüseyin YILDIZ

Erdoğan KARATAŞ

ALİ HAYDAR YILDIZ

MERAL YAKAR

A. MUHARREM ÇİÇEK

ATILLA ÖZKAN

MEHMET GÜNALP

HAYDAR ASLAN

Metin KAYA

Ali UÇAR

A. Haydar ASLAN

Kenan İNCE

Ali KARADAĞ

Cemile SEVGÜL

Sırma BOYOĞLU

Besime DOĞAN

Emine AKYÜZ

Suna YILDIRIM

Suna AY

YAŞASIN HALK SAVAŞI!